

EUROPEAN COMMISSION
HEALTH & CONSUMERS DIRECTORATE-GENERAL
Unit 04 - Veterinary Control Programmes

SANCO/3823/2008

*Programmes for the eradication, control and monitoring of certain
animal diseases and zoonoses*

Control programme of Salmonella in breeding, laying and broiler flocks

Approved* for 2009 by Commission Decision 2008/897/EC

Belgium

* in accordance with Commission Decision 90/424/EEC

Standaardvoorschriften voor de indiening van het Belgisch nationaal programma ter bestrijding van salmonellose (zoönotische *Salmonella*) bij braadkippen voor de periode 2009-2011 zoals bedoeld in artikel 1, onder b) van SANCO/10522/2007 rev.2

Lidstaat:	België
Ziekte:	Besmetting van dieren met zoönotische <i>Salmonella</i> spp
Dierpopulatie waarop het programma van toepassing is:	Braadkippen <i>Gallus gallus</i>
Uitvoeringsjaar/-jaren:	2009-2011
Referentie van dit document:	PCCB/S2/KVH/salmonella braadkippen 2009
Contactpersoon (naam, telefoon, fax, e-mail):	Katie Vermeersch Tel: 32 2 208 38 92 Fax: 32 2 208 38 66 Katie.vermeersch@favv.be
Datum van verzending aan de Commissie:	29 april 2008

Deel A

Algemene voorschriften voor het Belgisch nationale programma ter bestrijding van Salmonella bij braadkippen voor de periode 2009-2011

(a) Het doel van het programma aangeven.

Voornaamste doelstellingen

Daling van de prevalentie

Dit bestrijdingsprogramma beoogt een reductie van de prevalentie van Salmonella bij braadkippen in het algemeen en in het bijzonder van Salmonella Enteritidis en Typhimurium tot minder dan 1% positieve tomen op jaarbasis. Het programma moet bekeken worden in combinatie met het Salmonella programma bij fokpluimvee. Dit programma geeft de garantie dat de eendagskuikens onder andere Salmonella Enteritidis en Typhimurium vrij zijn. Aan de hand van de monitoring van alle braadkippenbedrijven met meer dan 200 stuks braadkippen kunnen maatregelen genomen worden op de bedrijven met één of meerdere positieve tomen. De maatregelen op de Salmonella positieve braadkippenbedrijven (logistieke slacht, controle op Salmonella na reinigen en ontsmetten, monitoring eendagskuikens, begeleiding door bedrijfsdierenarts, ...) moeten een extra daling van de prevalentie bevorderen. Eveneens moeten de algemene structurele eisen en management eisen de insleep en verspreiding van Salmonella helpen voorkomen.

Daling van het aantal humane Salmonella gevallen

Door de daling van de Salmonella prevalentie bij braadkippen en een verplicht logistiek slachten van de Salmonella positieve braadkippen op het einde van de productie wordt een daling van het aantal humane Salmonella gevallen verwacht. Eveneens wordt de jaarlijkse informatiecampagne naar de consument in verband met veilig gebruik van kippenvlees en algemene hygiënemaatregelen in de keuken voortgezet.

Vanaf 12 december 2010 zal het pluimveevlees dat niet voldoet aan het criterium 'Salmonella: afwezig in 25g' verhitting ondergaan. Dit zal eveneens bijdragen tot een verdere daling van het aantal humane Salmonella gevallen.

Voorkomen van antimicrobiële resistentie

Het wordt verboden antimicrobiële middelen te gebruiken bij de behandeling van braadkippen tegen zoönotische Salmonella. Dit geldt niet enkel voor Salmonella Enteritidis en Typhimurium maar eveneens voor andere serotypes zoönotische Salmonella, dit om een verhoging van de antimicrobiële resistentie te voorkomen.

- (b) Aantonen dat het voldoet aan de minimumbemonsteringsvoorschriften die zijn vastgelegd in deel B van bijlage II bij Verordening (EG) nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad¹ onder vermelding van de relevante dierpopulatie en de productiefasen die door de bemonstering moeten worden bestreken.

Vleeskuikens — dieren die worden afgevoerd voor de slacht

In onderstaande tabellen wordt een overzicht weergegeven van de controles uitgevoerd door de verantwoordelijke en de controles uitgevoerd door de bedrijfsdierenarts op braadkippenbedrijven.

Tabel 1: Controles door de verantwoordelijke

TIJDSTIP	STALEN	AANTAL ANALYSES	FREQUENTIE
Eendagskuikens	20 stukjes inlegvel	1	Iedere toom
Binnen de 3 weken voor het slachten	2 paar overschoentjes	1	Iedere toom
Controle op algemene hygiënestatus na R&O	Rodacplaatjes	25 kiemplaattjes	Voor opzet nieuwe ronde

Tabel 2: Controles door de bedrijfsdierenarts bij aanwezigheid van Salmonella, voor de opzet van een nieuwe toom

DOEL	SOORT STAAL	AANTAL ANALYSES	FREQUENTIE
Controle op algemene hygiënestatus na R&O	Rodacplaatjes	25 kiemplaattjes	Indien vorige toom Salmonella positief
Aanwezigheid van Salmonella	2 * 30 swabs	2 analyses	Indien vorige toom Salmonella positief

- (c) Aantonen dat het voldoet aan de specifieke eisen die zijn vastgelegd in de delen C, D en E van bijlage II bij Verordening (EG) Nr. 2160/2003.

Enkel de specifieke eisen voor vers vlees (part E) zijn van toepassing op het braadkippenvlees. De gedetailleerde regels voor het criterium 'Salmonella: afwezig in 25g' zijn nog niet vastgesteld volgens de vooropgestelde procedure en zijn bijgevolg nog niet opgenomen in het programma. Er wordt wel rekening mee gehouden dat vlees dat niet voldoet aan het criterium hittebehandeling zal moeten ondergaan.

(d) De volgende punten specificeren:

1. Algemeen

1.1. Een korte samenvatting waarin melding wordt gemaakt van het voorkomen van salmonellose [zoönotische salmonella] in de lidstaat, onder specifieke verwijzing naar de resultaten die werden verkregen in het kader van de bewaking overeenkomstig artikel 4 van Richtlijn 2003/99/EG van het Europees Parlement en de Raad², waarbij met name aandacht wordt geschonken aan de prevalentiewaarden van de salmonellascrovars waarop de programma's ter bestrijding van salmonella gericht zijn.

Salmonella uitgangscntroles op braadkippenbedrijven

Vanaf 1999 tot eind 2008 worden de uitgangscntroles bij braadkippen uitgevoerd door de pluimveehouder. Hij heeft de keuze tussen 3 bemonsteringsmethodes: 2 paar overschoentjes, 60 steriele swabs of 60 individuele mengmeststalen. De resultaten van de uitgangscntroles op Salmonella bij braadkippen worden weergegeven in tabel 3. De resultaten worden gebruikt voor het al of niet logistiek slachten van de braadkippen. Het logistiek slachten geldt voor tomen positief voor om het even welk serotype zoönotische Salmonella. Bijgevolg wordt de serotypering niet uitgevoerd.

Tabel 3. Overzicht resultaten van de uitgangscntroles op de braadkippenbedrijven.

Jaar	Aantal analyses	Aantal tomen	%positieve tomen	% positieve analyses
2003				7%
2004	18.994		7%	5,23%
2005	17.196			4,14%
2006	15.525	8593	3,6%	2,9%
2007	15.712	8809	3,12%	2,53%

Salmonella baseline studie braadkippen 2005-2006 volgens beschikking 2005/636/EG

In opdracht van de Europese Commissie werd een Salmonella survey uitgevoerd bij braadkippen in de periode oktober 2005 tot en met september 2006. 149 bedrijven (1 toom per bedrijf) werden bemonsterd. De Belgische resultaten worden weergegeven in tabel 4.

Tabel 4: Belgische resultaten Salmonella survey bij braadkippen.

	Bedrijven		Staten	
	Aantal	%	Aantal	%
Totaal	376		1880	
Salmonella positief	58	15,42	166	8,83
S. Enteritidis positief	0	0	0	0
S. Typhimurium positief	13	3,46	23	1,22
andere	48	12,76	143	7,61

² Pfl 1, 325 van 12.12.2003, blz. 31.

Humane gevallen van Salmonella

Een overzicht van het aantal humane Salmonella gevallen wordt weergegeven in tabel 5. De cijfers voor 2007 zijn voorlopige cijfers.

Tabel 5: Overzicht humane Salmonella gevallen volgens het nationaal referentielaboratorium (WIV)

Jaar	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 (voorlopige resultaten)
<i>Salmonella</i> Totaal	14.088	11.065	10.075	12.894	9.489	4.846	3.693	3.929
<i>Salmonella</i> Enteritidis	9.503 (67,5%)	7.112 (64,3%)	6.398 (63,5%)	9.201 (71,5%)	6.075 (63,7%)	2.202 (45,4%)	1.052 (28%)	978 (24,9%)
<i>Salmonella</i> Typhimurium	2.799 (19,9%)	2.370 (21,4%)	2.438 (24,2%)	2.541 (19,4%)	2.459 (25,7%)	1.625 (33,5%)	1.826 (49%)	2204 (56%)
<i>Salmonella</i> Hadar	178 (1,26%)	143 (1,29%)	74 (0,73%)	60 (0,46%)	48 (0,50%)	29 (0,6%)	21 (0,6%)	41 (1%)
<i>Salmonella</i> Virchow	147 (1,40%)	143 (1,29%)	132 (1,31%)	152 (1,18%)	91 (0,96%)	65 (1,3%)	46 (1,25%)	Nog niet gekend
<i>Salmonella</i> Infantis	120 (0,85%)	126 (1,14%)	74 (0,73%)	54 (0,42%)	107 (1,13%)	58 (1,2%)	37 (1%)	Nog niet gekend

1.2. De structuur en organisatie van de betrokken bevoegde autoriteiten. Gelieve aan te geven hoe de informatiestroom verloopt tussen de instanties die bij de uitvoering van het programma betrokken zijn.

Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) is de bevoegde autoriteit voor de uitvoering en coördinatie van het programma. Het FAVV heeft een centraal hoofdbestuur met 4 directoraten-generaal nl.: DG Controlebeleid (opstellen van het bestrijdingsprogramma, coördinatie, opstellen van de nodige nationale wetgeving), DG Controle (uniforme organisatie van de controles), DG laboratoria (erkenning van de laboratoria) en DG Algemene diensten. Onder DG Controle zijn er 11 provinciale controle eenheden (PCE's), 1 per provincie en 1 voor Brussel, die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de officiële controles.

DG Controlebeleid programmeert de controles uitgevoerd door de bevoegde overheid in het nationaal controleprogramma. Het nationaal controleprogramma wordt door DG Controle omgezet in een nationaal controleplan waarin de uit te voeren controles geprogrammeerd staan per PCE. De monsters worden via de dispatching dienst van DG Labo van de PCE naar de bevoegde laboratoria gebracht. De externe laboratoria rapporteren aan de hand van een webapplicatie aan het FAVV. De resultaten worden rechtstreeks in FOODNET ingebracht, het rapporteringssysteem van het FAVV. DG Controlebeleid haalt de gegevens uit FOODNET voor de rapportering aan de Europese Commissie.

Alle braadkippenbedrijven met een capaciteit van 200 of meer stuks braadkippen vallen onder het bestrijdingsprogramma. De stalen in de laatste 3 weken voor het slachten worden genomen door de verantwoordelijke van het braadkippenbedrijf, de bedrijfsdierenarts of personeel van DGZ of ARSIA. De verantwoordelijke brengt de stalen of stuurt ze op binnen de 24 uur na de staalname naar een door het FAVV erkend laboratorium voor de analyse van de stalen. Indien dit niet mogelijk is worden de stalen koel bewaard en worden niet later dan 96 uur na staalname afgeleverd op het laboratorium. De stalen worden vergezeld van alle nodige informatie over het bedrijf, de toom braadkippen en de stalen.

De braadkippenhouders delen het resultaat van de controle op Salmonella in de laatste 3 weken voor het slachten mee aan het slachthuis, minimaal 24 uur voor het slachten, als een deel van de voedselketeninformatie. Op basis van deze informatie kan de slachthuisverantwoordelijke het slachten plannen zodat de tomen met een Salmonella positief resultaat op het einde van de dag kunnen geslacht worden.

Maandelijks rapporteren de erkende laboratoria alle resultaten in het kader van het Salmonella bestrijdingsprogramma aan DG Labo van het FAVV. Resultaten positief voor Salmonella Enteritidis of Salmonella Typhimurium worden direct gemeld (via fax en e-mail) aan de Provinciale Controle Eenheid (PCE) van het FAVV onder wiens bevoegdheid het bedrijf staat. Vanuit de PCE wordt een brief verstuurd naar het positieve braadkippenbedrijf met de vermelding van de opgelegde maatregelen. De controle of de maatregelen effectief zijn uitgevoerd wordt gedaan op het ogenblik dat het FAVV de bedrijven gaat bezoeken in het kader van het jaarlijks controleprogramma van het FAVV.

1.3. De erkende laboratoria waar de in het kader van het programma verzamelde monsters worden onderzocht.

Enkel laboratoria erkend door het FAVV voor de betrokken parameter (detectie: ISO 6579 : 2002 annex D (MSRV) methode feces, serotypering: Kaufmann-White Schema) komen in aanmerking voor de analyse op salmonella in het kader van het bestrijdingsprogramma bij braadkippen. De laboratoria moeten aan onderstaande voorwaarden voldoen om in aanmerking te komen voor erkenning:

- Het laboratorium moet geaccrediteerd zijn bij BELTEST en de voorgeschreven methode, gebruikt voor de bacteriologische analyse van Salmonella, moet geaccrediteerd zijn.
- Het laboratorium moet deelnemen aan ringtesten die door het Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie (CODA) worden georganiseerd. Het CODA is het nationaal referentielaboratorium voor Salmonella in de dierlijke sector.

Tot op heden zijn 5 laboratoria (Dierengezondheidszorg Vlaanderen (DGZ), Association Régionale de Santé et d'Identification Animales (ARSIA), Silliker, Lavetan en Food Control) erkend door het FAVV voor het uitvoeren van de Salmonella detectie bij braadkippen (MSRV methode).

Enkel het nationaal referentielaboratorium voor Salmonella (WIV: Wetenschappelijk instituut voor de volksgezondheid) of het nationaal referentielaboratorium voor Salmonella in de dierlijke sector (CODA) zijn erkend voor de serotypering. Het WIV is eveneens erkend voor de antimicrobiële resistentiebepaling volgens beschikking 2007/407/EG.

De laboratoria die de hygiënogrammen uitvoeren moeten erkend zijn door het FAVV. Accreditatie is tot op heden niet vereist voor deze analyse.

1.4. De methoden die worden gebruikt bij het onderzoek van de monsters in het kader van het programma.

Voor de detectie van Salmonella wordt de 'EN-ISO 6579:2002/A1: 2007: Microbiology of food and animal feeding stuffs - Horizontal method for the detection

of *Salmonella* spp. Amendment 1: Annex D: Detection of *Salmonella* spp. in animal faeces and in environmental samples from the primary production stage' of afgekort de MSRV methode gebruikt. Voor de serotypering wordt het Kaufmann-White schema gevolgd. Voor de antimicrobiële resistentie bepaling wordt de ISO-norm 20776-1:2006 methode gebruikt.

1.5. De officiële controles (inclusief bemonsteringsschema's) van diervoeders, koppels en/of beslagen.

Officiële controles bij braadkippen

Zowel de inspecties als de analyses worden geprogrammeerd in het jaarlijks controleprogramma van DG Controlebeleid van het FAVV.

Inspecties

In het kader van de gezondheidskwalificatie worden alle bedrijven gemiddeld 4 maal per 10 jaar bezocht waarbij telkens een van de volgende scopes wordt gecontroleerd:

- Infrastructuur, inrichting en hygiëne
- Diergezondheid
- Traceerbaarheid
- Epidemiosurveillance

Braadkippenbedrijven die levende braadkippen uitvoeren (intra-communautair en 3^e landen), met uitzondering van slachtdieren, worden eveneens jaarlijkse gecontroleerd op elk van volgende scopes in het kader van hun sanitaire toelating:

- Diergezondheid
- Infrastructuur, inrichting en hygiëne
- Traceerbaarheid.

De controle op de uitvoering van het Salmonellaprogramma valt onder de scope diergezondheid.

Jaarlijks wordt 10% van de braadkippenbedrijven die geen levende kippen uitvoeren gecontroleerd op de uitvoering van het Salmonella programma door het FAVV. Tezelfdertijd worden stalen genomen zoals onder 'Analyses' beschreven.

Analyses

Op 10% van de braadkippenbedrijven zal jaarlijks 1 toom bemonsterd worden door het FAVV. De selectie van de bedrijven gebeurt door de controleur van het FAVV. Indien nodig zal een deel van de bedrijven geselecteerd worden op basis van positieve *Salmonella* uitslagen. De staalname bij de controles bevat 2 paar overschoenen die samengevoegd worden tot 1 staal voor analyse. De officiële controle kan de controle door de pluimveehouder vervangen.

Officiële controles diervoeders

Inspecties

In de diervoedersector worden volgende activiteiten uitgevoerd:

- het vervaardigen van

- o grondstoffen voor diervoeders
- o additieven
- o voormengsels
- o mengvoeders om in de handel te brengen
- o gemedicineerde voeders
- o mengvoeders uit eigen grondstoffen voor eigen bedrijf
- groothandel in
  - o grondstoffen
  - o additieven
  - o voormengsels
  - o mengvoeders

De bedrijven in de diervoedersector worden opgedeeld in 3 categorieën. Het aantal inspecties is afhankelijk van de categorie waartoe het bedrijf behoort. In grote lijnen zijn de bedrijven met een erkenning diegene waarvoor een erkenning opgelegd is door de Europese Commissie. Bedrijven met een toelating zijn bedrijven die additieven en voormengsels vervaardigen of verhandelen waarvoor geen Europese erkenning nodig is of bedrijven die handel voeren in mengvoeders. De overige bedrijven zijn geregistreerde bedrijven. Volgend schema wordt toegepast voor de inspecties in de diervoedersector:

- Bedrijven met een erkenning: jaarlijks;
- Bedrijven met een toelating: om de 2 jaar;
- Geregistreerde bedrijven: om de 3 jaar..

Onderstaande scopes worden bij elke inspectie gecontroleerd:

- Traceerbaarheid;
- Meldingsplicht;
- Infrastructuur, inrichting en hygiëne.
- Verpakking en etikettering.

Analyses op Salmonella

In onderstaande tabel worden het aantal geplande analyses in de diervoedersector voor Salmonella voor 2008 weergegeven. De planning voor 2009 zal gelijkaardig zijn.

Tabel 6: Officiële analyses in de diervoedersector

Beschrijving	Aantal analyses
Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van landdieren	60
Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van vis	59
Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van zaden en oliehoudend fruit	80
Grondstoffen voor mengvoeders afkomstig van zaden en oliehoudend fruit, invoer 3 ^e landen	39
Samengestelde voeders, controle op leghennenbedrijven	80

Samengestelde voeders, controle op braadkippenbedrijven	79
Samengestelde voeders, controle op fokpluimveebedrijven	150
Vervaardigen van mengvoeders voor pluimvee	32

Officiële controles in andere stadia van de voedselketen

Vlees van pluimvee en afgeleide producten

Onderstaande tabel geeft de geplande staalname weer voor het jaar 2008 voor vlees en vleesproducten afkomstig van pluimvee.

Tabel 7. Geplande staalname 2008 voor vlees en vleesproducten afkomstig van pluimvee

PRODUCT	AANTAL STALEN TRANSFORMATIE	AANTAL STALEN DISTRIBUTIE
Salmonella op karkassen van braadkippen	0	91
Salmonella op versneden kippenvlees met vel	28	90
Salmonella op versneden kippenvlees zonder vel	28	90
Totaal	56	271

De planning voor 2009 zal gelijkaardig zijn.

- 1.6. De maatregelen die door de bevoegde autoriteiten zijn genomen met betrekking tot dieren of producten waarbij *Salmonella spp.* is aangetroffen, vooral ter bescherming van de volksgezondheid, alsmede preventieve maatregelen zoals vaccinatie.

Voornaamste maatregelen

Preventieve maatregelen

Structurele en werkingsmaatregelen

In het kader van de gezondheidskwalificatie (KB van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee) worden reeds volgende eisen opgelegd aan alle braadkippenbedrijven met 200 of meer stuks pluimvee:

- Een schriftelijke verbintenis met een bedrijfsdierenarts;
- Voor de inrichting: hygiënesluis, voederopslag ingeval voeder waarvoor een wachttijd voorzien is, laad- en losplaatsen, opslag voor krenge, uitrusting voor reinigen en ontsmetten, gekoelde opslagplaats voor krenge (facultatief).
- Voor de werking: verplicht ongediertebestrijdingsplan, vogeldichte bedrijfsgebouwen; geen andere pluimvee of siervogels; strooisel droog, schoon en vrij van toxische stoffen; voeders van geregistreerde fabrikanten; bijhouden van bedrijfsregister; documenten begeleiding slachtpluimvee; uitvasten van slachtpluimvee voor transport; controle op

reinigen en ontsmetten door middel van hygiënogram voor de opzet van elke ronde.

Vaccinatie

Vaccinatie van braadkippen tegen Salmonella Enteritidis en Typhimurium is toegelaten.

Maatregelen positieve tomen

Volgende maatregelen worden opgelegd indien een toom positief is voor Salmonella (ronde n):

- Het is verboden tomen te behandelen tegen zoönotische Salmonella met antimicrobiële middelen. Dit om antimicrobiële resistentie tegen te gaan.
- De braadkippen worden logistiek geslacht op het einde van de productie. Het slachthuis voert een grondige reiniging en ontsmetting uit na het slachten van Salmonella positieve tomen.
- De pluimveestal wordt grondig gereinigd en ontsmet en de nodige sanitaire leegstand wordt gerespecteerd.
- Er wordt een Salmonella onderzoek en algemene controle op de kwaliteit van het reinigen en ontsmetten van de stal door middel van 2 gepoolde swabmonsters (controle op Salmonella) en een hygiënogram (25 Rodacplaatjes voor kiemen) uitgevoerd door de bedrijfsdierenarts. Indien het resultaat van het swabonderzoek positief is voor Salmonella moet de stal door een gespecialiseerde firma ontsmet worden na de volgende ronde. Afhankelijk van het resultaat van het hygiënogram worden de maatregelen opgelegd die zijn weergegeven in tabel 8.

Tabel 8: Overzicht maatregelen afhankelijk van het resultaat van het hygiënogram

Type stal	Resultaat	Maatregelen
grondstallen	>3	Na de volgende leegstandsperiode laten ontsmetten door een gespecialiseerd bedrijf en opnieuw een hygiënogram maken.
Batterijstallen	>2 en ≤3	Opnieuw reinigen en ontsmetten alvorens een nieuwe toom wordt opgezet.
	>3	Opnieuw reinigen en ontsmetten en een nieuw hygiënogram alvorens een nieuwe toom wordt opgezet.
Rooster en Voliërestallen	>2 en ≤3	Opnieuw reinigen en ontsmetten alvorens een nieuwe toom wordt opgezet.
	>3	Opnieuw reinigen en ontsmetten en een nieuw hygiënogram alvorens een nieuwe toom wordt opgezet.

Indien een stal 2 keer na elkaar niet vrij is van hetzelfde serotype Salmonella (ronde n en n+1) gelden volgende maatregelen:

- Na het ledigen van de stal wordt gereinigd en ontsmet door een professioneel bedrijf (ronde n+2);

- Er wordt een all-in all-out systeem toegepast op toomniveau (uitladen verboden voor ronde n+2);
- Indien het Salmonella Typhimurium betreft wordt aangeraden ééndagskuikens afkomstig van moederdieren die gevaccineerd zijn tegen Salmonella Typhimurium op te zetten voor ronde n+3.

Indien een stal 3 of meer keer na elkaar niet vrij is van hetzelfde serotype Salmonella laat de verantwoordelijke zijn bedrijf begeleiden door de bedrijfsdierenarts. Om de begeleiding vlot te laten verlopen wordt een 'Salmonella dierenarts' ingeschakeld. Deze 'Salmonella dierenarts' is verantwoordelijk voor de opleiding en begeleiding van de bedrijfsdierenartsen, de opleiding van de pluimveehouders, het ontwikkelen van een algemeen Salmonella actieplan voor de herhaaldelijk besmette bedrijven, en het opstellen van een algemene checklist voor de evaluatie van de herhaaldelijk besmette bedrijven.

1.7. De voor de uitvoering van de programma's relevante nationale wetgeving, met inbegrip van de nationale bepalingen betreffende de in het programma vermelde activiteiten.

Koninklijk besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidswaardering van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

De wetgeving is van toepassing voor bedrijven met braadkippen met een capaciteit van 200 of meer stuks pluimvee. Volgende maatregelen worden opgelegd inzake bioveiligheid en voorkomen van insleep van besmettelijke ziekten:

- Structurele maatregelen
- Werkingsmaatregelen
- Controle op hygiëne voor het bevolken van een stal
- Verplichting van een begeleidingsdocument slachtpluimvee voor pluimvee die naar het slachthuis getransporteerd worden.

Het besluit wordt aangepast zodat alle braadkippenbedrijven met een capaciteit van 200 of meer stuks pluimvee verplicht zijn te voldoen aan de eisen van Gezondheidswaardering A.

Ministerieel besluit betreffende de modaliteiten ter toepassing van het koninklijk besluit van 10/08/1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidswaardering van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

Dit besluit duidt het tijdstip van onderzoek, de onderzoeksmethode en de betrokken laboratoria aan voor de onderzoeken uitgevoerd in het kader van het koninklijk besluit van 10/08/1998 met name het jaarlijks wateronderzoek en het hygiënogram na iedere ronde.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee (B.S. 18/06/2007)

Dit besluit zal uitgebreid worden met een hoofdstuk Salmonella braadkippen en zal volgende punten bevatten:

- Verplichte monitoring op onder punt b) vermelde tijdstippen;
- Preventieve maatregelen
- Maatregelen opgelegd aan een Salmonella positieve toom

Ministerieel besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee (B.S. 18/06/2007)

Dit besluit zal de bepalingen voor de analysemethoden bevatten en een opsomming van de te bestrijden serotypes zoönotische Salmonella bij braadkippen.

Koninklijk besluit van 22 mei 2005 houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoönoses (B.S. 26/05/2005)

Het FAVV kan op ieder ogenblik pluimveebedrijven inspecteren, stalen nemen en maatregelen opleggen in het kader van de opsporing van zoönoseverwekkers waaronder de zoönotische Salmonella's.

Koninklijk besluit van 16 januari 2006 tot vaststelling van de nadere regels van de erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (B.S. 02/03/2006)

Dit besluit bevat de verplichting tot registratie van braadkippenbedrijven.

Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen (B.S. 12/12/2003)

Dit besluit bevat de verplichting van elke braadkippenhouder of laboratorium om positieve Salmonella resultaten te melden aan het FAVV.

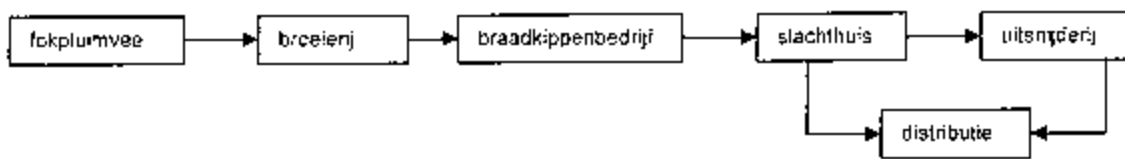
1.8. De in het kader van het programma aan levensmiddelen- of diervoederbedrijven verstrekte financiële steun.

Er wordt 1 full time 'Salmonella dierenarts' in dienst genomen in het kader van het Salmonella bestrijdingsprogramma bij braadkippen. Deze 'Salmonella dierenarts' is onder andere verantwoordelijk voor de opleiding en begeleiding van de bedrijfsdierenartsen, de opleiding van de pluimveehouders, het ontwikkelen van een algemeen Salmonella actieplan voor de herhaaldelijk besmette bedrijven, en het opstellen van een algemene checklist voor de evaluatie van de herhaaldelijk besmette bedrijven. De 'Salmonella dierenarts' werkt onder de vleugel van de regionale diergezondheidsverenigingen (DGZ en ARSIA) maar wordt bekostigd (loon, kosten voor onderzoeken en verplaatsingen) door het FAVV

De officiële controles, zowel de inspecties als de staalnames en analyses, worden volledig gefinancierd door het FAVV.

2. Levensmiddelenbedrijven en diervoederbedrijven waarop het programma van toepassing is

2.1. De productiestructuur voor de betrokken soort en de producten daarvan.

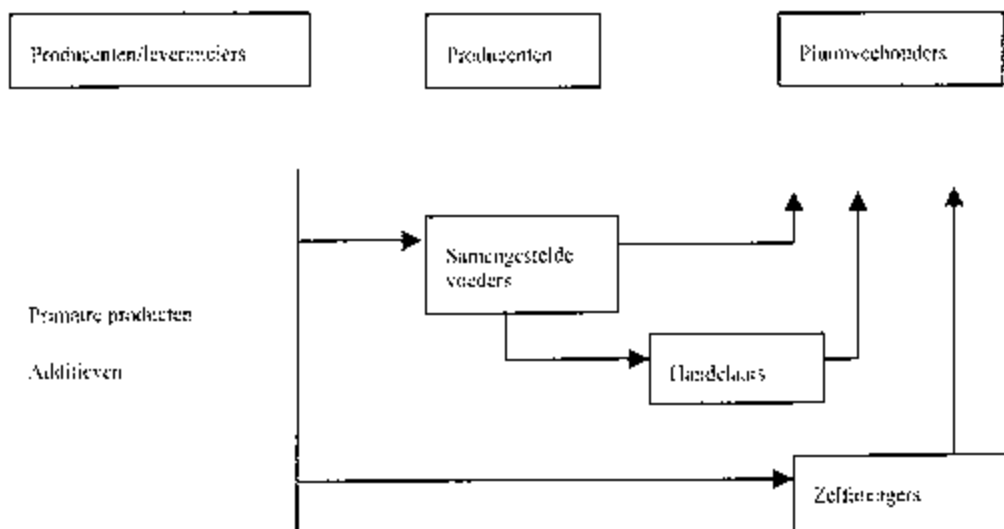

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van het aantal pluimveebedrijven (*Gallus gallus*). De fokbedrijven bevatten zowel fokdieren voor de sector leg als voor de sector vlees.

Tabel 8: Overzicht aantal pluimveebedrijven en capaciteit

Soort bedrijf	Aantal bedrijven	Totale capaciteit
Selectie	2	24.240
Opfok fokpluimvee	87	1.795.746
Fokpluimvee	148	2.467.920
Broeierijen	36	Niet beschikbaar
braadkippen	937	28.514.858

2.2. De productiestructuur voor diervoeders.

Aantal bedrijven (totale diervoedersector)

Voormengers en additieven: 78

Producent van samengesteld voeder: 134

Zelfmengers (voornamelijk voor varkens): 110

Productie samengestelde voeders (2005)

Totaal pluimvee:	1.266.736 ton
Braadkippen:	486.301 ton
Leghennen:	427.194 ton
Opfok (leghennen en fokpluimvee):	79.798 ton
Andere, waaronder fokpluimvee:	235.521 ton

Deze gegevens werden verkregen door een organisatie van de voederindustrie. Ze vertegenwoordigt 97% van de mengvoederfabrikanten.

2.3. Relevante richtsnoeren voor goede veehouderijpraktijken of andere richtsnoeren (bindende of facultatieve) inzake bioveiligheidsmaatregelen waarin ten minste worden omschreven:

- het hygiënebeheer op bedrijven,
- maatregelen om de insleep via dieren, voedermiddelen, drinkwater, of op het bedrijf werkend personeel te voorkomen, en
- de hygiëne bij het transport van dieren van en naar het bedrijf.

Op dit ogenblik zijn er twee door het FAVV gevalideerde autocontrolegidsen beschikbaar voor de braadkippensector, namelijk de autocontrolegids voor de braadkippenkolom (moederdieren, broeierijen, braadkippenbedrijven) en de autocontrolegids voor de pluimveeslachthuizen en -uitsnijderijen. In de autocontrolegidsen komen alle bovenstaande aspecten in verband met de voedselveiligheid aan bod. Eveneens is er voor de braadkippensector een facultatieve kwaliteitsgids waarin o.a. het Salmonella aspect dieper wordt uitgewerkt.

2.4. Veterinair routinetoezicht op de bedrijven.

Alle bedrijven met 200 of meer braadkippen, moeten een contract afsluiten met een bedrijfsdierenarts die instaat voor de epidemiologische bewaking op het bedrijf.

In het kader van maatregelen tegen aviaire influenza moet de bedrijfsdierenarts jaarlijks een evaluatie maken van de bioveiligheid op het bedrijf.

2.5. Registratie van de bedrijven.

Elk bedrijf met 200 of meer braadkippen moet geregistreerd zijn bij het FAVV waarbij een registratiecode en een identificatienummer wordt toegekend. Eveneens moet elk bedrijf geregistreerd zijn in Sanitel, een geautomatiseerd systeem voor gegevensverwerking in verband met identificatie en registratie van dieren.

2.6. Door de bedrijven te registreren gegevens.

Volgende gegevens worden bijgehouden in registers op de braadkippenbedrijven:

- datum aanvoer dieren
- herkomst dieren

- aantal dieren
- aard van het voeder
- aard en gebruikperiode van voederadditieven en wachttijden
- verbruik van voeder en drinkwater
- gewichtstoename tijdens de mestperiode
- mortaliteit
- onderzoek en gestelde diagnoses
- uitkomsten labo onderzoeken
- type geneesmiddelen, datum van eerste en laatste toediening
- type, alle data en wachttijden van geneesmiddelen
- datum van toediening vaccin en aard van vaccin
- resultaten van eerder uitgevoerde keuringen van hetzelfde beslag afkomstig pluimvee
- waarschijnlijke slachtdatum
- aantal dieren dat moet worden geslacht/verwijderd
- uitgevoerde officiële controles

2.7. Documenten waarvan de dieren bij verzending vergezeld moeten gaan.

Op het ogenblik dat de braadkippen naar het slachthuis vervoerd worden, worden ze vergezeld van een begeleidingsdocument slachtpluimvee. De gegevens van dit document worden eveneens 24 u op voorhand overgemaakt aan het slachthuis. Op dit document worden volgende punten vermeld:

- Beslagnummer, aantal stuks pluimvee, soort en type pluimvee, datum van opzet
- Gegevens over de voeders met wachttijd toegediend in de laatste 6 weken
- Diergeneeskundige onderzoeken en behandelingen in laatste 6 weken
- Vaccinaties gedurende laatste 8 weken
- Slachthuis van bestemming
- Resultaat uitgangscntrole Salmonella

De vervoerder moet over een document beschikken waarmee hij de oorsprong van de dieren, de plaats van vertrek en aankomst en de datum en uur van vertrek kan bewijzen. Hij moet eveneens een register bijhouden met de uitgevoerde transporten en de reiniging en ontsmetting van het transportmiddel.

2.8. Andere relevante maatregelen om de traceerbaarheid van dieren te garanderen.

Het slachtpluimvee wordt begeleid door het 'begeleidingsdocument slachtpluimvee' waarop onder andere het beslagnummer van het bedrijf van herkomst en het slachthuis, het identificatienummer van de stal en de geboortedatum van de toom vermeld staan. De bedrijven zijn verplicht een in- en uitgaand register bij te houden en moeten in staat zijn een verband aan te tonen tussen het in- en uitgaand register. Op deze wijze is traceerbaarheid gegarandeerd.

De facultatieve kwaliteitsgids heeft een eigen identificatiesysteem per toom dieren dat beschreven staat in hun gids. De meeste braadkippenbedrijven zijn aangesloten bij dit kwaliteitssysteem (Belplume).

Deel B

1. Identificatie van het programma

Lidstaat: België

Ziekte: Besmetting van dieren met zoönotische *Salmonella* spp

Dierpopulatie waarop het programma van toepassing is: Braadkippen *Gallus gallus*

Uitvoeringsjaar/-jaren: 2009-2011

Referentie van dit document: PCCB/S2/KVH/salmonella braadkippen 2009

Contactpersoon (naam, telefoon, fax, e-mail):Katie Vermeersch
Tel: 32 2 208 38 92
Fax: 32 2 208 38 66
Katie.vermeersch@favv.be

Datum van verzending aan de Commissie: 29 april 2008

2. Historische gegevens over de epidemiologische ontwikkeling van zoonotische salmonellose als gespecificeerd in punt 1³:

Gegevens van de doelpopulatie

<u>Species:</u>	Gallus gallus braadkippen
<u>Aantal aanwezige beslagen</u> dd 18/04/2008:	937
<u>Aantal aanwezige dieren</u> dd 18/04/2008:	bij benadering 28.514.858
<u>Aantal onder het programma vallende beslagen</u> dd 18/04/2008:	937 (meer dan 200 stuks)
<u>Aantal onder het programma vallende dieren</u> dd 18/04/2008:	bij benadering 28.514.858

Voornaamste maatregelen

Het opleggen van bepaalde eisen overeenkomstig de gezondheidskwalificatie van het beslag

Op 1 januari 1999 trad het programma "Gezondheidskwalificatie van pluimvee" in werking en wordt tot op heden nog steeds toegepast. Eén van de voornaamste doelstellingen is de preventie van zoonotische *Salmonella*. Aan alle geregistreerde pluimveebedrijven met meer dan 200 dieren wordt een kwalificatie toegekend, namelijk A, B of C, naargelang aan bepaalde voorschriften is voldaan. Gebruikspluimveebedrijven met meer dan 5000 stuks pluimvee moeten voldoen aan kwalificatie B, gebruikspluimveebedrijven met minder dan 5000 stuks aan kwalificatie C. Kwalificatie A is facultatief voor gebruikspluimvee. De voorschriften omhelzen een algemeen gedeelte waar alle kwalificaties moeten aan voldoen en een specifiek gedeelte naargelang de kwalificatie.

1) Algemene voorschriften:

- voor de bedrijfsdierenarts : verplicht schriftelijke overeenkomst

³ A concise description is given with data on the target population (species, number of flocks/herds and animals present and under the programme), the main measures (testing, testing and slaughter, testing and killing, qualification of flocks/herds and animals, vaccination) and the main results (incidence, prevalence, qualification of flocks/herds and animals). The information is given for distinct periods if the measures were substantially modified. The information is documented by relevant summary epidemiological tables, graphs or maps.

- voor de inrichting: hygiënesluis, voederopslag ingeval voeder waarvoor een wachttijd voorzien is, laad- en losplaatsen, opslagplaats voor krennen, uitrusting voor reiniging en ontsmetting
- voor de werking: ongediertebestrijdingsplan, vogeldichte bedrijfsgebouwen, geen ander pluimvee of siervogels, strooisel, voeders, bedrijfsregister, document begeleiding slachtpluimvee, uitvasten van slachtpluimvee

2) Voorschriften naargelang de kwalificatie:

Gezondheidskwalificatie "A"

- facultatief voor gebruikspluimvee
- ingangscntrole (bacteriologisch onderzoek op *Salmonella*) bij opzet van ééndagskuikens
- uitgangscntrole (bacteriologisch onderzoek op *Salmonella*) maximaal 21 dagen voor het slachten
- jaarlijks bacteriologisch (totaal kiemgetal, coliformen) en chemisch wateronderzoek (drinkwater en reinigingswater)
- gekoelde opslagplaats voor krennen
- hygiënogram (totaal kiemgetal, schimmels) voor de opzet van elke productieronde

Gezondheidskwalificatie "B"

- Verplicht voor gebruikspluimvee (leghennen en braadkippen) op bedrijven met 5000 of meer stuks pluimvee
- Uitgangscntrole (bacteriologisch onderzoek op *Salmonella*) maximaal 21 dagen voor het slachten
- Hygiënogram (totaal kiemgetal, schimmels) voor opzet van elke productieronde leghennen.
- Vrijgesteld van wateronderzoek

Gezondheidskwalificatie "C"

- bedrijven met minder dan 5000 stuks gebruikspluimvee
- vrijgesteld van uitgangscntrole, hygiënogram en wateronderzoek.

Dankzij de uitslagen van het laboratoriumonderzoek op het al dan niet voorkomen van een *Salmonella*-infectie op het einde van de productieronde (uitgangscntrole) kan het pluimveeslachthuis op een logistieke manier slachten. Het begeleidingsdocument slachtpluimvee, ingevuld door de pluimveehouder en de bedrijfsdierenarts werd 72 uur (vanaf 2007: 24 uur) voor de levering van het desbetreffend pluimvee samen met de uitslag van het laboratoriumonderzoek overgemaakt aan het slachthuis.

Het toekennen van een toelating

Alle beslagen met gebruikspluimvee bestemd voor uitvoer of intracommunautaire handel, met uitzondering van slachtpluimvee, moeten een toelating hebben overeenkomstig richtlijn 92/539/EG, uitgereikt door het FAVV. Om aan de voorwaarden voor deze toelating te voldoen moeten de bedrijven:

- Een schriftelijke overeenkomst sluiten met een aangenomen dierenarts;
- Vrij zijn van 10 ziekten waaronder de salmonellosen;
- Per dag een hokkaart bijhouden;
- Dieren vervoeren in transportmiddelen, dozen en kooien die:
  - vooraf gereinigd en ontsmet zijn;
  - zodanig ontworpen zijn dat tijdens het vervoer geen uitwerpselen worden verloren en het verlies van veren zoveel mogelijk wordt beperkt;
  - toelaten het pluimvee gemakkelijk te aanschouwen;
- Voorbehoedsmaatregelen toepassen met betrekking tot de installaties en de bedrijfsvoering;
- Enkel pluimvee binnenbrengen dat afkomstig is van bedrijven met een erkenning (toelating);
- Bij verdenking of besmetting door een besmettelijke ziekte alle inlichtingen betreffende de oorsprong van de dieren, van de overeenkomsten en het vervoer waarvan dit pluimvee of deze eieren het voorwerp waren en de verkoop of levering van eieren of pluimvee aan andere pluimveebedrijven of broeierijen verschaffen;
- Het pluimvee laten onderzoeken door de bevoegde dierenarts telkens ziekte tekens het bestaan van een besmettelijke ziekte aantonen of het bestaan ervan laten vermoeden;
- Zich minstens eenmaal per jaar door het FAVV laten controleren op de gezondheidstoestand en de hygiëne.

Voorname resultaten

De uitgangscontroles bij braadkippen worden uitgevoerd door de pluimveehouder. Hij heeft de keuze tussen 3 bemonsteringsmethodes: 2 paar overschoentjes, 60 steriele swabs of 60 individuele mengmeststalen. De resultaten van de uitgangscontroles op *Salmonella* bij braadkippen worden weergegeven in tabel 9.

Tabel 9 : Overzicht resultaten van de uitgangskontroles op het braadkippenbedrijf.

Jaar	Aantal analyses	Aantal tonnen	%positieve tonnen	% positieve analyses
2003				7%
2004	18.984		7%	5,23%
2005	17.196			4,14%
2006	15.525	8.593	3,6%	2,9%
2007	15.712	8.809	3,12%	2,53%

In opdracht van de Europese Commissie werd een Salmonella survey uitgevoerd bij braadkippen in de periode oktober 2005 tot en met september 2006. 149 bedrijven (1 toom per bedrijf) werden bemonsterd. De Belgische resultaten worden weergegeven in tabel 10.

Tabel 10: Belgische resultaten Salmonella survey bij braadkippen.

	Bedrijven		Staten	
	Aantal	%	Aantal	%
Totaal	376		1880	
Salmonella positief	58	15,42	166	8,83
S. Enteritidis positief	0	0	0	0
S. Typhimurium positief	13	3,46	23	1,22
andere	48	12,76	143	7,61

Een overzicht van het aantal humane Salmonella gevallen wordt weergegeven in tabel 11.

Tabel 11: overzicht humane Salmonella gevallen volgens het nationaal referentielaboratorium (WIV)

Jaar	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 (voorlopige resultaten)
Salmonella Totaal	14.088	11.065	10.075	12.894	9.489	4.846	3.693	3.929
Salmonella Enteritidis	9.503 (67,5%)	7.112 (64,3%)	6.398 (63,5%)	9.201 (71,5%)	6.075 (63,7%)	2.202 (45,4%)	1.052 (28%)	978 (24,9%)
Salmonella Typhimurium	2.799 (19,9%)	2.370 (21,4%)	2.438 (24,2%)	2.541 (19,4%)	2.459 (25,7%)	1.625 (33,5%)	1.826 (49%)	2204 (56%)
Salmonella Hadar	178 (1,26%)	143 (1,29%)	74 (0,73%)	80 (0,46%)	48 (0,50%)	29 (0,6%)	21 (0,6%)	41 (1%)
Salmonella Virchow	147 (1,40%)	143 (1,29%)	132 (1,31%)	152 (1,18%)	91 (0,96%)	65 (1,3%)	46 (1,25%)	Nog niet gekend
Salmonella infantis	120 (0,85%)	126 (1,14%)	74 (0,73%)	54 (0,42%)	107 (1,13%)	58 (1,2%)	37 (1%)	Nog niet gekend

Er wordt een duidelijke daling waargenomen van het aantal humane Salmonella gevallen sedert 2003. Dit is voornamelijk ten gevolge van een sterke daling van het voorkomen van Salmonella Enteritidis bij de mens. Het vaccinatiebeleid van fokpluimvee en leghennen is hiervan een van de voornaamste redenen.

3. Beschrijving van het ingediende programma⁴:

Voornaamste doelstellingen

Daling van de prevalentie

Dit bestrijdingsprogramma beoogt een reductie van de prevalentie van Salmonella bij braadkippen in het algemeen en in het bijzonder van Salmonella Enteritidis en Typhimurium tot minder dan 1% positieve tomen op jaarbasis. Het programma moet bekeken worden in combinatie met het Salmonella programma bij fokpluimvee. Dit programma geeft de garantie dat de eendagskuikens onder andere Salmonella Enteritidis en Typhimurium vrij zijn. Aan de hand van de monitoring van alle braadkippenbedrijven met meer dan 200 stuks braadkippen kunnen maatregelen genomen worden op de bedrijven met één of meerdere positieve tomen. De maatregelen op de Salmonella positieve braadkippenbedrijven (logistieke slacht, controle op

⁴ A concise description of the programme is given with the main objective(s) (monitoring, control, eradication, qualification of flocks/herds and/or regions, reducing prevalence and incidence), the main measures (testing, testing and slaughter, testing and killing, qualification of flocks/herds and animals, vaccination), the target animal population and the area(s) of implementation and the definition of a positive case.

Salmonella na reinigen en ontsmetten, monitoring eindagskuikens, begeleiding door bedrijfsdierenarts, ...) moeten een extra daling van de prevalentie bevorderen. Eveneens moeten de globale structurele eisen en management eisen de insleep en verspreiding van Salmonella helpen voorkomen.

Daling van het aantal humane Salmonella gevallen

Door de daling van de Salmonella prevalentie bij braadkippen en een verplicht logistiek slachten van de Salmonella positieve braadkippen wordt een daling van het aantal humane Salmonella gevallen verwacht. Het is verboden antimicrobiële middelen te gebruiken bij de behandeling van braadkippen tegen zoönotische Salmonella. Dit geldt niet enkel voor Salmonella Enteritidis en Typhimurium maar eveneens voor andere serotypes zoönotische Salmonella, dit om een verhoging van de antimicrobiële resistentie te voorkomen. Eveneens wordt de jaarlijkse informatiecampagne naar de consument in verband met veilig gebruik van kippenvlees en algemene hygiënemaatregelen in de keuken voortgezet.

Vanaf 12 december 2010 zal de kanalisatie van pluimveevlees afkomstig van Salmonella positieve tomen voor verhitting eveneens bijdragen tot een daling van het aantal humane Salmonella gevallen.

Voorkomen van antimicrobiële resistentie

Het is verboden antimicrobiële middelen te gebruiken bij de behandeling van braadkippen tegen zoönotische Salmonella. Dit geldt niet enkel voor Salmonella Enteritidis en Typhimurium maar eveneens voor andere serotypes zoönotische Salmonella, dit om een verhoging van de antimicrobiële resistentie te voorkomen.

3.2 Voornaamste maatregelen

De maatregelen worden beschreven in deel A van dit programma. De voornaamste maatregelen die opgelegd worden zijn de volgende:

- Preventieve maatregelen (structurele en werkingsmaatregelen overeenkomstig 2.2.1.) om insleep te voorkomen/beperken
- Testen: alle tomen worden getest op Salmonella in de laatste 3 weken voor het slachten.
- Slacht: positieve tomen worden logistiek geslacht.
- Maatregelen (werkingsmaatregelen en testen) na positieve toom om overdracht naar volgende toom te voorkomen/beperken.

3.3 Doelpopulatie

Alle tomen braadkippen op bedrijven met een capaciteit van 200 of meer stuks pluimvee vallen onder het programma.

3.4 Gebied van implementatie

Het programma wordt geïmplementeerd op het volledig grondgebied België.

3.5 Definitie positief geval

Een toom braadkippen wordt als positief gedefinieerd indien het resultaat van het *Salmonella* onderzoek in de laatste 3 weken voor het slachten positief is voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium of indien een *Salmonella* Enteritidis of *Typhimurium* positief resultaat bekomen wordt bij een officiële controle. Een aantal maatregelen gelden eveneens wanneer een ander serotype zoönotische *Salmonella* gevonden wordt.

4. Maatregelen van het ingediende programma

4.1. *Samenvatting van de maatregelen van het programma*

Duration of the programme: 3 jaar

First year: 2009

Last year: 2011

- Control
  - Testing
    - Slaughter of animals tested positive
    - Killing of animals tested positive
    - Vaccination
  - Treatment of animal products
  - Disposal of products
- Monitoring or surveillance
- Other measures (specify): zie deel A d) 1.6

□ Control/Eradication

□ Testing

□ Slaughter of animals tested positive

□ Killing of animals tested positive

□ Extended slaughter or killing

□ Disposal of products

4.2. *Aanwijzing van de centrale autoriteit die belast is met het toezicht op en de coördinatie van de voor de uitvoering van het programma bevoegde diensten*⁵.

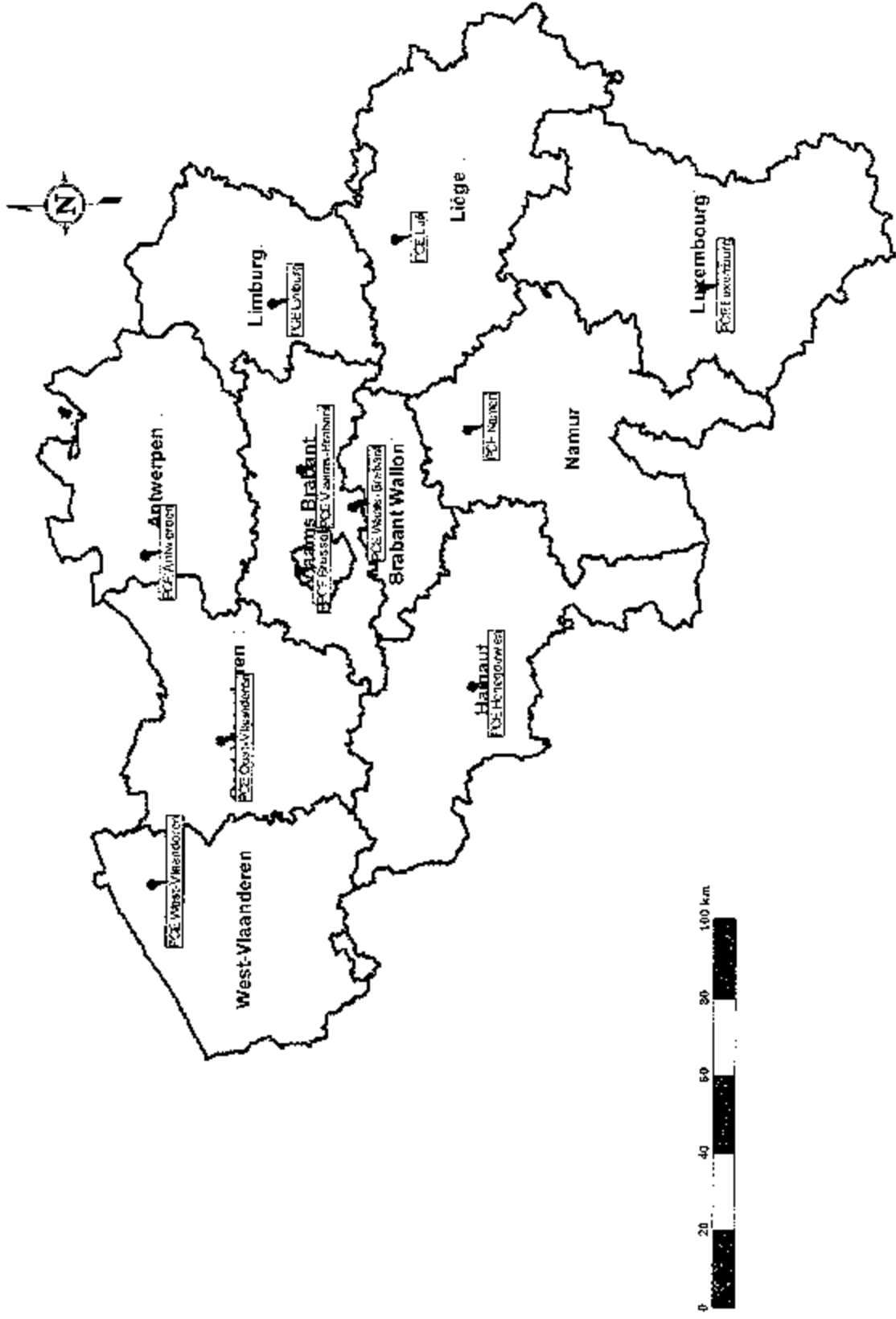
Zie deel A d) 1.2

4.3. *Beschrijving en afbakening van de geografische en administratieve gebieden waarvoor het programma geldt*⁶:

Zie deel A d) 1.2: Elke PCE is verantwoordelijk voor een administratief gebied, namelijk 1 per provincie. Er is een bijkomende PCE voor Brussel. Het bestrijdingsprogramma wordt over het volledig grondgebied België geïmplementeerd. Hieronder wordt een kaart van België met de verschillende administratieve gebieden weergegeven.

⁵ Describe the authorities in charge of supervising and coordinating the departments responsible for implementing the programme and the different operators involved. Describe the responsibilities of all involved.

⁶ Describe the name and denomination, the administrative boundaries, and the surface of the administrative and geographical areas in which the programme is to be applied. Illustrate with maps.

4.4. In het kader van het programma uitgevoerde maatregelen ⁷

Alle Europese verordeningen zijn rechtstreeks van toepassing in België.

4.4.1. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de registratie van bedrijven:

Verordening (EG) Nr. 852/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake levensmiddelenhygiëne.

Het levensmiddelenbedrijf moet verplicht geregistreerd zijn bij de bevoegde autoriteit en moet de bevoegde autoriteit op de hoogte houden van de actuele informatie van het bedrijf. Deze verplichtingen worden gespecificeerd in het KB van 16/01/2006 tot vaststelling van de modaliteiten van de erkenning, toelatingen en voortgaande registraties afgeleverd door het FAVV.

Koninklijk besluit van 16 januari 2006 tot vaststelling van de modaliteiten van de erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het FAVV (BS 02/03/2006)

Alle braadkippenbedrijven moeten minstens geregistreerd worden (geen uitvoer) of een toelating (uitvoer van levende dieren) hebben.

Ministerieel besluit van 3 april 2006 houdende tijdelijke maatregelen ter bestrijding van aviaire influenza (BS 05/04/2006)

Elke houder of eigenaar met ten minste 200 stuks pluimvee is ertoe gehouden zijn beslag bij het provinciale verbond ter bestrijding van dierziekten (DGZ of ARS/A) te laten registreren in Sanitel. Sanitel is een geautomatiseerd systeem voor gegevensverwerking in verband met identificatie en registratie van dieren.

Koninklijk besluit van 12 juni 1970 betreffende de bestrijding van de besmettelijke ziekten van pluimvee en andere neerhofdieren, alsook het in de handel brengen van broedersieren, eendagskuikens en fokpluimvee (BS 30/07/1970)

Enkel de exploitanten van een gebruikspluimveebedrijf die in het bezit zijn van een door het FAVV verleende toelating, mogen gebruikspluimvee bestemd voor uitvoer leveren of verkopen.

4.4.2. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de identificatie van dieren ⁸:

Niet van toepassing voor pluimvee.

4.4.3. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de kennisgeving van de ziekte:

Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen (BS 12/12/2003)

⁷ Where appropriate Community legislation is mentioned. Otherwise the national legislation is mentioned.

⁸ Not applicable for poultry.

Elke exploitant stelt het FAVV onmiddellijk in kennis als hij van mening is dat een door hem ingevoerd, geproduceerd, gekweekt, geteeld, verwerkt, vervaardigd of gedistribueerd product schadelijk kan zijn voor de volksgezondheid van mens, dier of plant. Hij stelt het FAVV in kennis van de maatregelen die hij heeft genomen om risico's te voorkomen.

Elk laboratorium, inspectie- of certificeringsorganisme of elk beroepsbeoefenaar die sanitair toezicht houdt op de veehouderijen dat redenen heeft om aan te nemen dat een in de handel gebracht product niet beantwoordt aan de voedselveiligheidsvoorschriften stelt het FAVV daarvan onverwijld in kennis.

Ministerieel besluit van 22 januari 2004 betreffende de modaliteiten voor de meldingsplicht in de voedselketen (BS 13.02.2004)

Hierin worden de minimale gegevens beschreven waaraan een melding moet voldoen.

4.4.4. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de maatregelen bij een positief resultaat⁹.

Verordening (EG) Nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 inzake de bestrijding van Salmonella en andere specifieke door voedsel overgedragen zoonoseverwekkers.

Vanaf 12/12/2010 zullen de eisen opgelegd in Annex II E toegepast worden.

Koninklijk besluit van 22 mei 2005 houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoonoses en zoonoseverwekkers (BS 26.05.2005)

Op het ogenblik dat de aanwezigheid van een zoonose bevestigd wordt, verklaart het FAVV het bedrijf als zijnde besmet en past er de voorgeschreven maatregelen toe. Het FAVV verricht in het besmet, verklaarde bedrijf een epidemiologisch onderzoek naar de herkomst en de verspreiding van de zoonose.

De Minister van Volksgezondheid kan voor besmette bedrijven alle bijkomende maatregelen bepalen die hij nodig acht in het belang van de volksgezondheid.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee

Dit besluit wordt aangepast voor de bestrijding van Salmonella bij braadkippen. De maatregelen met betrekking tot een positieve toom zoals beschreven onder deel A, d) 1.6 worden opgenomen in dit besluit.

⁹

A short description is provided of the measures as regards positive animals (slaughter, destination of carcasses, use or treatment of animal products, the destruction of all products which could transmit the disease or the treatment of such products to avoid any possible contamination, a procedure for the disinfection of infected holdings, a procedure for the restocking with healthy animals of holdings which have been depopulated by slaughter.

4.4.5. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de verschillende kwalificaties van de dieren en beslagen:

Koninklijk Besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

Ministerieel besluit van 19 augustus 1998 betreffende de modaliteiten ter toepassing van het K.B. van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

Deze regelgeving trad in werking op 1 januari 1999 en is van toepassing op alle pluimveebedrijven met meer dan 200 kippen, kalkoenen, parelhoenders, eenden en ganzen. De preventieve maatregelen zoals beschreven onder deel A, d) 1.6 en deel B 2.2.1. zijn opgenomen in deze besluiten. De besluiten zullen aangepast worden zodat vanaf 1 januari 2009 enkel gezondheidskwalificatie A van toepassing is op alle braadkippenbedrijven vanaf 200 stuks.

4.4.6. De controleprocedures, met name de voorschriften inzake verplaatsingen van de mogelijk door een bepaalde ziekte getroffen of ermee besmette dieren en inzake de regelmatige inspectie van de betrokken bedrijven of gebieden¹⁰,

Koninklijk besluit van 22 februari 2001 houdende de organisatie van de controles die worden verricht door het FAVV en tot wijziging van diverse wettelijke bepalingen.

In dit besluit worden de bevoegde personen aangeduid voor het uitvoeren van controles en worden de algemene bepalingen en de algemene maatregelen beschreven (administratieve boetes, waarschuwingen, inbeslagneming, ...).

Koninklijk besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998)

Slachtpluimvee dient bij vervoer naar het slachthuis vergezeld te zijn van een "document begeleiding slachtpluimvee", waarop het resultaat van het recentste Salmonella-onderzoek (de uitgangscntrole) vermeld wordt. Dit begeleidingsdocument slachtpluimvee wordt in 3 exemplaren opgesteld waarvan één exemplaar door de pluimveehouder 24 uur voor de levering van het pluimvee wordt overgemaakt aan het slachthuis en één exemplaar bij de verantwoordelijke blijft.

¹⁰

A short description of the control procedures and in particular rules on the movement of animals liable to be affected or contaminated by a given disease and the regular inspection of the holdings or areas is provided.

Koninklijk Besluit houdende maatregelen van diergeneeskundige politie voor de bescherming tegen bepaalde zoönoses en bepaalde zoönoseverwekkers bij dieren teneinde overgedragen infecties en vergiftigingen te voorkomen dd 23.10.1998 (B.S. dd 05.11.1998)

Het FAVV kan op ieder ogenblik pluimveebedrijven inspecteren en indien nodig stalen nemen in het kader van de opsporing van zoönoseverwekkers.

Verordening (EG) Nr. 646/2007 van de Commissie van 12 juni 2007 ter uitvoering van Verordening (EG) Nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft een communautaire doelstelling voor het verminderen van de prevalentie van Salmonella Enteritidis en Typhimurium bij slachtkuikens en tot intrekking van Verordening (EG) Nr. 1091/2005

10% van de braadkippenbedrijven worden jaarlijks gecontroleerd door het FAVV op Salmonella aan de hand van de bemonstering van 1 toom per bedrijf. Positieve bedrijven zullen meer aan bod komen. De inspectie van het bedrijf wordt uitgevoerd aan de hand van een checklist, de bemonsteringsprocedure overeenkomstig Verordening (EG) Nr. 646/2007 wordt vastgelegd in een technische fiche.

4.4.7. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de bestrijding (tests, vaccinatie, ...) van de ziekte:

Verordening (EG) Nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 inzake de bestrijding van Salmonella en andere specifieke door voedsel overgedragen zoönoseverwekkers en

Verordening (EG) Nr. 646/2007 van de Commissie van 12 juni 2007 ter uitvoering van Verordening (EG) Nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft een communautaire doelstelling voor het verminderen van de prevalentie van Salmonella Enteritidis en Typhimurium bij slachtkuikens en tot intrekking van Verordening (EG) Nr. 1091/2005

Alle braadkippentomen zullen bemonsterd worden in de laatste 3 weken voor het slachten.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee

Hierin wordt het volledig testschema opgenomen, inclusief de extra testen die moeten uitgevoerd worden ingeval van een positieve toom of meerdere positieve tomen. De maatregelen die worden opgelegd aan een positieve toom (zie deel A d) 1.6) worden eveneens hierin opgenomen.

4.4.8. Maatregelen en toepasselijke wetgeving inzake de vergoeding van eigenaars van geslachte en gedode dieren:

Er wordt geen compensatie voorzien voor slachtkippen.

4.4.9. Informatie over en beoordeling van beheer en infrastructuur op het gebied van bioveiligheidsmaatregelen in de betrokken koppels/bedrijven:

Ministerieel besluit van 3 april 2006 houdende tijdelijke maatregelen ter bestrijding van aviaire influenza (BS 05/04/2006)

Jaarlijks wordt een checklist ingevuld door de bedrijfsdierenarts met de status van de bioveiligheid, infrastructuur en hygiëne op het bedrijf.

5. Algemene beschrijving van de kosten en baten¹¹;

Kosten

De voornaamste kosten vloeien voort uit de monitoring (staalname en analyse), en het reinigen en ontsmetten van de braadkippenstal. De geschatte kost voor het programma 2009 bedraagt 2.192.344.

Baten

Humane *Salmonella* besmettingen vormen een aanzienlijke kost voor de ganse gemeenschap. In het verleden was *Salmonella* Enteritidis, hoofdzakelijk een gevolg van het consumeren van verse eieren, de belangrijkste zoonose in België. Sedert eind 2005 is *Salmonella* Typhimurium relatief in belang gaan toenemen door het sterk gedaalde aantal humane *Salmonella* Enteritidis gevallen. Sedert 2006 is *S. Typhimurium* het meest voorkomend serotype *Salmonella* bij de mens, gevolgd door *S. Enteritidis*. In België worden meer dan 150 verschillende humane serotypes *Salmonella* geïsoleerd. Verlies door afwezigheid op het werk, ziekte en de geneeskundige kosten lopen hoog op. De gemiddelde kost ten gevolge van een humane *Salmonella* infectie wordt geschat op 890€.

In 2007 werden 3.929 gevallen van *Salmonella* bij de mens vastgesteld (voorlopige cijfers). Het wordt algemeen aanvaard dat dit getal een onderschatting is gezien niet alle laboratoria de resultaten doorgeven en eveneens niet alle vermoedelijke *Salmonella* patiënten verder onderzocht worden. Indien men slechts rekening houdt met 3.929 gevallen is dit reeds een jaarlijkse kost van 3.496.810 € voor de maatschappij.

¹¹ A description is provided of all costs for the authorities and society and the benefits for farmers and society in general.

6. Gegevens over de epidemiologische ontwikkeling over de laatste vijf jaar¹²

6.1. Ontwikkeling van zoönotische salmonellose

¹² The data on the evolution of zoonotic salmonellosis are provided according to the tables where appropriate.

6.1.2.

Gegevens over de ontwikkeling van zoonotische salmonellose

Jaar: 2006

Situatie op (datum): 31/12/2006

Diersoort: Gallus gallus – braadkippen.

Ziekte/infectie^(a): Salmonella spp

Regio ^(b)	Type koppel ^(c)	Totaal aantal koppel dieren	Totaal aantal koppels waarop het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarop het programma van toepassing is	Aantal gecontroleerde koppels ^(d)	Aantal koppels ^(a)	Aantal positieve ^(a) koppels ^(a)	Aantal geruimde koppels ^(a)	Totaal aantal geslachte of vernietigde dieren ^(a)	Aantal vernietigde eieren (aantal of kg) ^(a)	Aantal eieren bestemd voor eiproducten (aantal of kg) ^(a)
						(a1)	(a2)	(a3)	(a4)	(a3)	(a4)
België	braadkip	8.593	8.593	NA	8.593	239		NVT	NVT	NVT	NVT
Totaal	braadkip	8.593	8.593	NA	8.593	239		NVT	NVT	NVT	NVT

(a) Creef voor zoonotische salmonellose de serotypen aan die onder de bestrijdingsprogramma's vallen: (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium.(a1) Typhimurium, (a3) voor andere serotypen - specificeren voor zover nodig, (a4) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium.

(b) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

(c) Bijvoorbeeld: veemederingskoppels (opfokkoppels, volwassen koppels), koppels voor productie, koppels legkippen, fokkalkoenen, vleeskalkoenen, fokvarkens, slachtvarkens, enz. Koppels of beslagen, naargelang van het geval.

(d) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij al dan niet voor het programma in aanmerking komen.

(e) Met controleren wordt bedoeld het testen (in het kader van het programma) van het koppel op salmonella. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegeteeld, ook al is het meer dan eens gecontroleerd.

(f) Indien een koppel overeenkomstig voetnoot d) meer dan eens is gecontroleerd, mag een positief monster slechts eenmaal in aanmerking worden genomen.

NA: Not available

NVT: Niet van toepassing

Jaar: 2007

Situatie op (datum): 31/12/2007

Diersoort: Gallus gallus – braedkippen.

Ziekte/infectie^(a): Salmonella spp

Regio ^(d)	Type koppel ^(e)	Totaal aantal koppels dieren	Totaal aantal koppels waarop het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarop het programma van toepassing is	Aantal gecontroleerde koppels ^(j)	Aantal positieve ^(a) koppels ^(b)	Aantal geruimde koppels ^(h)	Totaal aantal geslachte of vernietigde dieren ⁽ⁱ⁾	Aantal vernietigde eieren (aantal of kg) ^(c1)	Aantal eieren bestemd voor eiproducenten (aantal of kg) ^(c2)
						(a1)	(a3)	(a4)	(a3)	(a4)
België	braedkip	8.809	NA	NA	8.809	275	NVT	NVT	NVT	NVT
Total	braedkip	8.809	NA	NA	8.809	275	NVT	NVT	NVT	NVT

(a) Geef voor zalmotische salmonellose de serotypen aan die onder de bestrijdingsprogramma's vallen: (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium, (a3) voor andere serotypen - specificeren voor zover nodig. (a4) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium.

(b) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.
 (c) Bijvoorbeeld vermeerderingskoppels (opfokkoppels, volwassen koppels), koppels voor productie, koppels legkippen, fokkippen, vleeskalkoenen, fokvarkens, slachtvarkens, enz. Koppels of beslagen, naargelang van het geval.

(d) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij al dan niet voor het programma in aanmerking komen.
 (e) Met controleren wordt bedoeld het testen (in het kader van het programma) van het koppel op salmonella. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegeteld, ook al is het meer dan eens gecontroleerd.

(f) Indien een koppel overeenkomstig voetnoot d) meer dan eens is gecontroleerd, mag een positief monster slechts eenmaal in aanmerking worden genomen.
 NA Not available
 NVT Niet van toepassing

6.2. Gestratificeerde gegevens over toezicht en laboratoriumtests

6.2.1. *Gestratificeerde gegevens over toezicht en laboratoriumtests (één tabel per jaar en per ziekte/soort)*

Jaar: 2004   Diersoort ^(a): Gallus gallus   Categorie ^(b): braadkippen

Beschrijving van de gebruikte serologische tests: Niet van toepassing

Beschrijving van de gebruikte microbiologische of virologische tests: Detection of Salmonella spp. - MRSV methode

Beschrijving van de andere gebruikte tests: Niet van toepassing

Regio ^(c)	Serologische tests		Microbiologische of virologische tests		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(e)	Aantal positieve monsters ^(c)	Aantal geteste monsters ^(e)	Aantal positieve monsters	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positieve monsters ^(d)
Belgie			18.994	993		
Totaal			18.994	993		

(a) Diersoort indien nodig.

(b) Categorie/nadere specificaties zoals fokdieren, legkippen, vleeskuikens, fokkuikenen, fokvarkens, slachtvarkens enz., indien nodig.

(c) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitrotingsprogramma van de lidstaat.

(d) Aantal geteste monsters.

(e) Aantal positieve monsters.

Jaar: 2005

Diersoort^(a): Gallus gallus

Categorie^(b): braadkippen

Beschrijving van de gebruikte serologische tests: Niet van toepassing

Beschrijving van de gebruikte microbiologische of virologische tests: Detection of Salmonella spp. - MRSV methode

Beschrijving van de andere gebruikte tests: Niet van toepassing

Regio ^(c)	Serologische tests		Microbiologische of virologische tests		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positieve monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positieve monsters	Aantal geteste monsters ^(f)	Aantal positieve monsters ^(e)
België			17.196	707		
Totaal			17.196	707		

(a) Diersoort indien nodig.

(b) Categorie: andere specificaties zoals fokdieren, legkippen, vleeskuikens, fokkalkoenen, vleeskalkoenen, fokvarkens, slachtvarkens enz., indien nodig.

(c) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

(d) Aantal geteste monsters.

(e) Aantal positieve monsters.

Jaar: 2006

Diersoort^(a): Gallus gallus

Categorie^(b): braadkippen

Beschrijving van de gebruikte serologische tests: Niet van toepassing

Beschrijving van de gebruikte microbiologische of virologische tests: Detection of Salmonella spp. - MRSV methode

Beschrijving van de andere gebruikte tests: Niet van toepassing

Regio ^(c)	Serologische tests		Microbiologische of virologische tests		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positieve monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positieve monsters	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positieve monsters ^(e)
België			15.525	450		
Totaal			15.525	450		

(a) Diersoort indien nodig.

(b) Categorie: nadere specificaties zoals fokkieren, legkippen, vleeskuikens, fokkalkoenen, vleeskalikoenen, fokvarkens, slachtvarkens enz., indien nodig.

(c) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

(d) Aantal geteste monsters.

(e) Aantal positieve monsters.

Jaar: 2007

Diersoort^(a): Gallus gallus

Categorie^(b): braadkippen

Beschrijving van de gebruikte serologische tests: Niet van toepassing

Beschrijving van de gebruikte microbiologische of virologische tests: Detection of Salmonella spp. - MRSV methode

Beschrijving van de andere gebruikte tests: Niet van toepassing

Regio ^(c)	Serologische tests		Microbiologische of virologische tests		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positieve monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positieve monsters	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positieve monsters ^(e)
België			15.712	397		
Totaal			15.712	397		

(a) Diersoort indien nodig.

(b) Categorie, nadere specificaties zoals fokdieren, legkippen, vleeskuikens, fokkalkoenen, vleeskalkoenen, vleeskuikenen, fokvarkens, slachtvarkens enz., indien nodig.

(c) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

(d) Aantal geteste monsters.

(e) Aantal positieve monsters.

6.4. Gegevens over vaccinatieprogramma's ¹³

Niet van toepassing

Jaar: _____ Diersoort^(a): _____

Beschrijving van de toegepaste vaccinatie _____

Regio ^(a)	Totaal aantal beslagen ^(b)	Totaal aantal dieren	Informatie over het vaccinatieprogramma		
			Aantal beslagen ^(c) in het vaccinatieprogramma	Aantal gevaccineerde beslagen ^(b)	Aantal toegeediende vaccindoses
				Aantal gevaccineerde dieren	
Totaal					

a) Diersoort indien nodig.

b) Regio als omschreven in het goedgekeurde beslijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

c) Beslagen, koppels of bedrijven, naargelang van het geval.

¹³

Data to provide only if vaccination has been carried out.

7. Streecfeijfers

7.1. Streecfeijfers voor tests (één tabel per uitvoeringsjaar)

7.1.1. Streecfeijfers voor diagnostische tests

Diersoort^(a): Gallus gallus

2009

Regio ^(a)	Type test ^(a)	Doelpopulatie ^(c)	Soort monster ^(b)	Doel ^(d)	Number of planned tests
België	Salmonella detectie MSRV	braadkippen	2 paar overschoenen inlegvellen transport of broeien	surveillance	9.744
	Salmonella detectie MSRV	eendagskuikens	Overschoenen, inlegvellen, swabmonsters	surveillance	9.744
	Salmonella serotypering Kaufman-White schema	braadkippen	Omgevingsstalen	surveillance	877
	Afdruk op Rodacplaatjes: 25 kiemplaatjes per test	Omgevingsstalen na reinigen en ontsmetten van de braadkippenstal na iedere ronde.	Omgevingsstalen	surveillance	9.744
	Salmonella detectie MSRV	Omgevingsstalen na reinigen en ontsmetten van de braadkippen stal indien de toom positief was voor Salmonella.	2 mengmonsters van telkens 30 swabs	surveillance	1.754
Totaal					31.863

(a) Soort indien nodig.

(b) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

(c) Beschrijving van de test.

(d) Specificatie van de doelsoort en de categorieën doeldieren, indien nodig.

(e) Beschrijving van het monster (bv. feces).

(f) Beschrijving van het doel (bv. toezicht, bewaking, controle van de vaccinatie)

Opmerking

- Er wordt geschat dat 9% van de tomen positief is voor Salmonella en een swabcontrole na reinigen en ontsmetten moet uitvoeren.

2010

Regio ^(a)	Type test ^(c)	Doelpopulatie ^(d)	Soort monster ^(e)	Doel ^(f)	Number of planned tests
Belgie	Salmonella detectie MSRV	braadkippen	2 paar overschoenen inlegvellen transport of broerij	surveillance	9.744
	Salmonella detectie MSRV	eendagskuikens		surveillance	9.744
	Salmonella serotypering Kaufman-White schema	braadkippen	Overschoenen, inlegvellen, swabmonsters	surveillance	585
	Afdruk op Rodacplaatjes: 25 kiemplaatjes per test	Omgevingsstalen na reinigen en ontsmetten van de braadkippenstal na iedere ronde.	Omgevingsstalen	surveillance	9.744
	Salmonella detectie MSRV	Omgevingsstalen na reinigen en ontsmetten van de braadkippen stal indien de toom positief was voor Salmonella.	2 mengmonsters van telkens 30 swabs	surveillance	1.170
Totaal					30.987

(a) Soort indien nodig.

(b) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

(c) Beschrijving van de test.

(d) Specificatie van de doelsoort en de categorieën doeldieren, indien nodig.

(e) Beschrijving van het monster (bv. feces).

(f) Beschrijving van het doel (bv. toezicht, bewaking, controle van de vaccinatie).

Opmerking

- Er wordt geschat dat 6% van de tomen positief is voor Salmonella Enteritidis of Salmonella Typhimurium en een swabcontrole na reinigen en ontsmetten moet uitvoeren.

Regio ^{b)}	Type test ^{c)}	Doelpopulatie ^{d)}	Soort monster ^{e)}	Doel ^{f)}	Number of planned tests
België	Salmonella detectie MSRV	braadkippen	2 paar overschoenen Inlegvellen transport of braaierij	surveillance	9.744
	Salmonella detectie MSRV	eendagskuikens	Overschoenen, inlegvellen, swabmonsters	surveillance	9.744
	Salmonella serotypering Kaufman-White schema	braadkippen	Omgingsstalen	surveillance	292
	Afdruk op Rodaplaaïjes: 25 klemplaaïjes per test	Omgingsstalen na reinigen en ontsmetten van de braadkippenstal na iedere ronde.		surveillance	9.744
	Salmonella detectie MSRV	Omgingsstalen na reinigen en ontsmetten van de braadkippen stal indien de toorn positief was voor Salmonella.	2 mengmonsters van telkens 30 swabs	surveillance	584
Totaal					30.109

(a) Soort indien nodig.

(b) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

(c) Beschrijving van de test.

(d) Specificatie van de doelsoort en de categorieën doeldieren, indien nodig.

(e) Beschrijving van het monster (bv. feces).

(f) Beschrijving van het doel (bv. toezicht, bewaking, controle van de vaccinatie).

Opmerking

- Er wordt geschat dat 6% van de tomen positief is voor Salmonella Enteritidis of Salmonella Typhimurium en een swabcontrole na reinigen en ontsmetten moet uitvoeren.

Jaar: 2009

Situatie op datum: 31/12/2009

Diersoort: Gallus gallus

infectie^(a): Salmonella Enteritidis and Salmonella Typhimurium

Regio ^(a1)	Type koppels ^(b)	Totaal aantal koppels	Totaal aantal dieren	Totaal aantal dieren waarop het programma van toepassing is	Verwachting aantal te controleren koppels ^(c)	Verwachting aantal positieve ^(d) koppels ^(e)		Verwachting aantal te ruimen koppels ^(a2)	Verwachting totaal aantal te slachten of te vernietigen dieren ^(a3)	Verwachting aantal te vernietigen eieren (aantal of kg) ^(a4)	Verwachting aantal cieren bestemd voor ei-producten (aantal of kg) ^(a5)	
						(a1)	(a2)					(a3)
België	Braadkip	9.744	296.596.122	296.596.122	9.744	36	256	877	nvt	nvt	nvt	nvt
Totaal	Braadkip	9.744	296.596.122	296.596.122	9.744	36	256	877	nvt	nvt	nvt	nvt

(a) Ciesf voor zoonotische salmonellose de serotypen aan die onder de bestrijdingsprogramma's vallen: (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium.

(a1) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

(b) Bijvoorbeeld vermeerderingskoppels (opfekkoppels, volwassen koppels), koppels voor productie, koppels legkippen, fokkalkoenen, vleeskalkoenen, fokvarkens, slachtvarkens, enz. Koppels of beslagen, naargelang van het geval.

(c) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij al dan niet voor het programma in aanmerking komen.

(d) Met controleren wordt bedoeld het testen (in het kader van het programma) van het koppel op salmonella. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegeteld, ook al is het meer dan eens gecontroleerd.

(e) Indien een koppel overeenkomstig voetnoot d) meer dan eens is gecontroleerd, mag een positief monster slechts eenmaal in aanmerking worden genomen.

Nvt Niet van toepassing

Opmerkingen bij de tabellen onder 7.1.2.:

- in België worden de bedrijven geregistreerd op bedrijfsniveau en niet op toomniveau. Op 18 april 2008 zijn 937 braadkippenbedrijven met een capaciteit van 200 of meer stuks geregistreerd in Sanitel en dus verplicht deel te nemen aan het programma. Er zijn naar schatting 8 ronden per jaar en 1,3 tomen per bedrijf. Naar schatting geeft dit 9.744 tomen per jaar. Er wordt geschat dat het aantal tomen relatief stabiel blijft over de periode 2009-2011.

¹⁴ Specify types of flocks if appropriate (broilers, layers, broilers).

- De berekening van het aantal tomen dat verwacht wordt positief te zijn voor Salmonella is gebaseerd op de resultaten van de Salmonella baseline studie bij braadkippen volgens beschikking 2005/636/EG. Voor Salmonella Enteritidis werd rekening gehouden met meldingen uit de sector dat dit serotype eveneens voorkomt bij braadkippen ondanks dit niet terug te vinden was tijdens de Salmonella baseline studie. In het eerste jaar wordt een reductie verwacht van 25%, in het tweede jaar van 33% en in het derde jaar van 50%, dit telkens ten opzicht van het jaar voordien.

Jaar: 2010 Situatie op datum: 31/12/2010
 Diersoort: Gallus gallus Salmonella Enteritidis en Salmonella Typhimurium

Regio ^(a)	Type koppel ^(b)	Totaal aantal koppels ^(c)	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarop het programma van toepassing is	Verwachting aantal dieren op basis van de controle	Verwachting aantal koppels ^(a1)	Verwachting aantal koppels ^(a2)	Verwachting aantal koppels ^(a3)	Verwachting aantal koppels ^(a4)	Verwachting aantal koppels ^(a5)	Verwachting aantal koppels ^(a6)	Verwachting aantal koppels ^(a7)
België	Braadkip	9.744	296.596.122	9.744	9.744	24	171	585	nvt	nvt	nvt	nvt
Totaal	Braadkip	9.744	296.596.122	9.744	9.744	24	171	585	nvt	nvt	nvt	nvt

(a) Geef voor zoonotische salmonellose de serotypen aan die onder de bestrijdingsprogramma's vallen: (a1) voor Salmonella Enteritidis, (a2) voor Salmonella Typhimurium, (a3) voor andere serotypen - specificeren voor zover nodig, (a4) voor Salmonella Enteritidis of Salmonella Typhimurium.
 (b) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.
 (c) Bijvoorbeeld vermeederingskoppels (opfokkoppels, volwassen koppels), koppels voor productie, koppels legkippen, fokkalkoenen, vleeskalkoenen, fokvarkens, slachtvarkens, enz. Koppels of beslagen, naargelang van het geval.
 (d) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij al dan niet voor het programma in aanmerking komen.
 (e) Met controleren wordt bedoeld het testen (in het kader van het programma) van het koppel op salmonella. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden ingesggeteld, ook al is het meer dan eens gecontroleerd.
 (f) Indien een koppel overeenkomstig voornoot d) meer dan eens is gecontroleerd, mag een positief monster slechts eenmaal in aanmerking worden genomen.
 Niet van toepassing

Jaar:

2011

Situatie op datum:

31/12/2011

Diersoort:

Gallus gallus

Salmonella Enteritidis en Salmonella Typhimurium

Regio ^(a)	Type koppel ^(b)	Totaal aantal koppels	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarop het programma van toepassing is	Verwachting aantal te controleren koppels ^(d)	Verwachting aantal te ruimen koppels ^(a)	Verwachting aantal te slachten of te vernietigen dieren ^(b)	Verwachting aantal te vernietigen eieren (aantal of kg) ^(c)	Verwachting aantal eieren bestemd voor eiproductie (aantal of kg) ^(c)			
		(a1)	(a2)	(a3)	(a4)					(a3)	(a4)	(a3)
Belgie	Braadkip	9.744	296.596.122	9.744	9.744	12	85	292	nvt	nvt	nvt	nvt
Totaal	Braadkip	9.744	296.596.122	9.744	9.744	12	85	292	nvt	nvt	nvt	nvt

(a) Geef voor zoonotische salmonellose de serotypen aan die onder de bestrijdingsprogramma's vallen: (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium, (a3) voor andere serotypen - specificeren voor zover nodig, (a4) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium.

(b) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.
 Bijvoorbeeld: vleesverwerkingskoppels (opfokkoppels, volwassen koppels, koppels voor productie, koppels legkippen, fokkalkoenen, vleeskalkoenen, fokvarkens, slachtvarkens, enz.). Koppels of beslagen, naargelang van het geval.

(c) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij al dan niet voor het programma in aanmerking komen.
 Met controleren wordt bedoeld het testen (in het kader van het programma) van het koppel op salmonella. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden megeteld, ook al is het meer dan eens gecontroleerd.

(d) Indien een koppel overeenkomstig voetnoot d) meer dan eens is gecontroleerd, mag een positief monster slechts eenmaal in aanmerking worden genomen.
 Niet van toepassing.

7.2. Streefcijfers voor vaccinatie (één tabel per uitvoeringsjaar)

Niet van toepassing voor braadkippen.

7.2.1. Streefcijfers voor vaccinatie ^{b)}

Regio ^{b)}	Diersoort ^{a)}		Streefcijfers voor het vaccinatieprogramma	
	Totaal aantal beslagen ^{c)} in het vaccinatieprogramma ^{a)}	Totaal aantal dieren in het vaccinatieprogramma	Aantal beslagen ^{c)} in het vaccinatieprogramma	Verwacht aantal te vaccineren dieren
			Verwacht aantal te vaccineren beslagen ^{c)}	Verwacht aantal toe te dienen vaccindoses
Totaal				

a) Soort indien nodig.

b) Regio als omschreven in het goedgekeurde bestrijdings- en uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

c) Beslagen, koppels of bedrijven, naargelang van het geval.

^{b)} Data to provide only if appropriate.

8. Gedetailleerde analyse van de kosten van het programma (één tabel per uitvoeringsjaar)

2009 - Kosten inzake	Specificatie	Aantal eenheden	Eenheidskosten in euro's	Totaalbedrag in euro's	Communautaire steun gevraagd (ja/nee)
1. Tests					
1.1. Kosten van de analyse	Test: Gepland aantal bacteriologische tests (kweek) in het kader van officiële bemonstering	94	14,00	1.316	JA
	Test: Aantal geplande tests voor de serotyping van de desbetreffende isolaten	877	13,60	11.927	JA
	Test: aantal niet officiële bacteriologische testen uitgevoerd in de laatste 3 weken voor de slacht	9.650	14,00	135.100	JA
	Test: aantal niet officiële bacteriologische testen uitgevoerd bij einddagskijkens	9.744	14,00	136.416	JA
	Test: swabonderzoek na positieve toom	1.754	14,00	24.556	JA
	Test: hygiënoogram	9.744	33,50	326.424	JA
1.2. Kosten van de bemonstering	Niet - officiële stalen				
	- detectie	9.650			NEEN

	- hygiënoogram - swabs na reinigen en ontsmetten positieve stallen en hygiënoogram	8 867	85	753.695	JA
1.3. Andere kosten		877	90	78.930	JA
2. Vaccinatie of behandeling van dierlijke producten	Niet van toepassing				
2.1. Aankoop van vaccin/behandeling van dierlijke producten					
2.2. Distributiekosten					
2.3. Toedieningskosten					
2.4. Controlekosten					

3. Slacht en vernietiging	Niet van toepassing	
3.1. Vergoeding voor dieren		
3.2. Vervoerskosten		
3.3. Vermoedingskosten		
3.4. Verlies in geval van slacht		
3.5. Kosten van de behandeling van dierlijke producten (melk, eieren, broeders, enz.)		
4. Reiniging en ontsmetting	Reinigen en ontsmetten na positieve toom door derden	648.980
	877	740
5. Salarissen (alleen personeel dat voor het programma in dienst is genomen)	75.000	75.000
	1 FTE	75.000
		JA
		JA

6. Verbruiksgoederen en specifieke uitrusting				
7. Andere kosten				
	TOTAAL		2.192.344	

IDEI Sarolta (SANCO)

From: VERMEERSCH KATIE [KATIE.VERMEERSCH@favv.be]
Sent: 04 September 2008 12:29
To: IDEI Sarolta (SANCO)
Cc: HOOYBERGHS JOZEF; MORTIER PHILIPPE; DIRICKS HERMAN
Subject: Salmonella control programme layers
Attachments: Salm bestrijdingsprogramma legpluimvee 2009_cofinanciering 04092008.DOC

Dear Sarolta,

Please find in attachment the amended Nationale Salmonella Control programme in laying hens for 2009 as agreed on this morning.

Amendments were made on page 36, 41 and 42.

Best regards,

Katie

Katie Vermeersch
 Dierenarts
 Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
 Bestuur Controlebeleid
 WTC III
 Simon Bolivarlaan 30
 1000 BRUSSEL
 tel: 02/208 38 92
 fax: 02/208 38 66
 katie.vermeersch@favv.be

Opgepast Vanaf 8 september:

AC – Kruidtuin
 Food Safety Center
 Kruidtuinlaan 55
 1000 Brussel
 Tel: 02/211 8588
 Fax: 02/211 8630

OPGELET: VERHUIS	ATTENTION: DEMENAGEMENT
De centrale diensten en de PCE Brussel van het FAVV verhuizen vanaf 1 september 2008. Nieuw adres: AC-Kruidtuin - Food Safety Center Kruidtuinlaan 55, 1000 Brussel Tel. 02/211 82 11. De E-mail adressen blijven ongewijzigd.	Les services centraux et l'UPC Bruxelles de l'AFSCA déménagent à partir du 1er septembre 2008. Nouvelle adresse: CA-Botanique - Food Safety Center Boulevard du Jardin botanique 55, 1000 Bruxelles Tél. 02/211 82 11. Les Adresses E-mail ne changent pas.

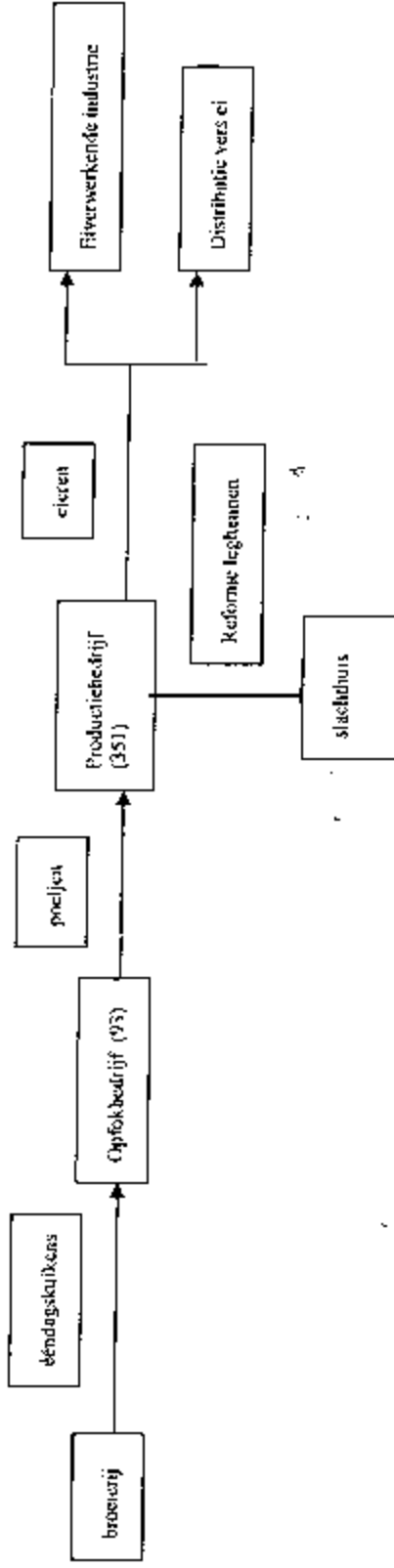
OPGELET	ATTENTION

04/09/2008

Indien deze email een uitnodiging is voor een vergadering dient de afgedrukte versie aan het onthaal voorgelegd te worden om toegang tot het gebouw te krijgen.	Si cet e-mail est une convocation à une réunion, la version imprimée devra être présentée à l'accueil pour obtenir l'accès au bâtiment.
> Disclaimer	> Disclaimer

Productiestructuur

2-2 Voornaamste maatregelen

In juli 2007 startte het *Salmonella* bestrijdingsprogramma bij leghennen zoals beschreven onder hoofdstuk 3.

Van 1 januari 1999 tot juli 2007 werd onderstaand programma uitgevoerd bij leghennen ter bestrijding van *Salmonella*.

Kwalificatie van beslagen en dieren

Op 1 januari 1999 trad het programma "Gezondheidskwalificatie van pluimvee" in werking. Eén van de voornaamste doelstellingen is de preventie van zoonotische *Salmonella*. Aan alle geregistreerde pluimveebedrijven met meer dan 200 dieren wordt een kwalificatie toegekend, namelijk A, B of C, naargelang aan bepaalde voorschriften is voldaan. Fokpluimveebedrijven moeten voldoen aan de voorschriften voor kwalificatie A. Gebruikspluimveebedrijven met meer dan 5000 stuks pluimvee moeten voldoen aan kwalificatie B, gebruikspluimveebedrijven met minder dan 5000 stuks aan kwalificatie C. De voorschriften omhelzen een algemeen gedeelte waar alle kwalificaties moeten aan voldoen en een specifiek gedeelte naargelang de kwalificatie.

1) Algemene voorschriften:

- voor de bedrijfsdierenarts: verplicht schriftelijke overeenkomst
- voor de inrichting: hygiënestuis, voederopslag ingeval voeder waarvoor een wachttijd voorzien is, laad- en losplaatsen, opslagplaats voor kragen, uitrusting voor reiniging en ontsmetting

NL

NL

- voor de werking: ongediertebestrijdingsplan, vogellichte bedrijfsgebouwen, geen ander pluimvee of siervogels, strooisel, voeders, bedrijfsregister, document begeleiding slachtpluimvee, uitvasten van slachtpluimvee

2) Voorschriften naargelang de kwalificatie:

Gezondheidskwalificatie "A"

- verplicht voor fokpluimvee
- ingangscontrolle (bacteriologisch onderzoek op *Salmonella*) bij opzet van ééndagskuikens, opgefokte hanen en hennen en bijgeplaatste hanen
- uitgangscontrolle (bacteriologisch onderzoek op *Salmonella*) maximaal 21 dagen voor het slachten, uitslag van laatste strooiselonderzoek is geldig
- jaarlijks bacteriologisch (totaal kiemgetal, coliformen) en chemisch wateronderzoek (drinkwater en reinigingswater)
- gekoelde opslagplaats voor krengen
- hygiënogram (totaal kiemgetal, schimmels) voor de opzet van elke productieronde

Gezondheidskwalificatie "B"

- Verplicht voor gebruikspluimvee (leghennen en braadkippen) op bedrijven met 5000 of meer stuks pluimvee
- Uitgangscontrolle (bacteriologisch onderzoek op *Salmonella*) maximaal 21 dagen voor het slachten
- Hygiënogram (totaal kiemgetal, schimmels) voor opzet van elke productieronde leghennen.

Gezondheidskwalificatie "C"

- bedrijven met minder dan 5000 stuks gebruikspluimvee
- vrijgesteld van uitgangscontrolle en hygiënogram.

Dankzij de uitstagen van het laboratoriumonderzoek op het al dan niet voorkomen van een *Salmonella*-infectie op het einde van de productieronde (uitgangscontrolle) kan het pluimveeslachthuis op een logistische manier slachten. Het begeleidingsdocument slachtpluimvee, ingevuld door de pluimveehouder en de bedrijfsdierenarts wordt 24 uur voor de levering van het desbetreffend pluimvee samen met de uitslag van het laboratoriumonderzoek overgemaakt aan het slachthuis.

Registers

De pluimveehouder is verplicht volgende gegevens bij te houden voor elke productieronde:

* datum aanvoer dieren	* aard en gebruikperiode van voederadditieven en wachttijden	* datum toediening vaccin en aard van vaccin
* herkomst dieren	* verbruik van voeder en drinkwater	* resultaten van eerder uitgevoerde keuringen van hetzelfde
* aantal dieren	* ziekte en sterfte	beslag afkomstig pluimvee
* soort	* onderzoek en gestelde diagnoses	aantal dieren dat moet worden geslacht/verwijderd
* feitelijk rendement van de soort	* ontkunsten labo onderzoeken	* waarschijnlijke slachtdatum

* mortaliteit	* type geneesmiddelen, datum van eerste en laatste toediening	* controles
* leverancier van het voeder	* type, alle data en wachttijden geneesmiddelen	* bestemming eieren

NL

NL

Erkenning van de beslagen

Alle beslagen (ook de beslagen met minder dan 200 stuks fokpluimvee) met gebruikspluimvee, met uitzondering van slachtpluimvee, bestemd voor uitvoer of intracommunautaire handel moeten een toelating hebben overeenkomstig richtlijn 92/153/EEG, uitgereikt door het FAVV. Om aan de voorwaarden voor deze toelating te voldoen moeten de bedrijven:

- Een schriftelijke overeenkomst sluiten met een aangenomen dierenarts;
- Vrij zijn van 10 ziekten waaronder de salmonellosen;
- Per dag een hokkaart bijhouden;
- Dieren vervoeren in transportmiddelen, dozen en kooien die:
  - vooraf gereinigd en ontsmet zijn;
  - zodanig ontworpen zijn dat tijdens het vervoer geen uitwerpselen worden verloren en het verlies van veren zoveel mogelijk wordt beperkt;
  - toelaten het pluimvee gemakkelijk te aanschouwen;
- Voorbehoedsmaatregelen toepassen met betrekking tot de installaties en de bedrijfsvoering;
- Enkel pluimvee binnenbrengen dat afkomstig is van bedrijven met een erkenning (toelating);
- Bij verdenking of besmetting door een besmettelijke ziekte alle inrichtingen betreffende de oorsprong van de dieren, van de overeenkomsten en het vervoer waarvan dit pluimvee of deze eieren het voorwerp waren en de verkoop of levering van eieren of pluimvee aan andere pluimveebedrijven of broeierijen verschaffen;
- Het pluimvee laten onderzoeken door de bevoegde dierenarts telkens ziektekens het bestaan van een besmettelijke ziekte aantonen of het bestaan ervan laten vermoeden;
- Zich minstens eenmaal per jaar door het FAVV laten controleren op de gezondheidstoestand en de hygiëne.

Tests

Onderzoeksmethodes

Voor de bacteriologische isolatie van *Salmonella* uit stalen genomen bij gebruikspluimvee werd de een op ISO 6579 : 2002 (de standaard) gebaseerde methode gebruikt.

Onderzoekslaboratoria

Voor het bacteriologisch onderzoek op *Salmonella* bij gebruikspluimvee bij de ingangscntrole (kwalificatie A) en de uitgangscntrole (kwalificatie A en B) komen alle laboratoria in aanmerking voor erkenning mits zij voldoen aan de volgende voorwaarden:

- Het laboratorium moet geaccrediteerd zij bij BELTEST en de voorgeschreven methode, gebruikt voor de bacteriologische analyse en de serotypering van *Salmonella*, moet geaccrediteerd zijn.

NL

NL

- Het laboratorium moet deelnemen aan ringtesten die door het Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie (C.O.D.A.) worden georganiseerd. Het C.O.D.A. is het referentielaboratorium voor *Salmonella* in de dierlijke sector.
- Het laboratorium moet erkend zijn door het FAVV voor de betrokken parameter.

De bacteriologische onderzoeken op *Salmonella* werden uitgevoerd in 5 laboratoria die de resultaten van de *Salmonella*-onderzoeken jaarlijks rapporteren aan het FAVV.

Vaccinatie

Bij legpluimvee wordt op vrijwillige basis gevaccineerd tegen *Salmonella* Enteritidis en sedert eind 2006 ook tegen *Salmonella* Typhimurium. Omwille van het van start gaan van een officieel bestrijdingsprogramma bij leghennen in 2007 zijn de meeste tomen gevaccineerd tegen *Salmonella* Enteritidis.

Tabel 1: Geregistreerde vaccins voor *Salmonella* bij leghennen

Handelsnaam	Bacterie-stam	Registratie voor	Toediening	Levend / geïnactiveerd	Producent
Nobilis SG9R	<i>S. Gallinarum</i>	legkippen	injectie	levend	Intervet
Nobilis <i>Salmonella</i> ET	<i>S. Enteritidis</i> faag type 4 en <i>Salmonella</i> Typhimurium DT 104	ouderdieren en legkippen	injectie	geïnactiveerd	Intervet
TAD <i>Salmonella</i> Vac E	<i>S. Enteritidis</i> faag type 4	ouderdieren, legkippen en braadkippen	drinkwater	levend	Lohmann Animal Health
TAD <i>Salmonella</i> Vac T	<i>S. Typhimurium</i>	Ouderdieren, legkippen en braadkippen	drinkwater	levend	Lohmann Animal Health
Gallivac SE	<i>S. Enteritidis</i> mutant att (441/014)	kippen	drinkwater	levend	Merial

Transport

NL

NL

De vervoerder moet beschikken over een toelating, voor de gebruikte transportmiddelen moet een goedkeuring afgeleverd zijn door het FAVV en de bestuurders moeten een getuigschrift van vakbekwaamheid bezitten. De vervoerder moet, ofwel passende reinigings- en ontsmettingsruimtes hebben met een toelating van het FAVV ofwel het bewijs leveren dat de handelingen zijn uitgevoerd bij een installatie van derden die erkend is door het FAVV.

De dierenwelzijnregels moeten gerespecteerd worden.

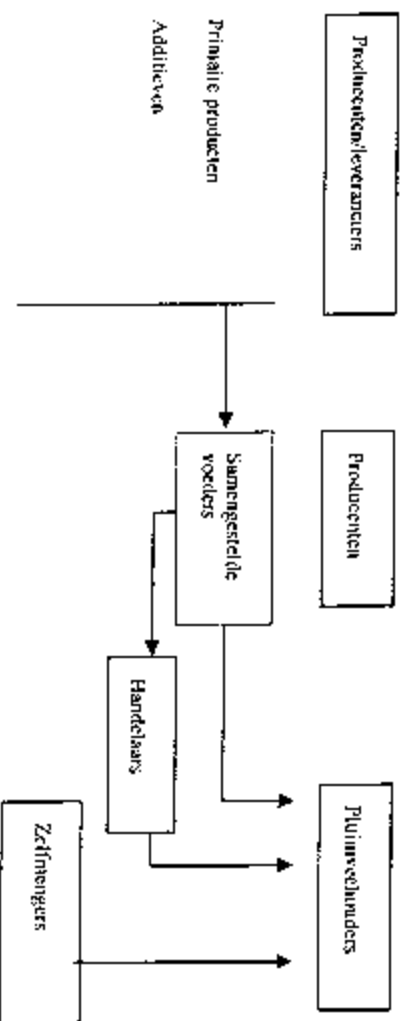
Tijdens het laden moet de vervoerder/bestuurder er zich van vergewissen dat de dieren beantwoorden aan de geldende voorwaarden betreffende de identificatie. Bovendien moet hij er zich van vergewissen dat tussen de plaats van vertrek en de plaats van bestemming, de dieren niet in contact komen met andere dieren die niet hetzelfde gezondheidsstatuut hebben.

De transportmiddelen moeten zo geconstrueerd zijn dat maximaal voorkomen wordt dat de uitwerpselen, strooisel en voeders ontsnappen of uitlopen. Ze moeten met behulp van toegelaten ontsmettingsmiddelen gereinigd en ontsmet worden onmiddellijk na elk vervoer en voor elke lading van dieren indien voorafgaand producten die de gezondheid van de dieren kan aantasten vervoerd werden.

De vervoerder moet een register bijhouden over de uitgevoerde transporten en over de reiniging en ontsmetting. Tijdens het vervoer moet hij in het bezit zijn van documenten waaruit de oorsprong van de dieren, de plaats van vertrek en de plaats van bestemming en de datum en uur van vertrek kan blijken.

Dit alles is opgelegd bij Verordening 1/2005 inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer en daarmee samenhangende activiteiten en het koninklijk besluit (KB van 9 juli 1999 betreffende de bescherming van dieren tijdens het vervoer en de erkenningsvoorwaarden van vervoerders, handelaars, halteplaatsen en verzamelcentra (B.S. 02.08.1999)).

Structuur van de diervervoersector

Aantal bedrijven (totale diervoedersector)

Voormengers en additieven: 78
Producent van samengesteld voeder: 134
Zelfmengers (voornamelijk voor varkens): 110
Productie samengestelde voeders (2005)

Totaal pluimvee:	1.266.736 ton
Braadkippen:	486.301 ton
Leghennen:	427.194 ton
Opfok:	79.798 ton
Andere, waaronder fokpluimvee:	235.521 ton

Deze gegevens werden verkregen door een organisatie van de voederindustrie. Ze vertegenwoordigt 97% van de totale productie van voeders voor pluimvee.

Aanpassingen in 2007

In 2007 werd reeds gestart met het *Salmonella* bestrijdingsprogramma zoals hieronder beschreven voor 2008.

2.3 Voornaamste resultaten

incidentie/prevalentie

In 2003 werden door de legghennensector 600 analyses uitgevoerd voor de controle op *Salmonella* in de laatste 3 weken van de productie als uitgangscntrole. 15% van de stalen was positief voor *Salmonella*. Serotyping werd niet uitgevoerd.

In 2004 was 27% van de onderzochte tomen positief voor *Salmonella* bij uitgangscntrole, in 2005 5,4% van de 753 uitgevoerde analyses. Serotyping werd niet uitgevoerd. In 2006 waren 4,03% van de 844 stalen en 4,88% van de bemonsterde tomen positief. Er is een duidelijke dalende evolutie sedert het intensievere vaccinatiebeleid.

Salmonella survey 2004-2005 volgens beschikking 2004/665/EG

NL

NL

In opdracht van de Europese Commissie werd een *Salmonella* survey uitgevoerd bij leghennen in de periode oktober 2004 tot en met september 2005. 149 bedrijven (1 toom per bedrijf) werden bemonsterd. Volgende resultaten werden bekomen:

Aantal tomen <i>Salmonella</i> positief:	49 (32.88%)
Aantal tomen <i>Salmonella</i> Enteritidis positief:	41 (27.51%)
Aantal tomen <i>Salmonella</i> Typhimurium positief:	1 (0.67%)
Aantal tomen positief voor een ander serotype <i>Salmonella</i> :	36 (24.16%)

NL

NL

Officiële controles in andere stadia van de voedselketen

Sedert 2004 wordt jaarlijks een controleprogramma opgesteld voor de werking van het Agentschap. Dit controleprogramma is gebaseerd op wettelijke bepalingen en risico-analyses. In 2006 werden 164 analyses uitgevoerd op diervoeders bestemd voor pluimvee. 1 staal was positief voor *Salmonella*. De controle-agenten van de provinciale controle eenheden van het FAVV nemen de stalen. In 2007 werden 72 analyses uitgevoerd op diervoeders bestemd voor leghennen, 37 op diervoeder bestemd voor braadkippen en 145 op diervoeders bestemd voor pluimvee in het algemeen. Alle resultaten waren negatief.

NL

NL

3. Beschrijving van het ingediende programma:

3-1 Voornaamste doelstellingen

Daling van de prevalentie

Dit bestrijdingsprogramma beoogt een sterke reductie van de prevalentie van *Salmonella* Enteritidis en Typhimurium bij tegkippen. De opgelegde maatregelen (verplichte vaccinatie, beperkte contacten op besmette bedrijven, controle op *Salmonella* na reinigen en ontsmetten, reinigen en ontsmetten herhalen tot *Salmonella* niet kan teruggevonden worden) moeten een daling van de prevalentie bevorderen. Eveneens moeten de structurele maatregelen en management maatregelen de insleep en verspreiding van *Salmonella* helpen voorkomen. Het eerste jaar (2008) wordt een daling van de prevalentie met 30% verwacht, de volgende jaren (2009-2010) telkens een daling van 20%.

Daling van het aantal humane *Salmonella* gevallen

Door de daling van de *Salmonella* prevalentie bij leghennen, een intensieve monitoring en een verplichte kanalisatie van eieren naar de eiverwerkende industrie voor hittebehandeling wordt een verdere daling van het aantal humane *Salmonella* gevallen verwacht. Het is verboden om leghennen te behandelen tegen zoonotische *Salmonella* met antimicrobiële middelen. Dit geldt niet enkel voor *Salmonella* Enteritidis en Typhimurium maar eveneens voor andere serotypes zoonotische *Salmonella*, dit om verdere antibioticaresistentie van de *Salmonella* bacteriën te voorkomen. Eveneens wordt de jaarlijkse informatiecampagne naar de consument in verband met veilig gebruik van eieren en algemene hygiënemaatregelen in de keuken voortgezet.

3.2 Voornaamste maatregelen

Structurele en werkingsmaatregelen

In het kader van de gezondheidskwalificatie worden reeds volgende eisen opgelegd aan alle leghennenbedrijven met 200 of meer stuks pluimvee:

- Voor de bedrijfsdierenarts: verplichte schriftelijke overeenkomst.
- Voor de inrichting: hygiënecorridor, voederopslag ingeval voeder waarvoor een wachttijd voorzien is, laad- en losplaatsen, opslag voor kringeng, uitrusting voor reinigen en ontsmetten, gekoelde opslagplaats voor kringeng (facultatief).
- Voor de werking: ongediertebestrijdingsplan, vogelrichte bedrijfsgebouwen, geen andere pluimvee of siervogels, strooisel, voeders, bedrijfsregister, documenten begeleiding slachtpluimvee, uitvasten van slachtpluimvee.

Vaccinatie

Vaccinatie tegen *Salmonella* Enteritidis biedt geen volledige bescherming maar er wordt wel een vermindering van de uitscheiding verwacht, zowel via de feces als via het ei. Dit heeft een positief effect op de prevalentie en op het aantal humane *Salmonella* gevallen ten gevolge van de consumptie van verse eieren. Leghennen in productie moeten verplicht geïmuneerd zijn met een vaccin tegen *Salmonella* Enteritidis. De vaccinatieplicht begon in juli 2007. Een vaccinatie tegen *Salmonella* Typhimurium wordt aangeraden omwille van het synergetisch effect van beide vaccins op *Salmonella* Enteritidis. Dit geldt voor alle bedrijven met leghennen in productie met een capaciteit van 200 of meer. Leghennen die door particulieren op de markten verkocht worden en leghennen die door handelaars of professionele pluimveebedrijven aan particulieren verkocht worden moeten eveneens geïmuneerd worden. Gezien de leghennen tijdens de opfok geïmuneerd worden, is de vaccinatieplicht niet van toepassing op tomen die als poeljen uitgevoerd (intracommunautair of derde landen) worden.

Tests (op toomniveau)

Bij legkippen wordt bacteriologisch onderzoek uitgevoerd door de pluimveehouder tijdens de opfokperiode bij één-dagskuikens en 2 weken voor de overplaatsing naar de legdeur. Tijdens de productieperiode worden stalen genomen door de pluimveehouder op 24, 39, 54 weken en in de laatste 3 weken voor de dieren geslacht worden. Indien een toom in de rui gaat wordt die eveneens bemonsterd in de laatste 3 weken van de eerste productieperiode, in de eerste 3 weken van de tweede productieperiode, midden de 2^e productieperiode en in de laatste 3 weken van de tweede productieperiode.

Indien een toom negatief is bij tegenonderzoek worden om de 6 weken stalen genomen.

Na het laden van een positieve toom en na het reinigen en ontsmetten van de stal wordt een swabonderzoek uitgevoerd door de bedrijfsdierenarts van de stal om de aanwezigheid van *Salmonella* te controleren. Eveneens wordt een hygiënogram uitgevoerd voor de kwaliteit van het reinigen en ontsmetten te meten.

De bevoegde autoriteit voert op volgende tijdstippen controles uit:

- 1 maal per jaar 1 toom per bedrijf
- alle aanwezige tomen indien 1 toom positief is voor *S. Enteritidis* of *S. Typhimurium*
- de volgende opgezette toom na de aanwezigheid van een positieve toom
- indien hercontrole van een positief resultaat aangevraagd wordt door de pluimveehouder of nodig geacht wordt door de bevoegde overheid.

Onderzoekslaboratoria

NL

NL

Enkel laboratoria erkend door het FAVV voor de betrokken parameter (detectie: MSRV methode feces, serotypering: Kaufmann-White Schema) komen in aanmerking voor de analyse op *Salmonella* in het kader van het bedrijfsprogramma bij leghennen. De laboratoria moeten aan onderstaande voorwaarden voldoen om in aanmerking te komen voor erkenning:

- Het laboratorium moet geaccrediteerd zij bij BELTEST en de voorgeschreven methode, gebruikt voor de bacteriologische analyse van *Salmonella*, moet geaccrediteerd zijn.
- Het laboratorium moet deelnemen aan ringtesten die door het Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie (C.O.D.A.) worden georganiseerd. Het C.O.D.A. is het referentielaboratorium voor *Salmonella* in de dierlijke sector.
- Het laboratorium moet een aanvraag tot erkenning indienen bij het FAVV.

Tot op heden zijn 4 laboratoria erkend door het FAVV voor het uitvoeren van de *Salmonella* detectie bij leghennen (MSRV methode). Er is een meldingsplicht voor alle positieve stalen. Alle resultaten worden 3 maandenlang gerapporteerd aan het FAVV.

Enkel de laboratoria van de dierengezondheidsverenigingen (Dierengezondheidszorg Vlaanderen (DGZ) en Association Régionale de Santé et d'identification Animales (ARStIA) en het nationaal referentielaboratorium voor *Salmonella* in de dierlijke sector (CODA) kunnen erkend worden voor de serotyping.

Er worden geen eisen gesteld aan de laboratoria voor het uitvoeren van het hygiënogram voor de opzet van een nieuwe toom.

Analyses

Voor de onderzoeken naar *Salmonella* in het kader van dit programma wordt de ISO 6579 – 2002 annex D methode gebruikt. De serotypering gebeurt volgens het Kaufmann-White schema.

Verbod op behandeling met antimicrobiële middelen

Het is verboden lommen met antimicrobiële middelen te behandelen tegen zoönotische *Salmonella* om antibioticaresistentie tegen te gaan.

Maatregelen positieve toom

Volgende maatregelen worden opgelegd indien een toom positief is voor *Salmonella* Enteritidis of Typhimurium

- Het bedrijf wordt onder toezicht van het FAVV geplaatst.

NL

NL

- De contacten op het bedrijf worden beperkt. Enkel personen noodzakelijk voor de bedrijfsvoering of overheidspersoneel mogen het bedrijf betreden.
- De eieren aanwezig op het bedrijf en de eieren geproduceerd na de bekendmaking van het positieve resultaat worden gekanaliseerd naar de eiverwerkende industrie voor pasteurisatie. De eieren worden in aparte houders geladen en vergezeld van een bijbehorend document (B-eieren) en alle *Salmonella* resultaten. De eieren afkomstig van positieve tomen worden als laatste opgehaald. De transportmiddelen worden grondig gereinigd en ontsmet na het transport.
- De leghennens worden op het einde van de leg logistiek geslacht.
- De pluimveestal wordt grondig gereinigd en ontsmet en de nodige sanitaire leegstand wordt gerespecteerd.
- Er wordt een *Salmonella* controle uitgevoerd van de stal door middel van swabs en een hygiënogram.
- Indien een stal niet vrij is van *Salmonella* moet die opnieuw gereinigd en ontsmet worden en wordt de *Salmonella* controle herhaald.

Maatregelen verdachte zoom

Volgende maatregelen worden opgelegd indien een toom verdacht wordt (bv. tijdens het verloop van het tegenonderzoek) van *Salmonella* Enteritidis of Typhimurium:

- het bedrijf wordt onder toezicht geplaatst van het FAVV.
- De contacten op het bedrijf worden beperkt. Enkel personen noodzakelijk voor de bedrijfsvoering of overheidspersoneel mogen het bedrijf betreden.
- De dieren mogen het bedrijf niet verlaten tenzij om logistiek geslacht te worden.
- De eieren mogen enkel het bedrijf verlaten om gekanaliseerd te worden naar de eiverwerkende industrie voor pasteurisatie of om vernietigd te worden.
- Bij negatief tegenonderzoek worden de maatregelen opgeheven; bij positief tegenonderzoek worden de 'maatregelen positieve toom' opgelegd.

3.3 Doelpopulatie

Alle legkippenbedrijven met 200 of meer stuks pluimvee van de soort *Gallus gallus* vallen onder het bestrijdingsprogramma.

NL

NL

Begin 2008 zijn er 351 legkippenbedrijven en 93 opfokbedrijven geregistreerd in Santel met een capaciteit van 200 of meer stuks pluimvee.

3.4 Gebieden waar het programma uitgevoerd wordt

Het *Salmonella* bestrijdingsprogramma bij teghennen wordt uitgevoerd in gans België, voor de praktische uitvoering is België verdeeld in 11 Provinciale Controle-eenheden.

NL

NL

3.5 Definitie van een positief geval

Een toom leghennen is positief als bacteriologische analyse van officiële monsters of monsters genomen op initiatief van de pluimveehouder de aanwezigheid van S. Enteritidis en/of S. Typhimurium aantoonst. De pluimveehouder heeft het recht een tegenonderzoek aan te vragen op het ogenblik van het melden van het positief resultaat. Het resultaat van het tegenonderzoek is bindend.

Het tegenonderzoek en de toom is positief als bacteriologische analyse de aanwezigheid van S. Enteritidis en/of S. Typhimurium aantoonst in één van de meststalen of in één van de stofstalen. Indien geen van de 2 serotypes *Salmonella* kunnen aangetoond worden in een van de 7 stalen wordt de toom als negatief beschouwd.

4. Maatregelen van het ingediende programma

4.1. Samenvatting van de maatregelen van het programma

Looptijd van het programma: 3 jaar

Eerste jaar: 2008

Laatste jaar: 2010

Jaarlijks zal het bestrijdingsplan geëvalueerd en desgevallend aangepast worden. Hierbij zal rekening gehouden worden met de meest recente beschikbare informatie

- Controle
- Test
- Slacht van positief bevonden dieren
- Doding van positief bevonden dieren
- Vaccinatie
- Behandeling van eieren
- Verwijdering van producten

... Toezicht of surveillance

- Andere (preciseren): Thermische behandeling van producten, namelijk consumptie-eieren

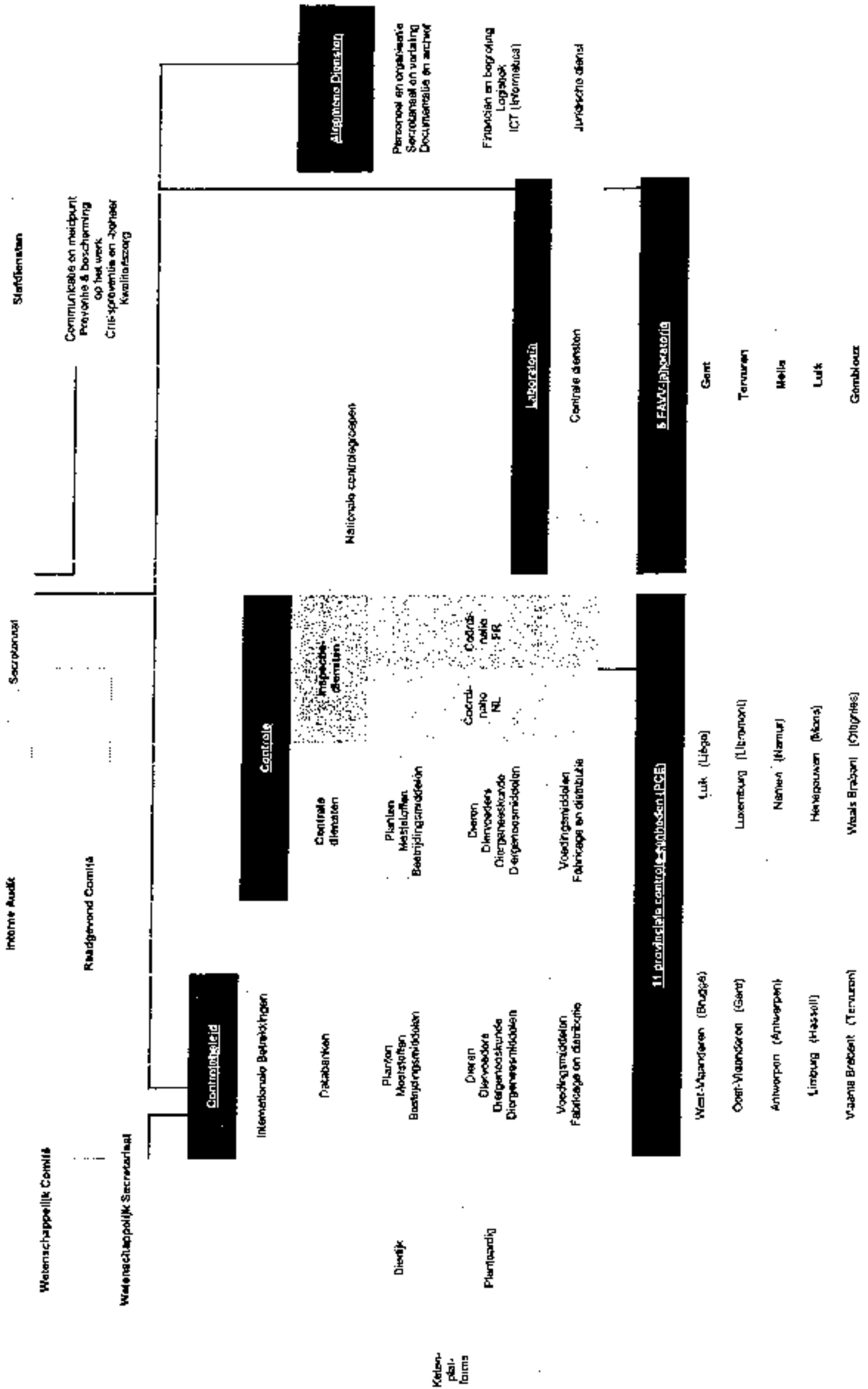
4.2. Aanwijzing van de centrale instantie die moet zorgen voor de controle op en de coördinatie van de voor de uitvoering van het programma bevoegde diensten:

Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV), WTC III – Simon Bolivarlaan 30, B-1000 Brussel (zie organogram)

NL

NL

NL

17

NL

4.3. Beschrijving en afbakening van het geografische en administratieve gebied waarvoor het programma geldt:

België is verdeeld in 11 gebieden met telkens een Provinciale Controle-eenheid (PCE) : zie kaart

1. PCE West-Vlaanderen : Brugge
2. PCE Oost-Vlaanderen : Gent
3. PCE Antwerpen : Antwerpen
4. PCE Vlaams-Brabant : Haasrode
5. PCE Waals-Brabant : Ottignies
6. PCE Brussel : Brussel, WTC III
7. PCE Limburg : Hasselt
8. PCE Henegouwen : Mons
9. PCE Namen : Namen
10. PCE Luik : Luik
11. PCE Luxemburg : Libramont

4.4. In het programma uitgevoerde maatregelen

4.4.1. Maatregelen en wetgeving inzake de registratie van bedrijven:

Verordening (EG) Nr. 852/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake levensmiddelenhygiëne.

Het levensmiddelenbedrijf moet verplicht geregistreerd zijn bij de bevoegde autoriteit en moet de bevoegde autoriteit op de hoogte houden van de actuele informatie van het bedrijf. Deze verplichtingen worden gespecificeerd in het KB van 16/01/2006 tot vaststelling van de modaliteiten van de erkenning, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het FAVV.

Koninklijk besluit van 16 januari 2006 tot vaststelling van de modaliteiten van de erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het FAVV (BS 02/03/2006)

Gebruikspuimveebedrijven moeten een door het FAVV afgeleverde toelating hebben indien intracommunautaire handel of handel met 3^e landen gedreven wordt, met uitzondering van slachtpuimvee).

Ministerieel besluit van 3 april 2006 houdende tijdelijke maatregelen ter bestrijding van aviaire influenza (BS 05/04/2006)

Elke houder of eigenaar met ten minste 200 stuks pluimvee is ertoe gehouden zijn beslag bij het provinciale verbond ter bestrijding van dierziekten (DGZ of ARSIA) te laten registreren in Sanitel. Sanitel is een geautomatiseerd systeem voor gegevensverwerking in verband met identificatie en registratie van dieren.

Koninklijk besluit van 3 mei 2003 betreffende de identificatie en de registratie van inrichtingen waar legkippen worden gehouden (BS 16.05.2003)

Er is een verplichte registratie van alle pluimveebeslagen met meer dan 200 legkippen. Het FAVV kent een registratienummer toe.

Koninklijk besluit van 12 juni 1970 betreffende de bestrijding van de bacteriële ziekten van pluimvee en andere nearctodieren, alsook het in de handel brengen van broedelaars, eendagskuikens en fokpluimvee (BS 30.07.1970)

Enkel de exploitanten van een gebruikspluimveebedrijf die in het bezit zijn van een door het FAVV verleende toelating, mogen gebruikspluimvee bestemd voor uitvoer leveren of verkopen.

4.4.2. Maatregelen en wetgeving inzake de identificatie van de dieren:

Niet van toepassing op pluimvee.

4.4.3. Maatregelen en wetgeving inzake de kennisgeving van de ziekte:

Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen (BS 12/12/2003)

Elke exploitant stelt het FAVV onmiddellijk in kennis als hij van mening is dat een door hem ingevoerd, geproduceerd, gekweekt, geteeld, verwerkt, vervaardigd of gedistribueerd product schadelijk kan zijn voor de volksgezondheid van mens, dier of plant. Hij stelt het FAVV in kennis van de maatregelen die hij heeft genomen om risico's te voorkomen.

Elk laboratorium, inspectie- of certificeringsorganisme of elk beroepsbeoefenaar die sanitair toezicht houdt op de veehoudertijen dat redenen heeft om aan te nemen dat een in de handel gebracht product niet beantwoordt aan de voedselveiligheidsvoorschriften stelt het FAVV daarvan onverwijld in kennis.

Ministerieel besluit van 22 januari 2004 betreffende de modaliteiten voor de meldingsplicht in de voedselketen (BS 13.02.2004)

Hierin worden de minimale gegevens beschreven waaraan een melding moet voldoen.

4.4.4. Maatregelen en wetgeving in geval van een positief resultaat:

Verordening (EG) Nr. 1237/2007 van de Commissie van 23 oktober 2007 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad en Beschikking 2006/696/EG wat betreft het in de handel brengen van eieren van met Salmonella besmette koppels legkippen Koninklijk besluit houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoonoses en zoonoseverwekkers dd 22-05-2005 (BS 26.05-2005)

Eieren afkomstig van onbekende, verdachte of positieve tomen worden gekanaliseerd als B-eieren naar de eivervwerkende industrie voor pasteurisatie. Dit werd eveneens opgenomen in het KB van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee.

Het markeren van de eieren gebeurt op het bedrijf. Mits toestemming van het FAVV mogen ongestempelde eieren afkomstig van positieve tomen rechtstreeks naar het verwerkend bedrijf getransporteerd worden. De nationale wetgeving is in een eindfase van ontwikkeling.

Van zodra de aanwezigheid van een zoonose wordt bevestigd, verklaart het Agentschap het bedrijf als zijnde besmet en past er de voorgeschreven maatregelen toe. Het Agentschap verricht in het besmet verklaarde bedrijf een epidemiologisch onderzoek naar de herkomst en de verspreiding van de zoonose.

De maatregelen gelden voor nationale, intracommunautaire en handel met derde landen.

Tegenonderzoek wordt uitgevoerd zoals voorgeschreven in de verordening. Er wordt nagegaan of antimicrobiële middelen gebruikt werden die het analyseresultaat zouden kunnen beïnvloeden.

In het geval eieren aan de bron liggen van een voedseltoxi-infectie en het bedrijf van herkomst gekend is, wordt het bedrijf gecontroleerd op de aanwezigheid van Salmonella. Positieve bedrijven moeten de eieren kanalisieren naar de eiverwerkende industrie voor pasteurisatie.

Koninklijk besluit houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoonoses en zoonoseverwekkers dd 22.05.2005 (BS 26.05.2005)

De Minister van Volksgezondheid kan voor besmette bedrijven alle bijkomende controlemaatregelen bepalen die hij nodig acht in het belang van de volksgezondheid.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee (B.S. 18/06/2007.)

In dit besluit worden alle maatregelen opgelegd zoals beschreven in hoofdstuk 3, met uitzondering van de structurele- en werkingsmaatregelen die opgelegd worden het KB van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee.

Koninklijk besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998).

Alle structurele en werkingsmaatregelen zoals beschreven in hoofdstuk 3 worden opgelegd in dit besluit.

Koninklijk besluit van 22 mei 2005 houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoonoses en zoonoseverwekkers (BS 26.05.2005)

Op het ogenblik dat de aanwezigheid van een zoonose bevestigd wordt, verklaart het FAVV het bedrijf als zijnde besmet en past er de voorgeschreven maatregelen toe. Het FAVV verricht in het besmet verklaarde bedrijf een epidemiologisch onderzoek naar de herkomst en de verspreiding van de zoonose.

De Minister van Volksgezondheid kan voor besmette bedrijven alle bijkomende maatregelen bepalen die hij nodig acht in het belang van de volksgezondheid.

4.4.5. Maatregelen en wetgeving inzake verschillende kwalificaties van de dieren en beslagen:

Koninklijk Besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. dd 17.09.1998)

Ministerieel besluit van 19 augustus 1998 betreffende de modaliteiten ter toepassing van het K.B. van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. dd 17.09.1998)

De verantwoordelijke van elk pluimveebedrijf, met uitsluiting van deze waarvan de bedrijfsgrrootte kleiner is dan 200 dieren, dient het nodige te doen om een bedrijfsdierenarts te hebben, te voldoen aan de algemene voorschriften voor inrichting en werking en een gezondheidskwalificatie aan te vragen.

Leghennenbedrijven met minder dan 5000 dieren hebben minimum een gezondheidskwalificatie "C", vanaf 5000 dieren minimum een gezondheidskwalificatie "B".

4.4.6. De controleprocedures, met name de voorschriften inzake verplaatsingen van de mogelijk door een bepaalde ziekte getroffen of ermee besmette dieren en inzake de regelmatige inspectie van de betrokken bedrijven of gebieden:

Aan de hand van interne instructies worden alle bedrijven die positief zijn voor S. Enteritidis of S. Typhimurium bezocht door een agent van de bevoegde PCE. Maatregelen worden opgelegd en er wordt een inventaris opgemaakt.

In het jaarlijks controleprogramma van het FAVV worden de controles gepland zoals opgelegd in Verordening (EG) Nr. 1168/2006. Er worden extra controles gepland op de etikettering van eieren op leghennenbedrijven positief voor S.e. of S.t.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee (B.S. 18/06/2007).

Eieren afkomstig van een toom positief voor S.e. of S.t. mogen gekanaliseerd worden naar de eiverwerkende industrie voor hittebehandeling. Volgende procedure voor het ophalen van de eieren wordt opgelegd in dit besluit:

- de houders met de eieren afkomstig van een positieve toom en bestemd voor behandeling worden door de verantwoordelijke voorzien van een etiket overeenkomstig artikel 18 van Verordening (EG) nr. 2295/2003 van 23 december 2003
- de houders worden vergezeld van een document met de data en de resultaten van alle *Salmonella* onderzoeken van de toom waar de eieren van afkomstig zijn.
- De eieren afkomstig van een positieve toom en de eieren afkomstig van negatieve tomen worden op gescheiden houders getransporteerd.
- De eieren afkomstig van tomen die positief zijn voor *Salmonella* worden als laatste opgehaald.
- Na transport worden de transportmiddelen en het gebruikte vervoermateriaal gereinigd en ontsmet. Wegwerpmateriaal wordt niet opnieuw gebruikt.

Koninklijk besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. dd 17.09.1998)

Slachtpluimvee dient bij vervoer naar het slachthuis vergezeld te zijn van een "document begeleiding slachtpluimvee", waarop door de bedrijfsdierenarts het resultaat van het recentste *Salmonella* onderzoek (de uitgangscontrole) vermeld wordt. De informatie dat op het document gegeven wordt (voedselketeninformatie) wordt reeds 24 u op voorhand aan het slachthuis overgemaakt.

Koninklijk besluit houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoonoses en zoonoseverwekkers dd 22.05.2005 (B.S. dd 26.05.2005)

Het FAVV mag in alle beslagen waar zich voor een zoonose vatbare dieren bevinden monsters nemen of doen nemen of testen laten uitvoeren met het oog op de opsporing van deze zoonose. Van zodra de aanwezigheid van de zoonose wordt bevestigd, verklaart het FAVV het bedrijf als zijnde besmet en past er de voorgeschreven maatregelen toe.

4.4.7. Maatregelen en wetgeving inzake het toezicht (test, vaccinatie, ...) op de ziekte

Koninklijk besluit van 22 mei 2005 houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoonoses en zoonoseverwekkers (B.S. dd 26.05.2005)

Het FAVV organiseert de bewaking van de zoonosen en zoonoseverwekkers.

Het FAVV mag in alle beslagen waar zich voor een zoonose vatbare dieren bevinden monsters nemen of doen nemen of testen laten uitvoeren met het oog op de opsporing van deze zoonose. Het Agentschap mag voor het nemen van hoger genoemde monsters of het doen uitvoeren van proeven een beroep doen op een erkend dierenarts of, naar gelang het geval, andere daartoe aangewezen personen.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee (B.S. 18/06/2007).

Het monitoringsschema zoals beschreven onder 'Tests' onder hoofdstuk 3.2. wordt opgelegd in dit besluit.

Er wordt een administratieve controle op de vaccinatie uitgevoerd op het ogenblik dat de inspectie in het kader van de toepassing van het *Salmonella* bestrijdingsprogramma wordt uitgevoerd. Deze inspecties zijn geïntegreerd in het controleprogramma dat DG Controlebeleid van het FAVV jaarlijks opstelt. 33% van de bedrijven wordt jaarlijks gecontroleerd.

4.4.8. Maatregelen en wetgeving inzake de vergoeding van eigenaars van geslachte dieren:

4.4.8. Maatregelen en wetgeving inzake de vergoeding van eigenaars van geslachte dieren:

Niet van toepassing bij leghennien. Er wordt enkel een vergoeding voorzien voor de vaccinatie.

5. Algemene beschrijving van de kosten en baten:

Kosten

De tests worden gefinancierd door de overheid (het FAVV). De verplichte vaccinatie tegen *Salmonella* Enteritidis en de aanbevolen vaccinatie tegen *Salmonella* Typhimurium wordt gefinancierd door het begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten. Het waardevolles door de kanalisatie van de eieren afkomstig van positieve bomen naar de eiverwerkende industrie voor pasteurisatie wordt gedragen door de sector.

De geschatte maximale kost voor het programma 2009 bedraagt 6.044.251€. De overheid neemt 1.508.853€ voor haar rekening. Deze cijfers zijn schattingen. Gemiddeld bedraagt de financiële schade voor een humaan *Salmonella* geval 890€.

Baten

Humane *Salmonella* besmettingen vormen een aanzienlijke kost voor de ganse gemeenschap. In het verleden was *Salmonella* Enteritidis, hoofdzakelijk een gevolg van het consumeren van verse eieren, de belangrijkste zoonose in België. Sedert eind 2005 is *Salmonella* Typhimurium relatief in belang gaan toenemen door het sterk gedaalde aantal humane *Salmonella* Enteritidis gevallen. Bij de mens worden in België meer dan 150 verschillende serotypes *Salmonella* geïsoleerd. De 2 serotypes die hier bestreden worden zijn de belangrijkste (zie tabel). Verlies door afwezigheid op het werk, ziekte en de geneeskundige kosten lopen hoog op. De gemiddelde kost ten gevolge van een humane *Salmonella* infectie wordt geschat op 890€.

Tabel 1: Geregistreerde infecties ten gevolge van *Salmonella* bij de mens in België

Jaar	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
<i>Salmonella</i> Totaal	14.088	11.065	10.075	12.894	9.489	4.846	3.693	3.929
<i>Salmonella</i> Enteritidis	9.503	7.112	6.398	9.201	6.075	2.202	1.062	978
	(67,5%)	(64,3%)	(63,5%)	(71,5%)	(63,7%)	(45,4%)	(28%)	(24,9%)
<i>Salmonella</i> Typhimurium	2.799	2.370	2.438	2.541	2.459	1.625	1.826	2204
	(19,9%)	(21,4%)	(24,2%)	(19,4%)	(25,7%)	(33,5%)	(49%)	(56%)
<i>Salmonella</i> Hadar	178	143	74	60	48	29	21	41
	(1,26%)	(1,29%)	(0,73%)	(0,46%)	(0,50%)	(0,6%)	(0,6%)	(1%)
<i>Salmonella</i> Virchow	147	143	132	152	91	65	46	46
	(1,40%)	(1,29%)	(1,31%)	(1,18%)	(0,96%)	(1,3%)	(1,25%)	
<i>Salmonella</i> Infantis	120	126	74	54	107	58	37	37
	(0,85%)	(1,14%)	(0,73%)	(0,42%)	(1,13%)	(1,2%)	(1%)	

(Gegevens van het nationaal referentielaboratorium (WIV))

De gegevens van deze tabel zijn echter een ruime onderschatting gezien slechts een beperkt deel van de humane gevallen verder onderzocht of aangegeven wordt. Een reductie van de prevalentie van *Salmonella* bij levend pluimvee leidt tot een daling van het aantal voedseltoxi-infecties bij de mens. Hierdoor dalen de gezondheidskosten ten gevolge van humane *Salmonella* besmettingen.

De voorlopige cijfers voor 2007 bevestigen de dalende evolutie van het aantal *Salmonella* Enteritidis infecties bij de mens. Een van de redenen is wellicht de massale vaccinatie van moederdieren en legpluimvee tegen *Salmonella* Enteritidis. Jaarlijks organiseert het FAVV extra informatiecampagnes gericht op de consument met waarschuwingen voor de gevaren van *Salmonella* en preventieve tips.

Op middellange termijn worden de exportmogelijkheden van pluimvee en pluimveeproducten gevrijwaard en dit is ten gunste van de ganse pluimveesector.

6. Gegevens over de epidemiologische evolutie van de laatste vijf jaar

6.1. Evolutie van de ziekte

6.1.1. Gegevens over de evolutie van de ziekte

Jaar: 2003

Situatie op:

31-12-2003

Diersoort: Gallus gallus legpluimvee

Ziekte/infectie^(b):

Salmonella

Regio	Type koppels ^(b)	Totaal aantal koppels ^(c)	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarvo or het progra mma van toepassing is	Totaal aantal dieren waanvoor het programma a van toepassing is	Aantal onder-zochte koppels ^(d)	Aantal positieve ^(e) bevonden koppels ^(e)				Aantal geruimde koppels ^(e)	Totaalaantal geslachte of vernietigde dieren ^(e)	Aantal vernietigde eieren (aantal of kg) ^(e)	Aantal eieren bestemd voor eiproducten (aantal of kg) ^(e)	
							(a1)	(a2)	(a3)	(a3)					
België	legkoppels	429	X	429	X	X	X	X		0	0	0	0	0	0

- Gaat voor zoonotische *Salmonella* de serotypen aan die door de controleprogramma's worden bestreken: (a1) voor *Salmonella* Enteritidis; (a2) voor *Salmonella* Typhimurium; (a3) voor andere serotypen (preciseren), (a4) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium.
- Bijvoorbeeld fokkoppels (volwassen koppels), koppels voor productie, legkoppels, enz. Koppels ontvangen beslagen.
- (c) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij voor het programma in aanmerking komen of niet.
- Controleer de mogelijkheden om in het kader van het programma het koppel te onderzoeken op *Salmonella*. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegemeld, ook al is het meer dan eens onderzocht.
- X Gaan volledige gegevens beschikbaar. Uitgangscategorie is enkel verplicht bij beslagen met maximale capaciteit > 5000 stuks.

Jaar: 2004

Situatie op: 31-12-2004

Diersoort: Gallus gallus legpluimvee

Ziekte/infectie^(a): Salmonella

Regio	Type koppel ^(b)	Totaal aantal koppels ^c	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarvoor het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarvoor het programma van toepassing is	Aantal onderzochte koppels ^(d)	Aantal positieve bevonden koppels		Aantal geruimde koppels ^(a)		Totaalaantal geslachte of vernietigde dieren ^(a)	Aantal vernietigde eieren (aantal of kg) ^(a)	Aantal eieren bestemd voor eiproducten (aantal of kg) ^(a)
							(a1)	(a2)	(a3)	(a4)			
België	legkippen	426	X	265	X	265	X	X	0	0	0	0	0

* Geeft voor zoonotische *Salmonella* de serotypen aan die door de controleprogramma's worden bestreken: (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium, (a3) voor andere serotypen (preciseren), (a4) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium.

* Bijvoorbeeld fokkoppels (volwassen koppels), koppels voor productie, legkipkoppels, enz. Koppels omvatten beslagen.

* (c) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij voor het programma in aanmerking komen of niet.

* Controleer de mogelijkheden om in het kader van het programma het koppel te onderzoeken op *Salmonella*. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegeteld, ook al is het meer dan eens onderzocht.

X Geen volledige gegevens beschikbaar. Uitgangscntrole is enkel verplicht bij beslagen met maximale capaciteit > 5000 stuks.

Jaar: 2005

Situatie op:

31-12-2005

Diersoort: Gallus gallus legkippinvee

Ziekte/infectie⁽¹⁾:

Salmonella

Regio	Type Koppel ⁽⁹⁾	Totaal aantal koppels ^o	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarvoor of het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarvoor het programma a van toepassing is	Aantal onderzochte koppels ⁽¹⁰⁾	Aantal positief(e) ⁽⁹⁾ bevonden koppels			Aantal genumde koppels ⁽⁹⁾	Totaalaantal geslachte of vernietigde dieren ⁽⁹⁾	Aantal vernietigde eieren (aantal of kg) ⁽⁹⁾	Aantal eieren bestemd voor eiproducten (aantal of kg) ⁽⁹⁾
							(a1)	(a2)	(a3)				
België	legkippin	753	X	753	X	753	X	X	0	0	0	0	0

- Geef voor zoonotische *Salmonella* de serotypen aan die door de controleprogramma's worden bestreken: (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium, (a3) voor andere serotypen (preciseren), (a4) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium.
  - Bijvoorbeeld fokkoppels (volwassen koppels), koppels voor productie, legkippkoppels, enz. Koppels omvatten beslagen.
  - (c) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij voor het programma in aanmerking komen of niet.
  - Controleer de mogelijkheden om in het kader van het programma het koppel te onderzoeken op *Salmonella*. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegemeld, ook al is het meer dan eens onderzocht.
- X Geen volledige gegevens beschikbaar. Uitgangscontrolle is enkel verplicht bij beslagen met maximale capaciteit > 5000 stuks.

Van oktober 2004 tot en met september 2005 werd eveneens een *Salmonella* survey uitgevoerd bij leghennen in het kader van beschikking 2004/685/EG met volgende resultaten voor België:

Aantal bedrijven bemonsterd (1 toom/bedrijf)	149
Aantal bedrijven <i>Salmonella</i> positief	49
Aantal bedrijven S.E. positief	41
Aantal bedrijven S.T. positief	1
Aantal bedrijven positief voor ander serotype dan S.E. of S.T.	36

Jaar: 2006

Situatie op: 31-12-2006

Diersoort: Gallus gallus legpluimvee

Ziekte/infectie^(a): Salmonella

Regio	Type koppel ^(b)	Totaal aantal koppels ^(c)	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarvoor het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarvoor het programma van toepassing is	Aantal onderzochte koppels ^(d)	Aantal positief(e) bevonden koppels ^(e)		Aantal geruimde koppels ^(a)		Totaalaantal geslachte of vernietigde dieren ^(a)	Aantal vernietigde eieren (aantal of kg) ^(a)	Aantal eieren bestemd voor eiproducten (aantal of kg) ^(a)
							(a1)	(a2)	(a3)	(a4)			
België	legkippen	676	X	676	X	676	X	X	0	0	0	0	0

* Geef voor zoönotische Salmonella de serotypen aan die door de controleprogramma's worden bestreken: (a1) voor Salmonella Enteritidis, (a2) voor Salmonella Typhimurium, (a3) voor andere serotypen (preciseren), (a4) voor Salmonella Enteritidis of Salmonella Typhimurium.

* Bijvoorbeeld fokkoppels (volwassen koppels), koppels voor productie, legkipkoppels, enz. Koppels omvatten beslagen.

* (c) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij voor het programma in aanmerking komen of niet.

* Controleer de mogelijkheden om in het kader van het programma het koppel te onderzoeken op Salmonella. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegeteld, ook al is het meer dan eens onderzocht.

X Geen volledige gegevens beschikbaar. Uitgangscntrole is enkel verplicht bij beslagen met maximale capaciteit > 5000 stuks.

Jaar: 2007

Situatie op:

31-12-2007

Diersoort: Gallus gallus legpluimvee

Ziekte/infectie^(a):

Salmonella spp

Regio	Type koppels ^(b)	Totaal aantal koppels	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarvoor het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarvoor het programma van toepassing is	Aantal onderzochte koppels ^(d)	Aantal positie(e)			Aantal geruimde koppels ^(e)	Totaalaantal geslachte of vernietigde dieren ^(e)	Aantal vernietigde eieren (aantal of kg) ^(a)	Aantal eieren bestemd voor eiprodukten (aantal of kg) ^(e)	
							(a1)	(a2)	(a3)					
België	opfok	186	6.047.730	109	3.023.865	109	1	0	2	nvt	nvt	nvt	na	na
	productie	702	20.319.164	378	10.159.582	378	11	2	10	nvt	nvt	nvt	na	na
	TOTAAL	888	26.366.894	444	13.183.447	487	12	2	12	nvt	nvt	nvt	na	na

- Geeft voor zoonotische *Salmonella* de serotypen aan die door de controleprogramma's worden bestrooken: (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium, (a3) voor andere serotypen (preciseren), (a4) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium.
- Blijvoorbeld fokkoppels (volwassen koppels), koppels voor productie, legkoppels, enz. Koppels onvallen baslagen.
- (c) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij voor het programma in aanmerking komen of niet.
- Controleer de mogelijkheden om in het kader van het programma het koppel te onderzoeken op *Salmonella*. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegemeld, ook al is het meer dan eens onderzocht.
- Nvt: niet van toepassing
- Na: niet beschikbaar

Opmerking:

Dit programma startte in juli 2007 overeenkomstig het ingediende programma voor 2008-2010.

6.2. Gestratificeerde gegevens over toezicht en laboratoriumtests

6.2.1. Gestratificeerde gegevens over toezicht en laboratoriumtests (één tabel per jaar en per ziekte/soort

Jaar: 2003   Ziekte^(a): *Salmonella*   Diersoort/categorie^(b): Legpluimvee

Beschrijving van de gebruikte serologische tests: /

Beschrijving van de gebruikte microbiologische tests: bacteriologische onderzoek (methode gebaseerd op ISO 6579)

Beschrijving van de andere gebruikte tests: /

Regio ^c	Serologisch onderzoek		Microbiologische tests – bacteriologisch onderzoek		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)
België	/	/	600	90	/	/

Jaar: 2004

Ziekte⁽¹⁾: Salmonella

Diersoort/categorie⁽²⁾: Legpluimvee

Beschrijving van de gebruikte serologische tests: /

Beschrijving van de gebruikte microbiologische tests: bacteriologische onderzoek (methode gebaseerd op ISO 6579)

Beschrijving van de andere gebruikte tests: /

Regio ³	Serologisch onderzoek		Microbiologische tests – bacteriologisch onderzoek		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ⁽⁴⁾	Aantal positief bevonden monsters ⁽⁴⁾	Aantal geteste monsters ⁽⁴⁾	Aantal positief bevonden monsters ⁽⁴⁾	Aantal geteste monsters ⁽⁴⁾	Aantal positief bevonden monsters ⁽⁴⁾
België	/	/	530	144	/	/

Beschrijving van de gebruikte serologische tests: /Beschrijving van de gebruikte microbiologische tests: bacteriologische onderzoek (methode gebaseerd op ISO 6579)Beschrijving van de andere gebruikte tests: /

Regio ^e	Serologisch onderzoek		Microbiologische tests – bacteriologisch onderzoek		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)
België	/	/	753	41	/	/

Jaar: 2006

Ziekte^(a): Salmonella

Diersoort/categorie^(b): Legpitiumvee

Beschrijving van de gebruikte serologische tests: /

Beschrijving van de gebruikte microbiologische tests: bacteriologische onderzoek (methode gebaseerd op ISO 6579)

Beschrijving van de andere gebruikte tests: /

Regio ^c	Serologisch onderzoek		Microbiologische tests – bacteriologisch onderzoek		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)
België	1	1	844	34	1	1

Beschrijving van de gebruikte serologische tests: /Beschrijving van de gebruikte microbiologische tests: ISO 6579 – 2002 annex DBeschrijving van de andere gebruikte tests: /

Regio ^c	Serologisch onderzoek		Microbiologische tests – bacteriologisch onderzoek			Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	
België	/	/	1.629	52	/	/	/

6.3. **Gegevens over infectie (één tabel per jaar en per ziekte/soort)**

Gedetailleerde gegevens over de jaren 2003-2006 zijn niet gekend.

Jaar: 2007

Ziekte^(a): *Salmonella* Enteritidis

Diersoort: *Gallus Gallus* leghennen

Regio ^(b)	Aantal besmette beslagen ^(c)	Aantal besmette dieren (schating)
België	9	233.000

- (a) Ziekte en diersoort indien noodzakelijk.
 (b) Regio als gedefinieerd in het uitvoeringsprogramma van de lidstaat.
 (c) Beslagen ontvangen bedrijven.
 X Creun volledige gegevens beschikbaar.

Jaar: 2007

Ziekte^(a): *Salmonella* Typhimurium

Diersoort: *Gallus Gallus* leghennen

Regio ^(b)	Aantal besmette beslagen ^(c)	Aantal besmette dieren
België	2	X

- (a) Ziekte en diersoort indien noodzakelijk.
 (b) Regio als gedefinieerd in het uitvoeringsprogramma van de lidstaat.
 (c) Beslagen ontvangen bedrijven.
 X Creun volledige gegevens beschikbaar.

6.4. Gegevens over vaccinatie of behandelingsprogramma's

Jaar: 2000-2006

Ziekte^(a): *Salmonella* Enteritidis en *Salmonella* Typhimurium

Diersoort: *Gallus gallus* legkippen

Beschrijving van de gebruikte vaccinatie, therapie of andere maatregel:

Regio ^(b)	Totaal aantal Beslagen ^(c)	Totaal aantal dieren	Informatie over vaccinatie- of behandelingsprogramma				
			Aantal beslagen ^(d) in het vaccinatie- of behandelingsprogramma	Aantal gevaccineerde of behandelde beslagen ^(e)	Aantal gevaccineerde of behandelde dieren	Aantal toegedende vaccindoses of behandelingen	Aantal gevaccineerde volwassen dieren ^(f)
Van 2000-2007 was er geen verplichte vaccinatie (wel vrijwillige vaccinatie)							

1. f.

Regio als omschreven in het goedgekeurde uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

2. f.

Regio als omschreven in het goedgekeurde uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

3. f.

Bestagen omvatten ook koppels of bedrijven, naar gelang van het geval.

(e) Alleen voor runderbrucellose, schape- en geitenbrucellose (B. melitensis) en zoönotische *Salmonella* als gedefinieerd in het programma.

7. Doelstellingen

7.1. Doelstellingen voor tests

7.1.1. Doelstellingen van diagnostische tests

7.1.1.1. Aantal en specificatie van de tests

7.1.1.2. Testprogramma's 2009

Ziekte^(b):

Salmonella Enteritidis en Salmonella Typhimurium

Diersoort:

Gallus gallus legkippen

Regio ^(b)	Type test ^e	Doelpopulatie ^(d)	Aard van het monster ^(e)	Doelstelling ^(f)	Aantal geplande tests
België	Bacteriologisch Onderzoek ISO 6579 annex D (MSRV) Stalen genomen door pluimveehouder	eendagskukens	inlegvellen	bestrijding	242
		16 weken	2 mengmeststalen of 2 paar overschoenjes	bestrijding	242
		24, en 39 weken	2 mengmeststalen of 2 paar overschoenjes	bestrijding	1.124
		54 weken	2 mengmeststalen of 2 paar overschoenjes	bestrijding	900
		Laatste 3 weken van 1 ^e productieperiode	2 mengmeststalen of 2 paar overschoenjes	bestrijding	224
		Eerste 3 weken van 2 ^e productieperiode	2 mengmeststalen of 2 paar overschoenjes	bestrijding	224
		Midden 2 ^e productieperiode	2 mengmeststalen of 2 paar overschoenjes	bestrijding	224
		Laatste 3 weken van productie	2 mengmeststalen of 2 paar overschoenjes	bestrijding	1.124

Bacteriologisch Onderzoek ISO 6579 annex D (MSRV) Stalen genomen door bedrijfsdierenarts	Swabs na reinigen en ontsmeten	2 samengestelde monsters van elk 30 swabs	controle	182
Bacteriologisch Onderzoek ISO 6579 annex D (MSRV) Stalen genomen door de bevoegde autoriteit	1 toom per bedrijf per jaar	2 mengmeststalen of 2 paar overschoentjes en 1 stofstaal (2 analyses)	controle	1-053702
	Overige tomen indien 1 toom positief	2 mengmeststalen of 2 paar overschoentjes en 1 stofstaal (2 analyses)	controle	42664
	Controle op 24 weken na positieve toom	2 mengmeststalen of 2 paar overschoentjes en 1 stofstaal (2 analyses)	controle	190
	Tegenonderzoek	5 mengmeststalen of 5 paar overschoentjes en 2 stofstalen	controle	595
Bacteriologisch Onderzoek ISO 6579 annex D (MSRV) Stalen genomen door bedrijfsdierenarts	6 wekelijks na negatief tegenonderzoek	2 mengmeststalen of 2 paar overschoentjes	bestrijding	60
TOTAAL				6-2606-037

(a) Ziekte en diersoort vermelden indien nodig.

(b) Regio als omschreven in het goedgekeurde uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

(c) Beschrijving van de test (bv. SN-test, AB-Elisa, RBT, ...)

(d) Specificatie van de doelsoorten en de categorieën van de doeldieren (bv. geslacht, leeftijd, fokdier, slachtdier, ...).

(e) Beschrijving van het monster (bv. bloed, serum, melk, ...).

(f) Beschrijving van de doelstelling (bv. kwalificatie, toezicht, bevestiging van vermoede gevallen, toezicht op de campagnes, seroconversie, controle van vernietigde vaccins, test van de vaccins, controle van de vaccinatie, ...)

Berekening aantal geplande tests:

- Eindagskuikeus: 93 bedrijven, gemiddeld 2,6 rondes per jaar, 1 staal per toom
- 16 weken: 93 opfokbedrijven, gemiddeld 2,6 rondes per jaar, 2 stalen per toom, 1 analyse
- 24 en 39 weken: 351 bedrijven, gemiddeld 1,6 tomen per bedrijf, 1 ronde per jaar, 2 stalen per bemonstering, 1 analyse
- 54 weken: 20% van de toom gaan in de rui en hebben geen controle op 54 weken

- Laatste 3 weken 1° productieperiode: ruitomen (20% van het totaal)
- Eerste 3 weken 2° productieperiode: ruitomen (20% van het totaal)
- Midden 2° productieperiode: ruitomen (20% van het totaal)
- Laatste 3 weken van de productie: alle tomen
- Swabs na reinigen en ontsmetten: 20% van de tomen *Salmonella* Enteritidis en/of *Typhimurium* positief.
- Overige tomen indien 1 toom positief: berekend op totaal aantal bedrijven (351 * 0.6).
- Tegenonderzoek: berekend op alle positieve tomen (15% = 85 tomen) met 7 stalen per tegenonderzoek.
- 6 wekelijks gebaseerd op 10 tomen elk 6 keer bemonsterd (halve ronde).

7.1.1.3. Testprogramma's 2009

	1	2	3	4	5	6
Opfok	Eëndagskuikens	16 weken				
Productie	24 weken	39 weken	54 weken	Laatste 3 weken van de productie		
Ruitomen	24 weken	39 weken	Laatste 3 weken 1 ^e productieperiode	Eerste 3 weken 2 ^e productieperiode	Midden 2 ^e productieperiode	Laatste 3 weken van de productie
Na negatief tegenonderzoek	Om de 6 weken					

7.1.2. Doelstelling voor tests op koppels

Jaar: 2009

Diersoort: Gallus gallus legkippen

Ziekte/infectie^(a): Salmonella Enteritidis en Salmonella Typhimurium

Regio	Type koppel ^(b)	Totaal aantal koppels	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarvoor het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarvoor het programma van toepassing is	Verwacht aantal te testen koppels ^(c)	Verwacht aantal positieve ^(a) bevonden koppels ^(e)			Verwacht aantal te ruimen koppels ^(a)	Verwacht totaal aantal te slachten of te vernietigen dieren ^(a)	Verwacht aantal te vernietigen eieren (aantal) ^(a)	Verwacht aantal eieren bestemd voor eiproducten (aantal) ^(a)			
							(a1)	(a2)	(a3)				(a4)	(a3)	(a4)	(a3)
België	opfok	242	7.862.049	242	7.984.246	242	6	0	8	0	0	0	0	0	nvt	0
België	productie	562	10.159.562	562	10.159.582	562	77	8	72	0	0	0	0	0	154.978.100	0
Totaal		804	18.021.631	804	11.021.631	804	83	8	80	0	0	0	0	0	154.978.100	0

- (a) Geef voor zoonrotische *Salmonella* de serotypen aan die door de controleprogramma's worden bestreken: (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium, (a3) voor andere serotypen indien toepasselijk, (a4) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium.
- (b) Bijvoorbeeld fokkoppels (volwassen koppels), koppels voor productie, legkipkoppels, enz. Koppels omvatten ook bestingen naargelang het geval.
- (c) Totaalaantal koppels in de regio, ongeacht of zij voor het programma in aanmerking komen of niet.
- (d) Controleer de mogelijkheden om in het kader van het programma het koppel te onderzoeken op *Salmonella*. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegeld, ook al is het meer dan eens onderzocht.
- (e) Indien een koppel overeenkomstig voelnoet (d) meer dan eens is onderzocht, moet het een positief monster maar één keer rekening gehouden worden.

Opmerking: berekening van:

totaal aantal koppel voor opfok: 93 bedrijven * 2,6 ronden per jaar
 totaal aantal koppels in productie: 351 bedrijven * 1,6 ronden per bedrijf (het betreft nieuwe tomen opgezet in de loop van 2009)
 aantal dieren opfok: totale capaciteit * 2,6 ronden per jaar
 aantal dieren productie: totale capaciteit * 2 (meestal wordt in de loop van het jaar een nieuwe toom opgezet)

Er wordt rekening gehouden met 15% tomen in productie positief voor S.e en S.t. samen. Dit is een daling met 20% ten opzichte van 2008. Er wordt een daling van 15% verwacht bij tomen in productie ten opzichte van 2008 voor de andere serotypes Salmonella.

7.2. Doelstelling voor vaccinatie

Ziekte^(a): **Salmonella Enteritidis**

Diersoort: **Callus gallus Legkippen**

Regio ^(b)	Totaal aantal beslagen ^(c) in het vaccinatieprogramma	Totaal aantal dieren in het vaccinatieprogramma	Doelstellingen voor het vaccinatieprogramma					
			Aantal beslagen ^(c) in het vaccinatieprogramma	Verwacht aantal te vaccineren beslagen ^(d)	Verwacht aantal te vaccineren dieren	Verwacht aantal toe te dienen vaccindoses	Verwacht aantal te vaccineren volwassen dieren ^(e)	Verwacht aantal te vaccineren jonge dieren ^(d)
optok	93	7.862.049	93	93	7.862.049	18.868.920		7.862.049
productie	351	2.031.916	351	70	2.031.916	4.063.832	2.031.916	
Belgie TOTAAL	444	9.893.965	444	163	9.893.965	22.932.752	2.031.916	7.862.049

- a. Ziekte en diersoort vermelden indien nodig.
 b. Regio als omschreven in het goedgekeurde uitroeiingsprogramma van de lidstaat.
 c. Beslagen omvatten bedrijven.
 d. Alleen voor rundertuberculose, schapen- en getelbruucelose (B. melitensis) en zoonotische *Salmonella* als gedefinieerd in het programma.

Opmerkingen:

- Het aantal beslagen voor optok is gelijk aan het aantal geregistreerde beslagen.
- Het aantal beslagen voor productie is gelijk aan 20% van het aantal geregistreerde beslagen (=ruilomen). Enkel ruilomen worden eventueel een tweede keer gevaccineerd.
- Het aantal dieren in het vaccinatieprogramma voor optok is gelijk aan de maximale capaciteit * aantal rondes per jaar (2,6).
- Het aantal dieren in het vaccinatieprogramma voor productie is gelijk aan 20% van de maximale capaciteit voor productie.
- Voor de berekening van het verwacht aantal loe te dienen vaccindoses bij optok werd rekening gehouden met een gebruik van 40% voor TAD *Salmonella* Vac E (3 dosissen per dier), 40% Nobilis SG9R (2 dosissen per dier) en 20% Nobilis *Salmonella* ET (2 dosissen per dier). Bij ruilomen worden enkel TAD *Salmonella* Vac E gebruikt. Hier worden slechts 2 dosissen toegediend.

Regio ^(b)	Totaal aantal beslagen ^c in het vaccinatieprogramma	Totaal aantal dieren in het vaccinatieprogramma	Doelstellingen voor het vaccinatieprogramma				
			Aantal beslagen ^e in het vaccinatieprogramma	Verwacht aantal te vaccineren beslagen ^e	Verwacht aantal te vaccineren dieren	Verwacht aantal toe te dienen vaccindoses	Verwacht aantal te vaccineren volwassen dieren ^(d)
opfok	93	7.852.049	93	1.179.307	3.537.922		2.358.615
productie	351	2.031.916	70	1.015.958	2.031.916	1.015.958	
België TOTAAL	444	9.893.965	163	2.195.265	5.569.838	1.015.958	2.358.615

a. Ziekte en diersoort vormbieden indien nodig.

b. Regio als omschreven in het goedgekeurde uitroelingsprogramma van de lidstaat.

c. Beslagen onvattend bedrijven.

d. Alleen voor onderbrucellose, schape- en geitenbrucellose (*B. melitensis*) en zoönotische *Salmonella* als gedefinieerd in het programma.

Opmerkingen:

- Er wordt gerekend dat 50% van de opfoktomen eveneens zullen gevacceerd worden tegen *Salmonella* Typhimurium, Nobilis *Salmonella* ET is een gecombineerd vaccin tegen *Salmonella* Enteritidis en *Salmonella* Typhimurium. In de berekening voor *Salmonella* Enteritidis wordt rekening gehouden met 20% van de opfoktomen die met dit vaccin zullen gevacceerd worden (=1.572.410 dieren). De overige 30% zal gevacceerd worden met TAD *Salmonella* Vac T (3 dosissen per dier).
- De dieren in productie (ruitomen) die zullen gevacceerd worden maken enkel gebruik van TAD *Salmonella* Vac T (2 dosissen per dier). Er wordt rekening gehouden dat ongeveer de helft van de ruitomen zullen gevacceerd worden tegen *Salmonella* Vac T.

8. Gedetailleerde analyse van de kosten van het programma

Kosteninzake	Specificatie	Aantal eenheden	Eenhedskosten in euro	Totaalbedrag in euro	Com. Steun gevraagd (Ja/nee)
1. Testis					
1.1. Kosten van de analyse					
	Bacteriologische detectie				
	Stalen genomen door bevoegde autoriteit:				
	* jaarlijkse staalname	1.053.702	14,00	14.7429.828	JA
	* stalen overige tomen indien 1 loom positief	12664	14,00	1.764896	JA
	* stalen op 24w na positieve loom	190	14,00	2.660	JA
	* swabs na reinigen en ontsmetten (R&O)	182	14,00	2.548	JA
	* tegenonderzoek	595	14,00	8.330	NEEN
	Stalen genomen door pluimveehouder:				
	* eendagskuikens	242	14,00	3.388	NEEN
	* laatste 3 weken van de productie	1.124	14,00	15.736	NEEN
	* overige stalen	2.999	14,00	41.972	JA
	Serotypering				
	Stalen genomen door bevoegde autoriteit:				
	* jaarlijkse staalname	158	14,20	2.244	JA
	* stalen overige tomen indien 1 loom positief	20	14,20	284	JA
	* swabs na R&O	48	14,20	682	JA
	* tegenonderzoek	315	14,20	4.473	NEEN
	Stalen genomen door de pluimveehouder:				
	* eendagskuikens	20	14,20	284	NEEN
	* laatste 3 weken van de productie	180	14,20	2.565	NEEN
	* overige stalen	450	14,20	6.390	JA
	Antimicrobiële resistentiebepaling	170	10	1.700	JA
	Totaal			107.092103.980	
1.2. Kosten van de monstername					

					407-092103.980
2. Vaccinatie	Totaal tests				
2.1. Aankoop van het vaccin	Nobilis Salmonella ET	3.144.820	0,1100		345.930 JA
	Nobilis SG9R	6.289.640	0,0360		226.427 JA
	TAD Salmonella Vac E	13.498.292	0,0378		510.235 JA
	TAD Salmonella Vac T	5.569.838	0,0227		126.435 JA
2.2. Distributiekosten					
2.3. Toedieningskosten	injectie/tijer/dosis	9.404.460	0,04		376.178 JA
2.4. Controlekosten					
	Totaal vaccinatie				1.585.206 JA
3. Slacht en vernietiging					
3.2. Vervoerkosten					
3.3. Destructiekosten					
3.4. Verlies in geval van slacht					
3.5. Kosten voor behandeling van producten (melk, eieren, broedieren, enz.)	Hittebehandeling eieren	164.978.100	0,025		4.124.452 NEEN
	Totaal slacht en vernietiging				4.142.452
4. Reiniging en ontsmetting	slacht na positief resultaat	91	2.500		227.500 JA
	Totaal				227.500
5. Salarissen (alleen personeel dat voor het programma in dienst is genomen)					
6. Verbruiksgoederen en specifieke uitrusting					
7. Overige kosten					
	Totaal				6.044.251041.129

NL

49

NL

Opmerkingen bij de berekening.

- Voor de kost van de analyse werd rekening gehouden met 15% positieve tomen en 15% positieve stalen.
- Voor de berekening van de kost voor het vaccin: zie 7.2. doelstelling voor vaccinatie. Beide Nobilis vaccins worden via injectie toegediend.
- Voor de hittebehandeling van de eieren wordt rekening gehouden met 15% positieve tomen (85) waarvan 25% op 24 weken (21), 35% op 39 weken (30) en 45% op 54 weken (34) positief worden. De productie van eieren bedraagt gemiddeld 0.75 eikip/dag. De totale productieduur van een toom is tot de leeftijd van 72 weken. Een gemiddelde toom bevat ongeveer 17.200 kippen. Het waardeverlies door hittebehandeling van de eieren wordt gerekend op 0.05€/ei. Dit is een ruwe schatting en sterk afhankelijk van de economische situatie van de sector. In België is ongeveer 55% van de totale eiproductie bestemd voor de eiverwerkende industrie. Voor een deel van de bedrijven is dit enkel bij het begin van de productie en op het einde, voor de overige bedrijven wordt de totale productie naar de eiverwerkende industrie gebracht. Bij de berekening wordt rekening gehouden dat 70% van de eieren afkomstig van *Salmonella* positieve bedrijven normaal gezien als vers ei zouden verkocht worden.

NATIONAAL SALMONELLA BESTRIJDINGSPROGRAMMA BIJ LEGHENNEN 2009

1. Beschrijving van het programma

Lidstaat: BELGIE

Ziekte(n): ZOÖNOTISCHE SALMONELLA

Jaar van uitvoering: 2008 - 2010

Referentie van dit document: PCCB/IS2/KVH/Salmonella leghennen 2009

Contact (naam, telefoon, fax, e-mail): Katie Vermeersch, +32 (0)2 208 38 92, +32 (0)2 208 38 66, katie.vermeersch@favv.be

Datum van toezending aan de Commissie: 29/04/2008

2. Historische gegevens van de epidemiologische evolutie van de ziekte(n):

Gegevens van de doelpopulatie

Species : Gallus gallus leghennen

Aantal aanwezige beslagen dd 22/04/2008 : 444

Aantal aanwezige dieren dd 22/04/2008 : bij benadering 13.000.000

Aantal onder het programma vallende beslagen dd 16/01/2007 : 444 (meer dan 200 stuks)

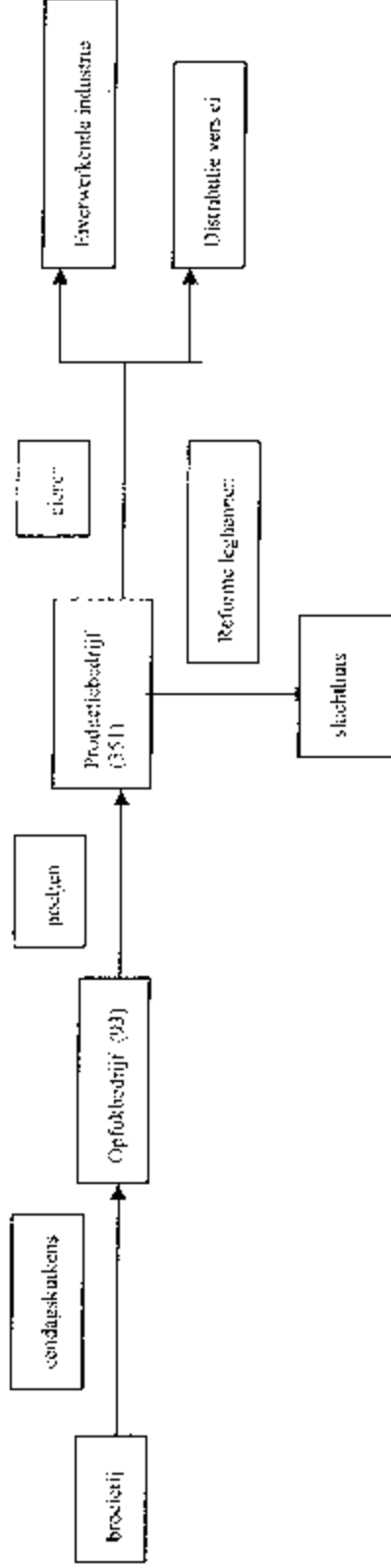
Aantal onder het programma vallende dieren dd 16/01/2007 : bij benadering 13.000.000

NL

NL

Productiestructuur

Voornaamste maatregelen

In juli 2007 startte het *Salmonella* bestrijdingsprogramma bij leghennen zoals beschreven onder hoofdstuk 3.

Van 1 januari 1999 tot juli 2007 werd onderstaand programma uitgevoerd bij leghennen ter bestrijding van *Salmonella*.

Kwalificatie van bedrijven en dieren

Op 1 januari 1999 trad het programma "Gezondheidskwalificatie van pluimvee" in werking. Eén van de voornaamste doelstellingen is de preventie van zoonotische *Salmonella*. Aan alle geregistreerde pluimveebedrijven met meer dan 200 dieren wordt een kwalificatie toegekend, namelijk A, B of C, naargelang aan bepaalde voorschriften is voldaan. Forpluimveebedrijven moeten voldoen aan de voorschriften voor kwalificatie A. Gebruikspluimveebedrijven met meer dan 5000 stuks pluimvee moeten voldoen aan kwalificatie B, gebruikspluimveebedrijven met minder dan 5000 stuks aan kwalificatie C. De voorschriften omhelzen een algemeen gedeelte waar alle kwalificaties moeten aan voldoen en een specifiek gedeelte naargelang de kwalificatie

1) Algemene voorschriften:

- voor de bedrijfsdierenarts : verplicht schriftelijke overeenkomst
- voor de inrichting: hygiënesluit, voederopslag ingeval voeder waarvoor een wachttijd voorzien is, laad- en losplaatsen, opslagplaats voor krenten, uitrusting voor reiniging en ontsmetting

NL

NL

- voor de werking: ongedientebestrijdingsplan, vogelrijchte bedrijfsgebouwen, geen ander pluimvee of siervogels, strooisel, voeders, bedrijfsregister, document begeleiding slachtpluimvee, uitvasten van slachtpluimvee

2) Voorschriften naargelang de kwalificatie:

Gezondheidskwalificatie "A"

- verplicht voor fokpluimvee
- ingangscntrole (bacteriologisch onderzoek op *Salmonella*) bij opzet van ééndagskuikens; opgefokte hanen en hennen en bijgeplaatste hanen
- uitgangscntrole (bacteriologisch onderzoek op *Salmonella*) maximaal 21 dagen voor het slachten; uitslag van laatste strooiselonderzoek is geldig
- jaarlijks bacteriologisch (totaal kiemgetal, coliformen) en chemisch wateronderzoek (drinkwater en reinigingswater)
- gekoelde opslagplaats voor krenngen
- hygiënogram (totaal kiemgetal, schimmels) voor de opzet van elke productieronde

Gezondheidskwalificatie "B"

- Verplicht voor gebruikspluimvee (leghennen en braadkippen) op bedrijven met 5000 of meer stuks pluimvee
- Uitgangscntrole (bacteriologisch onderzoek op *Salmonella*) maximaal 21 dagen voor het slachten
- Hygiënogram (totaal kiemgetal, schimmels) voor opzet van elke productieronde (leghennen).

Gezondheidskwalificatie "C"

- bedrijven met minder dan 5000 stuks gebruikspluimvee
- vrijgesteld van uitgangscntrole en hygiënogram.

Dankzij de uitslagen van het laboratoriumonderzoek op het al dan niet voorkomen van een *Salmonella*-infectie op het einde van de productieronde (uitgangscntrole) kan het pluimveeslachthuis op een logische manier slachten. Het begeleidingsdocument slachtpluimvee, ingevuld door de pluimveehouder en de bedrijfsdierenarts wordt 24 uur voor de levering van het desbetreffend pluimvee samen met de uitslag van het laboratoriumonderzoek overgemaakt aan het slachthuis.

Registers

De pluimveehouder is verplicht volgende gegevens bij te houden voor elke productieronde:

* datum aanvoer dieren	* aard en gebruiksperiode van voederadditieven en wachtlijden	* datum toediening vaccin en aard van vaccin
* bekendst dieren	* verbruik van voeder en drinkwater	* resultaten van velerlei nitgevoerde keuringen van hetzelfde
* aantal dieren	* ziekte en sterfte	beslag afkomstig pluimvee
* soort	* onderzoes en gestelde diagnoses	* aantal dieren dat moet worden geslacht verwijderd
* ziekte of gezondheid van de soort	* uitkomsten bij onderzoek	* waarschijnlijke stamhouding

NL

NL

<ul style="list-style-type: none"> • <u>markt</u> • leverancier van het voeder 	<ul style="list-style-type: none"> • type geveesmiddelen, de datum van eerste en laatste toediening • type, alle data en wachtlijden geveesmiddelen 	<ul style="list-style-type: none"> • controles • bestemming eieren
--	---	--

Erkenning van de beslagen

Alle beslagen (ook de beslagen met minder dan 200 stuks fokpluimvee) met gebruikspluimvee, met uitzondering van slachtpluimvee, bestemd voor uitvoer of intracommunautaire handel moeten een toelating hebben overeenkomstig richtlijn 92/539/EEG, uitgereikt door het FAVV. Om aan de voorwaarden voor deze toelating te voldoen moeten de bedrijven:

- Een schriftelijke overeenkomst sluiten met een aangenomen dierenarts;
- Vrij zijn van 10 ziekten waaronder de salmonellosis;
- Per dag een hokkaart bijhouden;
- Dieren vervoeren in transportmiddelen, dozen en kooien die:
  - vooraf gereinigd en ontsmet zijn;
  - zodanig ontworpen zijn dat tijdens het vervoer geen uitwerpselen worden verloren en het verlies van veren zoveel mogelijk wordt beperkt;
  - toelaten het pluimvee gemakkelijk te aanschouwen;
- Voorbehoedsmaatregelen toepassen met betrekking tot de installaties en de bedrijfsvoering;
- Enkel pluimvee binnenbrengen dat afkomstig is van bedrijven met een erkenning (toelating);
- Bij verdenking of besmetting door een besmettelijke ziekte alle inlichtingen betreffende de oorsprong van de dieren, van de overeenkomsten en het vervoer waarvan dit pluimvee of deze eieren het voorwerp waren en de verkoop of levering van eieren of pluimvee aan andere pluimveebedrijven of broederijen verschaffen;
- Het pluimvee laten onderzoeken door de bevoegde dierenarts telkens ziektetekens het bestaan van een besmettelijke ziekte aantonen of het bestaan ervan laten vermoeden;
- Zich minstens eenmaal per jaar door het FAVV laten controleren op de gezondheidsstoestand en de hygiëne.

Tests

Onderzoeksmethodes

Voor de bacteriologische isolatie van *Salmonella* uit stalen genomen bij gebruikspluimvee werd de een op ISO 6579 : 2002 (de standaard) gebaseerde methode gebruikt

Onderzoekslaboratoria

Voor het bacteriologisch onderzoek op *Salmonella* bij gebruikspluimvee bij de ingangscntrole (kwalificatie A) en de uitgangscntrole (kwalificatie A en B) komen alle laboratoria in aanmerking voor erkenning mits zij voldoen aan de volgende voorwaarden:

- Het laboratorium moet geaccrediteerd zij bij BELTEST en de voorgescreven methode, gebruikt voor de bacteriologische analyse en de serotypering van *Salmonella*, moet geaccrediteerd zijn.

NL

NL

- Het laboratorium moet deelnemen aan ringtesten die door het Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie (C.O.D.A.) worden georganiseerd. Het C.O.D.A. is het referentielaboratorium voor *Salmonella* in de dierlijke sector.
- Het laboratorium moet erkend zijn door het FAVV voor de betrokken parameter.

De bacteriologische onderzoeken op *Salmonella* werden uitgevoerd in 5 laboratoria die de resultaten van de *Salmonella*-onderzoeken jaarlijks rapporteren aan het FAVV.

Vaccinatie

Bij legpluimvee wordt op vrijwillige basis gevaccineerd tegen *Salmonella* Enteritidis en sedert eind 2006 ook tegen *Salmonella* Typhimurium. Omwille van het van start gaan van een officieel bestrijdingsprogramma bij leghennen in 2007 zijn de meeste tomen gevaccineerd tegen *Salmonella* Enteritidis.

Tab.1: Geregistreerde vaccins voor *Salmonella* bij leghennen

Handelsnaam	Bacterie-stam	Registratie voor	Toediening	Levend / geïnactiveerd	Producent
Nobilis SG9R	<i>S. Gallinarum</i>	legkippen	injectie	levend	Intervet
Nobilis <i>Salmonella</i> ET	<i>S. Enteritidis</i> faag type 4 en <i>Salmonella</i> Typhimurium DT 104	ouerdieren en legkippen	injectie	geïnactiveerd	Intervet
TAD <i>Salmonella</i> Vac E	<i>S. Enteritidis</i> faag type 4	ouerdieren, legkippen en braadkippen	drinkwater	levend	Lohmann Animal Health
TAD <i>Salmonella</i> Vac T	<i>S. Typhimurium</i>	Ouedieren, legkippen en braadkippen	drinkwater	levend	Lohmann Animal Health
Gallivac SE	<i>S. Enteritidis</i> mutant att (441/014)	kippen	drinkwater	levend	Merial

Transport

NL

NL

De vervoerder moet beschikken over een toelating, voor de gebruikte transportmiddelen moet een goedkeuring afgeleverd zijn door het FAVV en de bestuurders moeten een getuigschrift van vakbekwaamheid bezitten. De vervoerder moet, ofwel passende reinigungs- en ontsmettingsruimtes hebben met een toelating van het FAVV ofwel het bewijs leveren dat de handelingen zijn uitgevoerd bij een installatie van derden die erkend is door het FAVV.

De dierenwelzijnregels moeten gerespecteerd worden.

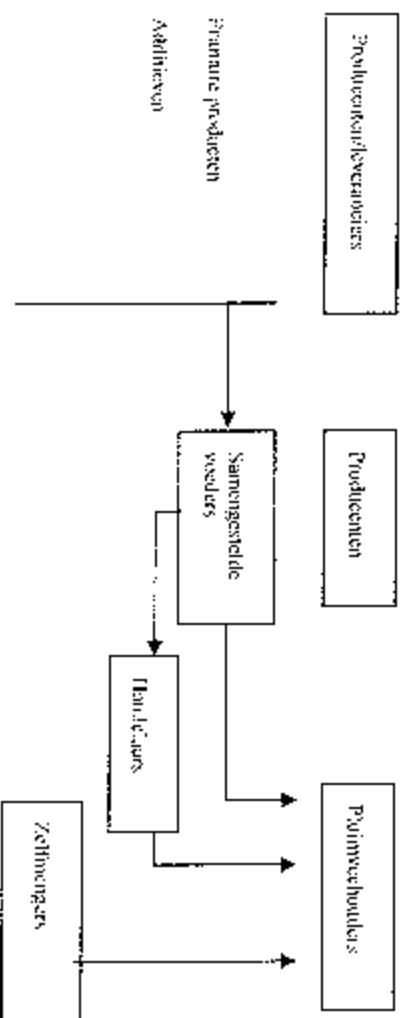
Tijdens het laden moet de vervoerder/bestuurder er zich van vergewissen dat de dieren beantwoorden aan de geldende voorwaarden betreffende de identificatie. Bovendien moet hij er zich van vergewissen dat tussen de plaats van vertrek en de plaats van bestemming, de dieren niet in contact komen met andere dieren die niet hetzelfde gezondheidsstatuut hebben.

De transportmiddelen moeten zo geconstrueerd zijn dat maximaal voorkomen wordt dat de uitwerpselen, strooisel en voeders ontsnappen of uitlopen. Ze moeten met behulp van toegelaten ontsmettingsmiddelen gereinigd en ontsmet worden onmiddellijk na elk vervoer en voor elke lading van dieren indien voorafgaand producten die de gezondheid van de dieren kan aantasten vervoerd werden.

De vervoerder moet een register bijhouden over de uitgevoerde transporten en over de reiniging en ontsmetting. Tijdens het vervoer moet hij in het bezit zijn van documenten waaruit de oorsprong van de dieren, de plaats van vertrek en de plaats van bestemming en de datum en uur van vertrek kan blijken.

Dit alles is opgelegd bij Verordening 1/2005 inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer en daarmee samenhangende activiteiten en het koninklijk besluit (KB van 9 juli 1999 betreffende de bescherming van dieren tijdens het vervoer en de erkenningsvoorwaarden van vervoerders, handelaars, halteplaatsen en verzamelcentra (B.S. 02.08.1999)).

Structuur van de diervoedersector

NL

NL

Aantal bedrijven (totale diervoedersector)

Vocimengers en additieven: 78
Producten van samengesteld voeder: 134
Zelfmengers (voornamelijk voor varkens): 110
Productie samengestelde voeders (2005)

Totaal pluimvee:	1.266.736 ton
Braadkippen:	486.301 ton
Leghennen:	427.194 ton
Opfok:	79.798 ton
Andere, waaronder fokpluimvee:	235.521 ton

Deze gegevens werden verkregen door een organisatie van de voederindustrie. Ze vertegenwoordigt 97% van de totale productie van voeders voor pluimvee

Aanpassingen in 2007

In 2007 werd reeds gestart met het *Salmonella* bestrijdingsprogramma zoals hieronder beschreven voor 2008

Voornaamste resultaten

Incidentie/prevalentie

In 2003 werden door de leghennensector 600 analyses uitgevoerd voor de controle op *Salmonella* in de laatste 3 weken van de productie als uitgangscntrole. 15% van de stalen was positief voor *Salmonella*. Serotypering werd niet uitgevoerd.

In 2004 was 27% van de onderzochte tomen positief voor *Salmonella* bij uitgangscntrole, in 2005 5,4% van de 753 uitgevoerde analyses. Serotypering werd niet uitgevoerd. In 2006 waren 4,03% van de 844 stalen en 4,88% van de bemonsterde tomen positief. Er is een duidelijke dalende evolutie sedert het intensievere vaccinatiebeleid.

Salmonella survey 2004-2005 volgens beschikking 2004/665/EG

In opdracht van de Europese Commissie werd een *Salmonella* survey uitgevoerd bij leghennen in de periode oktober 2004 tot en met september 2005. 149 bedrijven (1 toom per bedrijf) werden bemonsterd. Volgende resultaten werden bekomen:

Aantal tomen <i>Salmonella</i> positief:	49 (32,88%)
Aantal tomen <i>Salmonella</i> Enteritidis positief:	41 (27,51%)
Aantal tomen <i>Salmonella</i> Typhimurium positief:	1 (0,67%)
Aantal tomen positief voor een ander serotype <i>Salmonella</i> :	36 (24,16%)

NL

NL

Officiële controles in andere stadia van de voedselketen

Sedert 2004 wordt jaarlijks een controleprogramma opgesteld voor de werking van het Agentschap. Dit controleprogramma is gebaseerd op wettelijke bepalingen en risico-analyses. In 2006 werden 164 analyses uitgevoerd op diervoeders bestemd voor pluimvee. 1 staal was positief voor *Salmonella*. De controle-agenten van de provinciale controle eenheden van het FAVV nemen de stalen. In 2007 werden 72 analyses uitgevoerd op diervoeders bestemd voor leghennen, 37 op diervoeder bestemd voor braadkippen en 145 op diervoeders bestemd voor pluimvee in het algemeen. Alle resultaten waren negatief.

NL

NL

3. Beschrijving van het ingediende programma:

Voornaamste doelstellingen

Daling van de prevalentie

Dit bestrijdingsprogramma beoogt een sterke reductie van de prevalentie van *Salmonella* Enteritidis en Typhimurium bij legkippen. De opgelegde maatregelen (verplichte vaccinatie, beperkte contacten op besmette bedrijven, controle op *Salmonella* na reinigen en ontsmetten, reinigen en ontsmetten herhalen tot *Salmonella* niet kan teruggevonden worden) moeten een daling van de prevalentie bevorderen. Eveneens moeten de structurele maatregelen en management maatregelen de insleep en verspreiding van *Salmonella* helpen voorkomen. Het eerste jaar (2008) wordt een daling van de prevalentie met 30% verwacht, de volgende jaren (2009-2010) telkens een daling van 20%.

Daling van het aantal humane *Salmonella* gevallen

Door de daling van de *Salmonella* prevalentie bij legghennen, een intensieve monitoring en een verplichte kanalisatie van eieren naar de eiverwerkende industrie voor hittebehandeling wordt een verdere daling van het aantal humane *Salmonella* gevallen verwacht. Het is verboden om legghennen te behandelen tegen zoonotische *Salmonella* met antimicrobiële middelen. Dit geldt niet enkel voor *Salmonella* Enteritidis en Typhimurium maar eveneens voor andere serotypes zoonotische *Salmonella*, dit om verdere antibioticaresistentie van de *Salmonella* bacteriën te voorkomen. Eveneens wordt de jaarlijkse informatiecampagne naar de consument in verband met veilig gebruik van eieren en algemene hygiëne maatregelen in de keuken voortgezet.

3.2 Voornaamste maatregelen

Structurele en werkingsmaatregelen

In het kader van de gezondheidskwalificatie worden reeds volgende eisen opgelegd aan alle legghennenbedrijven met 200 of meer stuks pluimvee:

- Voor de bedrijfsdierenarts: verplichte schriftelijke overeenkomst.
- Voor de inrichting: hygiëneclassificatie, voederopslag ingeval voeder waarvoor een wachttijd voorzien is, laad- en losplaatsen, opslag voor kreuken, uitrusting voor reinigen en ontsmetten, gekoelde opslagplaats voor kreuken (facultatief).
- Voor de werking: ongediertebestrijdingsplan, vogelrichte bedrijfsgebouwen, geen andere pluimvee of slervogels, strooisel, voeders, bedrijfsregister; documenten begeleiding slachtpluimvee, uitvasten van slachtpluimvee.

Vaccinatie

Vaccinatie tegen *Salmonella* Enteritidis biedt geen volledige bescherming maar er wordt wel een vermindering van de uitscheiding verwacht, zowel via de feces als via het ei. Dit heeft een positief effect op de prevalentie en op het aantal humane *Salmonella* gevallen ten gevolge van de consumptie van verse eieren. Leghennen in productie moeten verplicht geïmuneerd zijn met een vaccin tegen *Salmonella* Enteritidis. De vaccinatieplicht begon in juli 2007. Een vaccinatie tegen *Salmonella* Typhimurium wordt aangeraden omwille van het synergetisch effect van beide vaccins op *Salmonella* Enteritidis. Dit geldt voor alle bedrijven met leghennen in productie met een capaciteit van 200 of meer. Leghennen die door particulieren op de markten verkocht worden en leghennen die door handelaars of professionele pluimveebedrijven aan particulieren verkocht worden moeten eveneens geïmuneerd worden. Gezien de leghennen tijdens de opfok geïmuneerd worden, is de vaccinatieplicht niet van toepassing op tomen die als poelien uitgevoerd (intracommunautair of derde landen) worden.

Tests (op toomniveau)

Bij legkippen wordt bacteriologisch onderzoek uitgevoerd door de pluimveehouder tijdens de opfokperiode bij één dag kuiken en 2 weken voor de overplaatsing naar de legdeur. Tijdens de productieperiode worden stalen genomen door de pluimveehouder op 24, 39, 54 weken en in de laatste 3 weken voor de dieren geslacht worden. Indien een toom in de rui gaat wordt die eveneens bemonsterd in de laatste 3 weken van de eerste productieperiode, in de eerste 3 weken van de tweede productieperiode, midden de 2^e productieperiode en in de laatste 3 weken van de tweede productieperiode.

Indien een toom negatief is bij tegenonderzoek worden om de 6 weken stalen genomen.

Na het laden van een positieve toom en na het reinigen en ontsmetten van de stal wordt een swabonderzoek uitgevoerd door de bedrijfsdierenarts van de stal om de afwezigheid van *Salmonella* te controleren. Eveneens wordt een hygiërogram uitgevoerd voor de kwaliteit van het reinigen en ontsmetten te meten.

De bevoegde autoriteit voert op volgende tijdstippen controles uit:

- 1 maal per jaar 1 toom per bedrijf
- alle aanwezige tomen indien 1 toom positief is voor *S. Enteritidis* of *S. Typhimurium*
- de volgende opgezette toom na de aanwezigheid van een positieve toom
- indien hercontrole van een positief resultaat aangevraagd wordt door de pluimveehouder of nodig geacht wordt door de bevoegde overheid.

Onderzoekslaboratoria

NL

NL

Enkel laboratoria erkend door het FAVV voor de betrokken parameter (detectie: MSRV methode feces, serotypering: Kaufmann-White Schema) komen in aanmerking voor de analyse op *Salmonella* in het kader van het bestrijdingsprogramma bij legghennen. De laboratoria moeten aan onderstaande voorwaarden voldoen om in aanmerking te komen voor erkenning:

- Het laboratorium moet geaccrediteerd zijn bij BELTEST en de voorgeschreven methode, gebruikt voor de bacteriologische analyse van *Salmonella*, moet geaccrediteerd zijn.
- Het laboratorium moet deelnemen aan ringtesten die door het Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie (C.O.D.A.) worden georganiseerd. Het C.O.D.A. is het referentielaboratorium voor *Salmonella* in de dierlijke sector.
- Het laboratorium moet een aanvraag tot erkenning indienen bij het FAVV.

Tot op heden zijn 4 laboratoria erkend door het FAVV voor het uitvoeren van de *Salmonella* detectie bij legghennen (MSRV methode). Er is een meldingsplicht voor alle positieve stalen. Alle resultaten worden 3 maandelijks gerapporteerd aan het FAVV.

Enkel de laboratoria van de diergezondheidsverenigingen (Diergezondheidszorg Vlaanderen (DGZ) en Association Regionale de Santé et d'Identification Animales (ARISA)) en het nationaal referentielaboratorium voor *Salmonella* in de dierlijke sector (CODA) kunnen erkend worden voor de serotypering.

Er worden geen eisen gesteld aan de laboratoria voor het uitvoeren van het hygiëneprogramma voor de opzet van een nieuwe toom.

Analyses

Voor de onderzoeken naar *Salmonella* in het kader van dit programma wordt de ISO 6579 – 2002 annex D methode gebruikt. De serotypering gebeurt volgens het Kaufmann-White schema.

Verbod op behandeling met antimicrobiële middelen

Het is verboden komen met antimicrobiële middelen te behandelen tegen zoonotische *Salmonella* om antibioticaresistente tegen te gaan.

Maatregelen positieve toom

Volgende maatregelen worden opgelegd indien een toom positief is voor *Salmonella* Enteritidis of Typhimurium

- Het bedrijf wordt onder toezicht van het FAVV geplaatst.

NL

NL

- De contacten op het bedrijf worden beperkt. Enkel personen noodzakelijk voor de bedrijfsvoering of overheidspersoneel mogen het bedrijf betreden.
- De eieren aanwezig op het bedrijf en de eieren geproduceerd na de bekendmaking van het positieve resultaat worden gekanaliseerd naar de eiverwerkende industrie voor pasteurisatie. De eieren worden in aparte houders geladen en vergezeld van een bijbehorend document (B-eieren) en alle *Salmonella* resultaten. De eieren afkomstig van positieve tomen worden als laatste opgehaald. De transportmiddelen worden grondig gereinigd en ontsmet na het transport.
- De leghennen worden op het einde van de leg logistiek geslacht.
- De pluimvee staat wordt grondig gereinigd en ontsmet en de nodige sanitaire leegstand wordt gerespecteerd.
- Er wordt een *Salmonella* controle uitgevoerd van de stal door middel van swabs en een hygiënogram.
- Indien een stal niet vrij is van *Salmonella* moet die opnieuw gereinigd en ontsmet worden en wordt de *Salmonella* controle herhaald.

Maatregelen verdachte toom

Volgende maatregelen worden opgelegd indien een toom verdacht wordt (bv. tijdens het verloop van het tegenonderzoek) van *Salmonella* Enteritidis of Typhimurium:

- het bedrijf wordt onder toezicht geplaatst van het FAVV
- De contacten op het bedrijf worden beperkt. Enkel personen noodzakelijk voor de bedrijfsvoering of overheidspersoneel mogen het bedrijf betreden.
- De dieren mogen het bedrijf niet verlaten tenzij om logistiek geslacht te worden.
- De eieren mogen enkel het bedrijf verlaten om gekanaliseerd te worden naar de eiverwerkende industrie voor pasteurisatie of om vernietigd te worden.
- Bij negatief tegenonderzoek worden de maatregelen opgeheven; bij positief tegenonderzoek worden de maatregelen positieve toom' opgelegd.

3.3 Doelpopulatie

Alle legkippenbedrijven met 200 of meer stuks pluimvee van de soort Gallus gallus vallen onder het bestrijdingsprogramma.

Begin 2008 zijn er 351 legkippenbedrijven en 93 opfokbedrijven geregistreerd in Sanitel met een capaciteit van 200 of meer stuks pluimvee.

3.4 Gebieden waar het programma uitgevoerd wordt

Het *Salmonella* bestrijdingsprogramma bij leghennen wordt uitgevoerd in gans België. voor de praktische uitvoering is België verdeeld in 11 Provinciale Controle-eenheden:

NL

NL

3.5 Definitie van een positief geval

Een toom leghennen is positief als bacteriologische analyse van officiële monsters of monsters genomen op initiatief van de pluimveehouder de aanwezigheid van *S. Enteritidis* en/of *S. Typhimurium* aantoonst. De pluimveehouder heeft het recht een tegenonderzoek aan te vragen op het ogenblik van het melden van het positief resultaat. Het resultaat van het tegenonderzoek is bindend.

Het tegenonderzoek en de toom is positief als bacteriologische analyse de aanwezigheid van *S. Enteritidis* en/of *S. Typhimurium* aantoonst in één van de meststalen of in één van de stofstalen. Indien geen van de 2 serotypes *Salmonella* kunnen aangetoond worden in een van de 7 stalen wordt de toom als negatief beschouwd.

4. Maatregelen van het ingediende programma

4.1. Samenvatting van de maatregelen van het programma

Looptijd van het programma: 3 jaar

Eerste jaar: 2008

Laatste jaar: 2010

Jaarlijks zal het bestrijdingsplan geëvalueerd en desgevallend aangepast worden. Hierbij zal rekening gehouden worden met de meest recente beschikbare informatie.

- Controle
  - Test
    - Slacht van positief bevonden dieren
    - Doding van positief bevonden dieren
  - Vaccinatie
  - Behandeling van eieren
  - Verwijdering van producten

∴ Toezicht of surveillance

- Andere (preciseren): Thermische behandeling van producten, namelijk consumptie-eieren

4.2. Aanwijzing van de centrale instantie die moet zorgen voor de controle op en de coördinatie van de voor de uitvoering van het programma bevoegde diensten:

Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV), WTC III – Simon Bolivarlaan 30, B-1000 Brussel (zie organogram)

NL

NL

Federale Postuur

Steldunaten

Communautaire en niet-geun-
 Prevalentie & oorspronking
 op het werk
 Omstandigheden en cultuur
 Kwaliteitszorg

Interne Audit

Secrëtarieat

Raadgevend Comité

Wetenschappelijk Comité

Wetenschappelijk Secreteriat

Spreekbeleid

Internationale Betrekkings-

Scientific

Dataverzamelen

Surveys
 Waarnemingen
 Biometrische methoden

Centrale diensten

Functies
 Missies
 Bestuursmethodes

**Inspectie-
diensten**

Nationale centrale diensten

Administratieve Diensten

Personeel en organisatie
 Secretariaten en vertaling
 Documentatie en archief

Participatie

Deelnemers
 Diergenetici
 Diergenetische methoden

Dieren
 Diergenetiek
 Diergenetische methodes

Coördinatie

Logistiek

Financiën en begroting
 Logistiek
 ICT (Informatica)

Voorbereiding van
 publicaties en statistieken

Verslaggeving
 Publicatie en distributie

Conferenties

Landelijke organisatie-structuur (POE)

Vlaamse Vlaanderen (Brugge)

Costi Vlaanderen (Gent)

Antwerpen (Antwerpen)

Limburg (Hassele)

Vlaams Brabant (Tervuren)

Luxemburg (Luxemburg)

Luxemburg (Strombeek)

Namen (Namen)

Montegnée (Waremme)

Waaier (Rabat, Ognies)

Gent

Tervuren

Melle

Lalk

Gemboux

5. FAYO-Laboratoria

Klein-
 Paal-
 Formis

NL

NL

4.3. Beschrijving en afbakening van het geografische en administratieve gebied waarvoor het programma geldt:

België is verdeeld in 11 gebieden met telkens een Provinciale Controle-eenheid (PCE) : zie kaart

1. PCE West-Vlaanderen : Brugge
2. PCE Oost-Vlaanderen : Gent
3. PCE Antwerpen : Antwerpen
4. PCE Vlaams-Brabant : Haasrode
5. PCE Waals-Brabant : Ottignies
6. PCE Brussel : Brussel, WTC III
7. PCE Limburg : Hasselt
8. PCE Henegouwen : Mons
9. PCE Namen : Namen
10. PCE Luik : Luik
11. PCE Luxemburg : Libramont

4.4. In het programma uitgevoerde maatregelen

4.4.1. Maatregelen en wetgeving inzake de registratie van bedrijven:

Verordening (EG) Nr. 852/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake levensmiddelenhygiëne.

Het levensmiddelenbedrijf moet verplicht geregistreerd zijn bij de bevoegde autoriteit en moet de bevoegde autoriteit op de hoogte houden van de actuele informatie van het bedrijf. Deze verplichtingen worden gespecificeerd in het KB van 16/01/2006 tot vaststelling van de modaliteiten van de erkenning, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het FAVV.

Koninklijk besluit van 16 januari 2006 tot vaststelling van de modaliteiten van de erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het FAVV (BS 02/03/2006)

Gebruikspulmveebedrijven moeten een door het FAVV afgeleverde toelating hebben indien intracommunautaire handel of handel met 3^e landen gedreven wordt, met uitzondering van slachtpluimvee)

Ministerieel besluit van 3 april 2006 houdende tijdelijke maatregelen ter bestrijding van aviaire influenza (BS 05/04/2006)

Elke houder of eigenaar met ten minste 200 stuks pluimvee is er toe gehouden zijn beslag bij het provinciale verbond ter bestrijding van dierziekten (DGZ of ARSVA) te laten registreren in Sanitel. Sanitel is een geautomatiseerd systeem voor gegevensverwerking in verband met identificatie en registratie van dieren.

Koninklijk besluit van 3 mei 2003 betreffende de identificatie en de registratie van inrichtingen waar legkippen worden gehouden (BS 16.05.2003)

Er is een verplichte registratie van alle pluimveebeslagen met meer dan 200 legkippen. Het FAVV kent een registratienummer toe.

Koninklijk besluit van 12 juni 1970 betreffende de bestrijding van de besmettelijke ziekten van pluimvee en andere neerhoofdieren, alsook het in de handel brengen van broedieren, eendagskulkans en fokpluimvee (BS 30.07.1970)

Enkel de exploitanten van een gebruikspluimveebedrijf die in het bezit zijn van een door het FAVV verleende toelating, mogen gebruikspluimvee bestemd voor uitvoer leveren of verkopen.

4.4.2. Maatregelen en wetgeving inzake de identificatie van de dieren:

Niet van toepassing op pluimvee.

4.4.3. Maatregelen en wetgeving inzake de kennisgeving van de ziekte:

Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen (BS 12/12/2003)

Elke exploitant stelt het FAVV onmiddellijk in kennis als hij van mening is dat een door hem ingevoerd, geproduceerd, gekweekt, geteeld, verwerkt, vervaardigd of gedistribueerd product schadelijk kan zijn voor de volksgezondheid van mens, dier of plant. Hij stelt het FAVV in kennis van de maatregelen die hij heeft genomen om risico's te voorkomen.

Elk laboratorium, inspectie- of certificeringsorganisme of elk beroepsbeoefenaar die sanitair toezicht houdt op de veehouderijen dat redenen heeft om aan te nemen dat een in de handel gebracht product niet beantwoordt aan de voedselveiligheidsvoorschriften stelt het FAVV daarvan onverwijld in kennis.

Ministerieel besluit van 22 januari 2004 betreffende de modaliteiten voor de meldingsplicht in de voedselketen (BS 13.02.2004)

Hierin worden de minimale gegevens beschreven waaraan een melding moet voldoen.

4.4.4. Maatregelen en wetgeving in geval van een positief resultaat:

Verordening (EG) Nr. 1237/2007 van de Commissie van 23 oktober 2007 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad en Beschikking 2006/696/EG wat betreft het in de handel brengen van eieren van met *Salmonella* besmette koppels legkippen

Eieren afkomstig van onbekende, verdachte of positieve tomer worden gekanaliseerd als B-eieren naar de eiverwerkende industrie voor pasteurisatie. Dit werd eveneens opgenomen in het KB van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van *Salmonella* bij pluimvee.

Het markeren van de eieren gebeurt op het bedrijf. Mits toestemming van het FAVV mogen ongestempelde eieren afkomstig van positieve tomen rechtstreeks naar het verwerkend bedrijf getransporteerd worden. De nationale wetgeving is in een eindfase van ontwikkeling.

Van zodra de aanwezigheid van een zoonose wordt bevestigd, verklaart het Agentschap het bedrijf als zijnde besmet en past er de voorgeschreven maatregelen toe. Het Agentschap verricht in het besmet verklaarde bedrijf een epidemiologisch onderzoek naar de herkomst en de verspreiding van de zoonose.

De maatregelen gelden voor nationale, intracommunautaire en handel met derde landen.

Tegenonderzoek wordt uitgevoerd zoals voorgeschreven in de verordening. Er wordt nagegaan of antimicrobiële middelen gebruikt werden die het analyseresultaat zouden kunnen beïnvloeden.

In het geval eieren aan de bron liggen van een voedseltoxi-infectie en het bedrijf van herkomst gekend is, wordt het bedrijf gecontroleerd op de aanwezigheid van Salmonella. Positieve bedrijven moeten de eieren kanaliseren naar de eiverwerkende industrie voor pasteurisatie.

Koninklijk besluit houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoonoses en zoonoseverwekkers dd 22.05.2005 (BS 26.05.2005)

De Minister van Volksgezondheid kan voor besmette bedrijven alle bijkomende controlemaatregelen bepalen die hij nodig acht in het belang van de volksgezondheid.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee (B.S. 18/06/2007.)

In dit besluit worden alle maatregelen opgelegd zoals beschreven in hoofdstuk 3, met uitzondering van de structurele- en werkingsmaatregelen die opgelegd worden het KB van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee.

Koninklijk besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. 17/09/1998).

Alle structurele en werkingsmaatregelen zoals beschreven in hoofdstuk 3 worden opgelegd in dit besluit.

Koninklijk besluit van 22 mei 2005 houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoonoses en zoonoseverwekkers (BS 26.05.2005)

Op het ogenblik dat de aanwezigheid van een zoonose bevestigd wordt, verklaart het FAVV het bedrijf als zijnde besmet en past er de voorgeschreven maatregelen toe. Het FAVV verricht in het besmet verklaarde bedrijf een epidemiologisch onderzoek naar de herkomst en de verspreiding van de zoonose.

De Minister van Volksgezondheid kan voor besmette bedrijven alle bijkomende maatregelen bepalen die hij nodig acht in het belang van de volksgezondheid.

4.4.5. Maatregelen en wetgeving inzake verschillende kwalificaties van de dieren en beslagen:

Koninklijk Besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. dd 17.09.1998)

Ministerieel besluit van 19 augustus 1998 betreffende de modaliteiten ter toepassing van het K.B. van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. dd 17.09.1998)

De verantwoordelijke van elk pluimveebedrijf, met uitsluiting van deze waarvan de bedrijfsgrootte kleiner is dan 200 dieren, dient het nodige te doen om een bedrijfsfiterenarts te hebben, te voldoen aan de algemene voorschriften voor inrichting en werking en een gezondheidskwalificatie aan te vragen.

Leghennenbedrijven met minder dan 5000 dieren hebben minimum een gezondheidskwalificatie "C", vanaf 5000 dieren minimum een gezondheidskwalificatie "B".

4.4.6. De controleprocedures, met name de voorschriften inzake verplaatsingen van de mogelijk door een bepaalde ziekte getroffen of ernstig besmette dieren en inzake de regelmatige inspectie van de betrokken bedrijven of gebieden:

Aan de hand van interne instructies worden alle bedrijven die positief zijn voor *S. Enteritidis* of *S. Typhimurium* bezocht door een agent van de bevoegde PCE. Maatregelen worden opgelegd en er wordt een inventaris opgesteld.

In het jaarlijks controleprogramma van het FAVV worden de controles gepland zoals opgelegd in Verordening (EG) Nr. 1168/2006. Er worden extra controles gepland op de etikettering van eieren op leghennenbedrijven positief voor *S.e.* of *S.t.*

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee (B.S. 18/06/2007).

Eieren afkomstig van een toom positief voor *S.e.* of *S.t.* mogen gekanaliseerd worden naar de afvalverwerkende industrie voor hittebehandeling. Volgende procedure voor het ophalen van de eieren wordt opgelegd in dit besluit

- de houders met de eieren afkomstig van een positieve toom en bestemd voor behandeling worden door de verantwoordelijke voorzien van een etiket overeenkomstig artikel 18 van Verordening (EG) nr. 2295/2003 van 23 december 2003
- de houders worden vergezeld van een document met de data en de resultaten van alle *Salmonella* onderzoeken van de toom waar de eieren van afkomstig zijn.
- De eieren afkomstig van een positieve toom en de eieren afkomstig van negatieve tomen worden op gescheiden houders getransporteerd.
- De eieren afkomstig van tomen die positief zijn voor *Salmonella* worden als laatste opgehaald.
- Na transport worden de transportmiddelen en het gebruikte vervoermateriaal gereinigd en ontsmet. Wegwerpmateriaal wordt niet opnieuw gebruikt.

Koninklijk besluit van 10 augustus 1998 houdende bepaalde voorschriften voor de gezondheidskwalificatie van pluimvee (B.S. dd 17.09.1998)

Slachtpluimvee dient bij vervoer naar het slachthuis vergezeld te zijn van een "document begeleiding slachtpluimvee", waarop door de bedrijfsdierenarts het resultaat van het recentste *Salmonella* onderzoek (de uitgangscntrole) vermeld wordt. De informatie dat op het document gegeven wordt (voedselketeninformatie) wordt reeds 24 u op voorhand aan het slachthuis overgemaakt.

Koninklijk besluit houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoonoses en zöönoseverwekkers dd 22.05.2005 (B.S. dd 26.05.2005)

Het FAVV mag in alle beslagen waar zich voor een zoonose vatbare dieren bevinden monsters nemen of doen nemen of testen laten uitvoeren met het oog op de opsporing van deze zoonose. Van zodra de aanwezigheid van de zoonose wordt bevestigd, verklaart het FAVV heb bedrijf als zijnde besmet en past er de voorgeschreven maatregelen toe

4.4.7. Maatregelen en wetgeving inzake het toezicht (test, vaccinatie, ...) op de ziekte

Koninklijk besluit van 22 mei 2005 houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoonoses en zoönoseverwekkers (B.S. dd 26.05.2005)

Het FAVV organiseert de bewaking van de zoonosen en zoönoseverwekkers.

Het FAVV mag in alle beslagen waar zich voor een zoonose vatbare dieren bevinden monsters nemen of doen nemen of testen laten uitvoeren met het oog op de opsporing van deze zoonose. Het Agentschap mag voor het nemen van hoger genoemde monsters of het doen uitvoeren van proeven een beroep doen op een erkend dierenarts of, naar gelang het geval, andere daartoe aangewezen personen.

Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee (B.S. 18/06/2007).

Het monitoringsschema zoals beschreven onder 'Tests' onder hoofdstuk 3.2. wordt opgelegd in dit besluit.

Er wordt een administratieve controle op de vaccinatie uitgevoerd op het ogenblik dat de inspectie in het kader van de toepassing van het *Salmonella* bestrijdingsprogramma wordt uitgevoerd. Deze inspecties zijn geprogrammeerd in het controleprogramma dat DG Controlebeleid van het FAVV jaarlijks opstelt. 33% van de bedrijven wordt jaarlijks gecontroleerd.

4.4.8. Maatregelen en wetgeving inzake de vergoeding van eigenaars van geslachte dieren:

Niet van toepassing bij leghennen. Er wordt enkel een vergoeding voorzien voor de vaccinatie.

5. Algemene beschrijving van de kosten en baten:

Kosten

De tests worden gefinancierd door de overheid (het FAVV). De verplichte vaccinatie tegen *Salmonella* Enteritidis en de aanbevolen vaccinatie tegen *Salmonella* Typhimurium wordt gefinancierd door het begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten. Het waardevries door de kanalisatie van de eieren afkomstig van positieve toman naar de eilverwerkende industrie voor pasteurisatie wordt gedragen door de sector

De geschatte maximale kost voor het programma 2009 bedraagt 6.044.251€. De overheid neemt 1.508.853€ voor haar rekening. Deze cijfers zijn schattingen. Gemiddeld bedraagt de financiële schade voor een humaan *Salmonella* geval 890€.

Baten

Humane *Salmonella* besmettingen vormen een aanzienlijke kost voor de ganse gemeenschap. In het verleden was *Salmonella* Enteritidis, hoofdzakelijk een gevolg van het consumeren van verse eieren, de belangrijkste zoonose in België. Sedert eind 2005 is *Salmonella* Typhimurium relatief in belang gaan toenemen door het sterk gedaalde aantal humane *Salmonella* Enteritidis gevallen. Bij de mens worden in België meer dan 150 verschillende serotypes *Salmonella* geïsoleerd. De 2 serotypes die hier bestreden worden zijn de belangrijkste (zie tabel). Verlies door afwezigheid op het werk, ziekte en de geneeskundige kosten lopen hoog op. De gemiddelde kost ten gevolge van een humane *Salmonella* infectie wordt geschat op 890€.

Tabel : Geregistreerde infecties ten gevolge van *Salmonella* bij de mens in België

Jaar	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
<i>Salmonella</i> Totaal	14.088	11.065	10.075	12.894	9.489	4.846	3.693	2007 (voorlopige resultaten)
<i>Salmonella</i> Enteritidis	9.503 (67,5%)	7.112 (64,3%)	6.398 (63,5%)	9.201 (71,5%)	6.075 (63,7%)	2.202 (45,4%)	1.052 (28%)	978 (24,9%)
<i>Salmonella</i> Typhimurium	2.799 (19,9%)	2.370 (21,4%)	2.438 (24,2%)	2.541 (19,4%)	2.459 (25,7%)	1.625 (33,5%)	1.826 (49%)	2204 (56%)
<i>Salmonella</i> Hackar	178	143	74	60	48	29	21	41 (1%)
<i>Salmonella</i> Natchov	147 (1,06%)	143 (1,29%)	132 (0,73%)	152 (0,46%)	91 (0,50%)	65 (0,6%)	46 (0,6%)	Nog niet gekend
<i>Salmonella</i> Illinitis	120 (0,85%)	126 (1,14%)	74 (0,73%)	54 (0,42%)	107 (1,13%)	58 (1,2%)	37 (1%)	Nog niet gekend

(gegevens van het nationaal referentielaboratorium (WIV)

De gegevens van deze tabel zijn echter een ruime onderschatting gezien slechts een beperkt deel van de humane gevallen verder onderzocht of aangegeven wordt. Een reductie van de prevalentie van *Salmonella* bij levend pluimvee leidt tot een daling van het aantal voedseltoxi-infecties bij de mens. Hierdoor dalen de gezondheidskosten ten gevolge van humane *Salmonella* besmettingen

De voorlopige cijfers voor 2007 bevestigen de dalende evolutie van het aantal *Salmonella* Enteritidis infecties bij de mens. Een van de redenen is wellicht de massale vaccinatie van moederdieren en legpluimvee tegen *Salmonella* Enteritidis. Jaarlijks organiseert het FAVV extra informatiecampagnes gericht op de consument met waarschuwingen voor de gevaren van *Salmonella* en preventieve tips.

Op middellange termijn worden de exportmogelijkheden van pluimvee en pluimveeproducten gevrijwaard en dit is ten gunste van de ganse pluimveesector.

6. Gegevens over de epidemiologische evolutie van de laatste vijf jaar

6.1. Evolutie van de ziekte

6.1.1. Gegevens over de evolutie van de ziekte

Jaar: 2003

Situatie op:

31-12-2003

Diersoort: Gallus gallus legpluimvee

Ziekte/infectie^(a):

Salmonella

Regio	Type Koppel ^(b)	Totaal aantal koppels ^(c)	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarvoor or het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarvoor het programma van toepassing is	Aantal onderzochte koppels ^(e)	Aantal positief(e) ^(a)			Aantal geruimde koppels ^(h)	Totaalaantal geslachte of vernietigde dieren ^(a)	Aantal vernietigde eieren (aantal of kg) ^(m)		Aantal eieren bestemd voor eiproducten (aantal of kg) ^(e)
							(a1)	(a2)	(a3)			(a4)	(a3)	
België	legkippen	429	X	429	X	X	X	X	X	0	0	0	0	0

- Geef voor zoonotische *Salmonella* de serotypen aan die door de controleprogramma's worden aetstoken. (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium (a3) voor andere serotypen (preciseren), (a4) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium.
- Blijvoorbeld fokkoppels (volwassen koppels), koppels voor productie, legkipkoppels, enz. Koppels omvatten beslagen.
- (c) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij voor het programma in aanmerking komen of niet.
- Controleer de mogelijkheden om in het kader van het programma het koppel te onderzoeken op *Salmonella*. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegateld, ook al is het meer dan eens onderzocht.
- X Geen volledige gegevens beschikbaar. Uitgangscntrole is enkel verricht bij beslagen met maximale capaciteit > 5000 sluks

Jaar: 2004

Situatie op: 31-12-2004

Diersoort: Gallus gallus legpluimvee

Ziekte/infectie^(a): Salmonella

Regio	Type koppel ^(b)	Totaal aantal koppels ^(c)	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarvoor het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarvoor het programma van toepassing is	Aantal onderzochte koppels ^(d)	Aantal positieve bevonden koppels ^(a)	Aantal gevonden koppels ^(a)		Totaalaantal geslachte of vernietigde dieren ^(a)	Aantal vernietigde eieren (aantal of kg) ^(a)	Aantal eieren bestemd voor eiproducten (aantal of kg) ^(a)		
								(a3)	(a4)				(a4)	(a3)
Belgie	legkippen	426	X	265	X	265	X	X	72 serotype niet gekend	0	0	0	0	0

- Geef voor zoondividene Salmonella de serotypen aan die door de controleprogramma's worden bestreken: (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium, (a3) voor andere serotypen (preciseren), (a4) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium.
- Bijvoorbeeld fokkoppels (volwassen koppels), koppels voor productie, legkipkoppels, enz. Koppels omvatten beslagen
- (c) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij voor het programma in aanmerking komen of niet.
- Controleer de mogelijkheden om in het kader van het programma het koppel te onderzoeken op *Salmonella*. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegemeld, ook al is het meer dan eens onderzocht.

X

Goen volledige gegevens beschikbaar. Uitgangscategorie is enkel verplicht bij beslagen met maximale capaciteit > 5000 stuks.

Jaar: 2005

Situatie op:

31-12-2005

Diersoort: Gallus gallus legpluimvee

Ziekte/infectie (a1):

Salmonella

Regio	Type koppels ^(a)	Totaal aantal koppels ^(a)	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarvan of het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarvan het programma van toepassing is	Aantal onderzochte koppels ^(a)	Aantal positieve bevonden koppels ^(a)			Aantal getuimde koppels ^(a)	Totaalaantal gestachte of vernietigde dieren ^(a)	Aantal vernietigde eieren (aantal of kg) ^(a)	Aantal eieren bestemd voor eiproducenten (aantal of kg) ^(a)		
							(a1)	(a2)	(a3)						
België	legkippen	753	X	753	X	753	X	X	41 serotype niet gekend	0	0	0	0	0	0

- Goed voor zahnatische *Salmonella* de serotypen aan die door de controleprogramma's worden bestreken. (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium, (a3) voor andere serotypen (preciseren), (a4) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium;
- Bijvoorzeld fokkoppels (vo:wassers koppels), koppels voor productie, afkijkkoppels, enz. Koppels onvatten bestagen.
- (c) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij voor het programma in aanmerking komen of niet.
- Controleer de mogelijkheden om in het kader van het programma voor koppels te onderzoeken op *Salmonella*. In deze kolom mag een koppels slechts eenmaal worden meegedeeld ook al is het meer dan eens onderzocht
- X Geen volledige gegevens beschikbaar. Uitgangscntrole is enkel verlicht bij bestagen met maximale capaciteit > 5000 stuks.

Van oktober 2004 tot en met september 2005 werd eveneens een *Salmonella* survey uitgevoerd bij legghennen in het kader van beschikking 2004/665/EG met volgende resultaten voor België:

Aantal bedrijven bemonsterd (1 toom/bedrijf)	149
Aantal bedrijven <i>Salmonella</i> positief	49
Aantal bedrijven S.E. positief	41
Aantal bedrijven S.T. positief	1
Aantal bedrijven positief voor ander serotype dan S.E. of S.T.	36

Jaar: 2006

Situatie op: 31-12-2006

Diersoort: Gallus gallus legpluimvee

Ziekte/infectie^(a): Salmonella

Regio	Type koppel ^(b)	Totaal aantal koppels ^(c)	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarvoor het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarvoor het programma van toepassing is	Aantal onderzochte koppels ^(a)	Aantal positie(f)s bevonden: koppels ^(a)	Aantal geruimde koppels ^(a)	Totaalaantal geslachte of vernietigde dieren ^(a)	Aantal vernietigde eieren (aantal of kg) ^(a)	Aantal eieren bestemd voor eiproducten (aantal of kg) ^(a)	(a1) - (a2)			(a3)			(a4)																
												(a1)	(a2)	(a3)	(a3)	(a4)	(a4)	(a3)	(a3)	(a4)	(a4)	(a3)	(a3)	(a4)	(a4)	(a3)	(a3)	(a4)	(a4)					
Belgie	legkippen	676	X	676	X	676	X	X	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

* Geef voor zoonotische Salmonella de serotypen aan die door de controleprogramma's worden bestreken: (a1) voor Salmonella Enteritidis, (a2) voor Salmonella Typhimurium, (a3) voor andere serotypen (preciseren), (a4) voor Salmonella Enteritidis of Salmonella Typhimurium.

Bijvoorbeeld fokkoppels (volwassen koppels), koppels voor productie, legkipkoppels, enz. Koppels omvatten beslagen.

(c) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij voor het programma in aanmerking komen of niet.

Controleren de mogelijkheden om in het kader van het programma het koppel te onderzoeken op Salmonella in deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegemeld, ook al is het meer dan eens onderzocht.

X Geen volledige gegevens beschikbaar. Uitgangscategorie is enkel verplicht bij beslagen met maximale capaciteit > 5000 stuks

Jaar: 2007

Situatie op:

31-12-2007

Diersoort: Gallus gallus legpluimvee

Ziekte/infectie⁽¹⁾:

Salmonella spp

Regio	Type koppels ⁽²⁾	Totaal aantal koppels	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarvoor het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarvoor het programma van toepassing is	Aantal onderzochte koppels ⁽³⁾	Aantal positieve bevonden koppels ⁽⁴⁾			Aantal geruimde koppels ⁽⁵⁾	Totaalaantal geslachte of vernietigde dieren ⁽⁶⁾	Aantal vernietigde eieren (aantal of kg) ⁽⁷⁾	Aantal eieren bestemd voor eiproducten (aantal of kg) ⁽⁸⁾
							(a1)	(a2)	(a3)				
Beigê	optok	186	6.047.730	109	3.023.855	109	1	0	2	nvt	nvt	nvt	na
	productie	702	20.319.164	378	10.159.582	378	11	2	10	nvt	nvt	nvt	na
	TOTAAL	888	26.366.894	444	13.183.447	487	12	2	12	nvt	nvt	nvt	na

- (1) Gaeff voor zoonotische *Salmonella* de serotypen aan die door de controleprogramma's worden bestreken. (a1) voor *Salmonella* Enteritidis, (a2) voor *Salmonella* Typhimurium, (a3) voor andere serotypen (preciseren). (a4) voor *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium.
- Bijvoorbeeld fokkoppels (volwassen koppels), koppels voor productie, legkoppels, enz. Koppels omvatten beslagen.
- (c) Totaal aantal koppels in de regio, ongeacht of zij voor het programma in aanmerking komen of niet.
- Controleer de mogelijkheden om in het kader van het programma het koppel te onderzoeken op *Salmonella*. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegedeeld ook al is het meer dan eens onderzocht.
- Nvt: niet van toepassing
- Na: niet beschikbaar

Opmerking:

Dit programma startte in juli 2007 overeenkomstig het ingediende programma voor 2008-2010.

6.2. Gestratificeerde gegevens over toezicht en laboratoriumtests

6.2.1. Gestratificeerde gegevens over toezicht en laboratoriumtests (één tabel per jaar en per ziekte/soort

Jaar: 2003   **Ziekte^(a):** Salmonella   **Diersoort/categorie^(b):** Legpluimvee

Beschrijving van de gebruikte serologische tests: /

Beschrijving van de gebruikte microbiologische tests: bacteriologische onderzoek (methode gebaseerd op ISO 6579)

Beschrijving van de andere gebruikte tests: /

Regio ^(c)	Serologisch onderzoek		Microbiologische tests – bacteriologisch onderzoek		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(a)	Aantal positief bevonden monsters ^(a)	Aantal geteste monsters ^(c)	Aantal positief bevonden monsters ^(c)	Aantal geteste monsters ^(e)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)
Belgie	/	/	600	90	/	/

Jaar: 2004

Ziekte^(a): Salmonella

Diersoort/categorie^(b): Legpluimvee

Beschrijving van de gebruikte serologische tests: /

Beschrijving van de gebruikte microbiologische tests: bacteriologische onderzoek (methode gebaseerd op ISO 6579)

Beschrijving van de andere gebruikte tests: /

Regio ⁽³⁾	Serologisch onderzoek		Microbiologische tests – bacteriologisch onderzoek		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)
België	/	/	630	144	/	/

Beschrijving van de gebruikte serologische tests: /Beschrijving van de gebruikte microbiologische tests: bacteriologische onderzoek (methode gebaseerd op ISO 6579)Beschrijving van de andere gebruikte tests: /

Regio ^(d)	Serologisch onderzoek		Microbiologische tests – bacteriologisch onderzoek		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(c)	Aantal positief bevonden monsters ^(c)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)
België	/	/	753	41	/	/

Jaar: 2006

Ziekte^(a): Salmonella

Diersoort/categorie^(b): Legpluimvee

Beschrijving van de gebruikte serologische tests: /

Beschrijving van de gebruikte microbiologische tests: bacteriologische onderzoek (methode gebaseerd op ISO 6579)

Beschrijving van de andere gebruikte tests: /

Regio ^(c)	Serologisch onderzoek		Microbiologische tests – bacteriologisch onderzoek		Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(e)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(e)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(e)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)
België	/	/	844	34	/	/

Beschrijving van de gebruikte serologische tests: /Beschrijving van de gebruikte microbiologische tests: ISO 6579 – 2002 annex DBeschrijving van de andere gebruikte tests: /

Regio ^c	Serologisch onderzoek		Microbiologische tests – bacteriologisch onderzoek			Andere tests	
	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	Aantal geteste monsters ^(d)	Aantal positief bevonden monsters ^(e)	
België	/	/	1.629	52	/	/	/

6.3. Gegevens over infectie (een tabel per jaar en per ziekte/soort)
 Gedetailleerde gegevens over de jaren 2003-2006 zijn niet gekend.

Jaar: 2007

<u>Ziekte^(a): <i>Salmonella</i> Enteritidis</u>	<u>Diersoort: <i>Gallus Gallus</i> leghennen</u>	
Regio ^(b)	Aantal besmette beslagen ^(c)	Aantal besmette dieren (schatting)
België	9	233.000

- (a) Ziekte en diersoort indien noodzakelijk.
 (b) Regio als gedefinieerd in het uitroeiingsprogramma van de lidstaten.
 (c) Beslagen ontvangen bedrijven.
 X Geen volledige gegevens beschikbaar.

Jaar: 2007

<u>Ziekte^(a): <i>Salmonella</i> Typhimurium</u>	<u>Diersoort: <i>Gallus Gallus</i> leghennen</u>	
Regio ^(b)	Aantal besmette beslagen ^(c)	Aantal besmette dieren
België	2	X

- (a) Ziekte en diersoort indien noodzakelijk.
 (b) Regio als gedefinieerd in het uitroeiingsprogramma van de lidstaten.
 (c) Beslagen ontvangen bedrijven.
 X Geen volledige gegevens beschikbaar.

6.4. Gegevens over vaccinatie of behandelingsprogramma's

Jaar: 2000-2006

Ziekte^(a): *Salmonella* Enteritidis en *Salmonella* Typhimurium

Diersoort: Gallus gallus legkippen

Beschrijving van de gebruikte vaccinatie, therapie of andere maatregel:

Regio ^(b)	Totaal aantal Beslagen ^(c)	Totaal aantal dieren	Informatie over vaccinatie- of behandelingsprogramma				
			Aantal beslagen ^(c) in het vaccinatie- of behandelingsprogramma	Aantal gevaccineerde of behandelde beslagen	Aantal gevaccineerde of behandelde dieren	Aantal toegediende vaccindoses of behandelingen	Aantal gevaccineerde volwassen dieren ^(d)
Van 2000-2007 was er geen verplichte vaccinatie (wel vrijwillige vaccinatie)							

1. . . . . Regio als omschreven in het goedgekeurde uitroeiingsprogramma van de lidstaat.

2. . . . . Regio als omschreven in het goedgekeurde uitroeiingsprogramma van de lidstaat

3. . . . . @Beslagen omvatten ook koppels of bedrijven, naar gelang van het geval

(e) Alleen voor runderbrucellose, schepen- en geitenbrucellose (*B. melitensis*) en zoönotische *Salmonella* als gedeclareerd in het programma.

7. Doelstellingen

7.1. Doelstellingen voor tests

7.1.1. Doelstellingen van diagnostische tests

7.1.1.1. Aantal en specificatie van de tests

7.1.1.2. Testprogramma's 2009

Salmonella Enteritidis en *Salmonella* Typhimurium

Ziekte^(a):

Diersoort:

Gallus gallus legkippen

Regio ^(b)	Type test ^(c)	Doelpopulatie ^(d)	Aard van het monster ^(e)	Doelstelling ^(f)	Aantal geplande tests
België	Bacteriologisch Onderzoek ISO 6579 annex D (MSRV) Stalen genomen door pluimveehouder	eendagskulkens	inlegvellen	bestrijding	242
		16 weken	2 mengmeststalen of 2 paar overschoentjes	bestrijding	242
		24. en 39 weken	2 mengmeststalen of 2 paar overschoentjes	bestrijding	1.124
		54 weken	2 mengmeststalen of 2 paar overschoentjes	bestrijding	900
		Laatste 3 weken van 1 ^e productieperiode	2 mengmeststalen of 2 paar overschoentjes	bestrijding	224
		Eerste 3 weken van 2 ^e productieperiode	2 mengmeststalen of 2 paar overschoentjes	bestrijding	224
		Midden 2 ^e productieperiode	2 mengmeststalen of 2 paar overschoentjes	bestrijding	224
		Laatste 3 weken van productie	2 mengmeststalen of 2 paar overschoentjes	bestrijding	1.124

Bacteriologisch Onderzoek ISO 6579 annex D (MSRV) Stalen genomen door bedrijfsdierenarts	Swabs na reinigen en ontsmeten	2 samengestelde monsters van elk 30 swabs	controle	182
Bacteriologisch Onderzoek ISO 6579 annex D (MSRV) Stalen genomen door de bevoegde autoriteit	1 toom per bedrijf per jaar	2 mengmeststalen of 2 paar overschoentjes en 1 stofstaal (2 analyses)	controle	702
	Overige tomen indien 1 toom positief	2 mengmeststalen of 2 paar overschoentjes en 1 stofstaal (2 analyses)	controle	64
	Controle op 24 weken na positieve toom	2 mengmeststalen of 2 paar overschoentjes en 1 stofstaal (2 analyses)	controle	190
	Tegenonderzoek	5 mengmeststalen of 5 paar overschoentjes en 2 stofstalen	controle	595
Bacteriologisch Onderzoek ISO 6579 annex D (MSRV) Stalen genomen door bedrijfsdierenarts	6 wekelijks na negatief tegenonderzoek	2 mengmeststalen of 2 paar overschoentjes	bestrijding	60
TOTAAL				6.037

(a) Ziekte en diersoort vermelden indien nodig.

(b) Regio als ontschreven in het goedgekeurde uitroeiingsprogramma van de lidstaat

(c) Beschrijving van de test (bv. SN-test, AB-Elisa, RBT, ...)

(d) Specificatie van de doelsoorten en de categorieën van de doeldieren (bv. geslacht, leeftijd, fokdier, slachtdier, ...).

(e) Beschrijving van het monster (bv. bloed, serum, melk, ...)

(f) Beschrijving van de doelstelling (bv. kwalificatie, toezicht, bevestiging van vermoede gevallen, toezicht op de campagnes, seroconversie, controle van vernietigde vaccins, test van de vaccins, controle van de vaccinatie, ...)

Berekening aantal geplande tests:

- Eindagskuikens: 93 bedrijven, gemiddeld 2,6 rondes per jaar, 1 staal per toom
- 16 weken: 93 opfokbedrijven, gemiddeld 2,6 rondes per jaar, 2 stalen per toom. 1 analyse
- 24 en 39 weken: 351 bedrijven, gemiddeld 1,6 tomen per bedrijf, 1 ronde per jaar, 2 stalen per bemonstering, 1 analyse
- 54 weken: 20% van de toom gaan in de rui en hebben geen controle op 54 weken
- Laatste 3 weken 1° productieperiode: ruitomen (20% van het totaal)
- Eerste 3 weken 2° productieperiode: ruitomen (20% van het totaal)

- Midden 2^e productieperiode: ruitomen (20% van het totaal)
- Laatste 3 weken van de productie: alle tomen
- Swabs na reinigen en ontsmetten: 20% van de tomen Salmonella Enteritidis en/of Typhimurium positief.
- Overige tomen indien 1 loom positief: berekend op totaal: aantal bedrijven (351 * 0.6).
- Tegenonderzoek: berekend op alle positieve tomen (15% = 85 tomen) met 7 stalen per tegenonderzoek.
- 6 wekelijks gebaseerd op 10 tomen elk 6 keer demonstard (halve ronde).

7.1.1.3. Testprogramma's 2009

	1	2	3	4	5	6
Opfok	Eëndagskuikens	16 weken				
Productie	24 weken	39 weken	54 weken	Laatste 3 weken van de productie		
Ruitomen	24 weken	39 weken	Laatste 3 weken 1 ^e productieperiode	Eerste 3 weken 2 ^e productieperiode	Midden 2 ^e productieperiode	Laatste 3 weken van de productie
Na negatief tegenonderzoek	Om de 6 weken					

7.1.2. Doelstelling voor tests op koppels

Jaar: 2009

Diersoort: Gallus gallus legkippen

Ziekte/infectie: ^(a1) Salmonella Enteritidis en Salmonella Typhimurium

Regio	Type koppel ^(b)	Totaal aantal koppels	Totaal aantal dieren	Totaal aantal koppels waarvoor het programma van toepassing is	Totaal aantal dieren waarvoor het programma van toepassing is	Verwacht aantal te testen koppels ^(c)	Verwacht aantal positieve ^(a2) bevonden koppels ^(a3)			Verwacht aantal te ruimen koppels ^(a4)	Verwacht totaal aantal te slachten of vernietigen dieren ^(a5)	Verwacht aantal te vernietigen eieren (aantal) ^(a6)	Verwacht aantal eieren bestemd voor eiproducten (aantal) ^(a7)		
							(a1)	(a2)	(a3)						
Belgie	opfok	242	7.862.049	242	7.984.246	242	6	0	8	0	0	0	0	nvt	0
	productie	562	10.159.582	562	10.159.582	562	77	8	72	0	0	0	0	164.978.100	0
Totaal		804	18.021.631	804	11.021.631	804	83	8	80	0	0	0	0	164.978.100	0

- (a) Geef voor zodoende Salmonella de serotypen aan die door de controlprogramma's worden bestreden: (a1) voor Salmonella Enteritidis, (a2) voor Salmonella Typhimurium, (a3) voor andere serotypen indien toepasselijk, (a4) voor Salmonella Enteritidis of Salmonella Typhimurium.
- (b) Bijvoorbeeld folkoppels (volwassen koppels), koppels voor productie, legkipkoppels, enz. Koppels omvatten ook baslagen naar gelang het geval.
- (c) Totaalaantal koppels in de regio, ongeacht of zij voor het programma van aanmerking komen of niet.
- (d) Controleer de mogelijkheden om in het kader van het programma tot koppels te onderzoeken op Salmonella. In deze kolom mag een koppel slechts eenmaal worden meegerekend, ook al is het meer dan eens onderzocht.
- (e) Indien een koppel overeenkomstig vooroor (d) meer dan eens is onderzocht, moet met een positief monster maar één keer rekening gehouden worden.

Opmerking: berekening van:

totaal aantal koppel voor opfok: 93 bedrijven * 2,6 ronden per jaar
 totaal aantal koppels in productie: 351 bedrijven * 1,6 ronden per bedrijf (het betreft nieuwe tomen opgezet in de loop van 2009)
 aantal dieren opfok: totale capaciteit * 2,6 ronden per jaar
 aantal dieren productie: totale capaciteit * 2 (meestal wordt in de loop van het jaar een nieuwe toom opgezet)

Er wordt rekening gehouden met 15% toemen in productie positief voor S.e en S.I. samen. Dit is een daling met 20% ten opzichte van 2008. Er wordt een daling van 15% verwacht bij toemen in productie ten opzichte van 2008 voor de andere serotypes Salmonella.

7.2. Doelstelling voor vaccinatie

Ziekte^(a): *Salmonella* Enteritidis

Diersoort: *Gallus gallus* Legkippen

Regio ^(b)	Totaal aantal beslagen ^c in het vaccinatie-programma	Totaal aantal dieren in het vaccinatie-programma	Doelstellingen voor het vaccinatieprogramma						
			Aantal beslagen ^c in het vaccinatie-programma	Verwacht aantal te vaccineren beslagen ^c	Verwacht aantal te vaccineren dieren	Verwacht aantal te vaccineren dieren	Verwacht aantal te vaccineren dieren	Verwacht aantal te vaccineren dieren ⁽¹⁾	Verwacht aantal te vaccineren jonge dieren ⁽¹⁾
opfok	93	7.862.049	93	93	7.862.049	18.868.920	2.031.916	7.862.049	
productie	351	2.031.916	351	70	2.031.916	4.063.832	2.031.916		
België TOTAAL	444	9.893.965	444	163	9.893.965	22.932.752	2.031.916	7.862.049	

- Ziekte en diersoort vermelden indien nodig
- Regio als omschreven in het goedgekeurde uitroeiingsprogramma van de lidstaat.
- Beslagen omvatten bedrijven.
- Alleen voor rundertruceloso, schapen- en geitenbrucellose (R. melitensis) en zoonotische *Salmonella* als gedefinieerd in het programma

Opmerkingen:

- Het aantal beslagen voor opfok is gelijk aan het aantal geregistreerde beslagen.
- Het aantal beslagen voor productie is gelijk aan 20% van het aantal geregistreerde beslagen (=rutomen). Enkel rutomen worden eventueel een tweede keer gevaccineerd.
- Het aantal dieren in het vaccinatieprogramma voor opfok is gelijk aan de maximale capaciteit * aantal rondes per jaar (2.6).
- Het aantal dieren in het vaccinatieprogramma voor productie is gelijk aan 20% van de maximale capaciteit voor productie
- Voor de berekening van het verwacht aantal loe te vaccineren dieren bij opfok werd rekening gehouden met een gebruik van 40% voor TAD *Salmonella* Vac E (3 dosissen per dier), 40% Nobilis SG9R (2 dosissen per dier) en 20% Nobilis *Salmonella* ET (2 dosissen per dier). Bij rutomen worden enkel TAD *Salmonella* Vac E gebruikt. Hier worden slechts 2 dosissen toegediend.

Regio ^(b)	Totaal aantal beslagen ^(c) in het vaccinatieprogramma	Totaal aantal dieren in het vaccinatieprogramma	Doelstellingen voor het vaccinatieprogramma					Verwacht aantal te vaccineren volwassen dieren ^(d)	Verwacht aantal te vaccineren jonge dieren ^(e)
			Aantal beslagen ^(c) in het vaccinatieprogramma	Verwacht aantal te vaccineren beslagen ^(c)	Verwacht aantal te vaccineren dieren	Verwacht aantal toe te dienen vaccindoses	Verwacht aantal te vaccineren dieren ^(d)		
opfok	93	7.862.049	93	1.179.307	3.537.922		2.358.615		
productie	351	2.031.916	70	1.015.958	2.031.916	1.015.958			
België TOTAAL	444	9.893.965	163	2.195.265	5.569.838	1.015.958	2.358.615		

g. Ziekte en diersoort vermelden indien nodig.

f. Regio als omschreven in het goedgekeurde uitroeiingsprogramma van de lidstaat

g. ©Beslagen omvatten bedrijven.

h. Alleen voor runderbrucellose, schapen- en geitenbrucellose (*B. melitensis*) en zoönotische *Salmonella* als gedefinieerd in het programma.

Opmerkingen:

- Er wordt gerekend dat 50% van de opfoktomen eveneens zullen gevaccineerd worden tegen *Salmonella* Typhimurium. Nobilis *Salmonella* ET is een gecombineerd vaccin tegen *Salmonella* Enteritidis en *Salmonella* Typhimurium. In de berekening voor *Salmonella* Enteritidis wordt rekening gehouden met 20% van de opfoktomen die met dit vaccin zullen gevaccineerd worden (=1.572.410 dieren). De overige 30% zal gevaccineerd worden met TAD *Salmonella* Vac T (3 dosissen per dier).

- De dieren in productie (ruitomen) die zullen gevaccineerd worden maken enkel gebruik van TAD *Salmonella* Vac T (2 dosissen per dier). Er wordt rekening gehouden dat ongeveer de helft van de ruitomen zullen gevaccineerd worden tegen *Salmonella* Vac T.

8. Gedetailleerde analyse van de kosten van het programma

Kosten inzake	Specificatie	Aantal eenheden	Eenheidskosten in euro	Totaalbedrag in euro	Com. Steun gevraagd (Ja/nee)
1. Tests					
1.1. Kosten van de analyse					
	Bacteriologische detectie				
	Stalen genomen door bevoegde autoriteit:				
	* jaarlijkse staalname	702	14,00	9.828	JA
	* stalen overige tonen indien 1 toom positief	64	14,00	896	JA
	* stalen op 24w na positieve toom	190	14,00	2.660	JA
	* swabs na reinigen en ontsmetten (R&O)	182	14,00	2.548	JA
	* tegenonderzoek	695	14,00	8.330	NEEN
	Stalen genomen door pluimveehouder:				
	* eendagskuikens	242	14,00	3.388	NEEN
	* laatste 3 weken van de productie	1.124	14,00	15.736	NEEN
	* overige stalen	2.998	14,00	41.972	JA
	Serotypering				
	Stalen genomen door bevoegde autoriteit:				
	* jaarlijkse staalname	158	14,20	2.244	JA
	* stalen overige tonen indien 1 toom positief	20	14,20	284	JA
	* swabs na R&O	48	14,20	682	JA
	* tegenonderzoek	315	14,20	4.473	NEEN
	Stalen genomen door de pluimveehouder:				
	* eendagskuikens	20	14,20	284	NEEN
	* laatste 3 weken van de productie	180	14,20	2.556	NEEN
	* overige stalen	450	14,20	6.390	JA
	Antimicrobiële resistentiebepaling				
	Totaal	170	10	1.700	JA
	Totaal			103.980	

1.2. Kosten van de monstername

	Totaal tests				103.980
2. Vaccinatie					
2.1. Aankoop van het vaccin					
	Nobilis Salmonella ET	3.144.820	0,1100	345.930	JA
	Nobilis SG9R	6.289.640	0,0360	226.427	JA
	TAD Salmonella Vac E	13.498.292	0,0378	510.235	JA
	TAD Salmonella Vac T	5.569.638	0,0227	125.435	JA
2.2. Distributiekosten					
2.3. Toedieningskosten	injectie/dic/dosis	9.404.460	0,04	376.178	JA
2.4. Controlekosten					
	Totaal vaccinatie			1.585.206	JA
3. Slacht en vernietiging					
3.2. Vervoerkosten					
3.3. Destruktiekosten					
3.4. Verlies in geval van slacht					
3.5. Kosten voor behandeling van producten (melk, eieren, broedeieren, enz.)	Hiltebehandeling eieren	164.978.100	0,025	4.124.452	NEEN
	Totaal slacht en vernietiging			4.142.452	
4. Reiniging en ontsmetting	staf na positief resultaat	91	2,500	227.500	JA
	Totaal			227.500	
5. Salarissen (alleen personeel dat voor het programma in dienst is genomen)					
6. Verbruiksgoederen en specifieke uitrusting					
7. Overige kosten					
	Totaal			6.041.129	

NL

47

NL

Opmerkingen bij de berekening:

- Voor de kost van de analyse werd rekening gehouden met 15% positieve tomen en 15% positieve stalen.
- Voor de berekening van de kost voor het vaccin; zie 7.2. doelstelling voor vaccinatie. Beide Nobilis vaccins worden via injectie toegediend.
- Voor de hittebehandeling van de eieren wordt rekening gehouden met 15% positieve tomen (85) waarvan 25% op 24 weken (21), 35% op 39 weken (30) en 45% op 54 weken (34) positief worden. De productie van eieren bedraagt gemiddeld 0.75 eikip/dag. De totale productieduur van een toom is tot de leeftijd van 72 weken. Een gemiddelde toom bevat ongeveer 17.200 kippen. Het waarleveries door hittebehandeling van de eieren wordt gerekend op 0.05€/ei. Dit is een ruwe schatting en sterk afhankelijk van de economische situatie van de sector. In België is ongeveer 55% van de totale eiproducie bestemd voor de eiverwerkende industrie. Voor een deel van de bedrijven is dit enkel bij het begin van de productie en op het einde, voor de overige bedrijven wordt de totale productie naar de eiverwerkende industrie gebracht. Bij de berekening wordt rekening gehouden dat 70% van de eieren afkomstig van *Salmonella* positieve bedrijven normaal gezien als vers ei zouden verkocht worden.

